

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

NEVRÛZ B. İSÂ'NIN MANZÛME-İ KISSA-İ KERBELÂ'SI (v70a-139b)

YAHYA YÛKSEL

YÛKSEK LİSANS TEZİ
TÛRK DİLİ VE EDEBİYATI / ESKİ TÛRK EDEBİYATI

AKADEMİK DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Muhammet KUZUBAŞ

ORDU – 2012

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Bu çalışma jürimiz tarafından 16/08/2012 tarihinde yapılan sınav ile Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Muhammet KUZUBAŞ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Nuh DOĞAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Sadullah GÜLTEN

ONAY :

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2012

Sosyal Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya, kullandığım başka yazarlara ait her özgün fikre kaynak gösterdiğimi bildiririm.

16 / 08 / 2012

Yahya YÜKSEL

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı :	Yahya YÜKSEL
Doğum Yeri ve Tarihi :	10/10/1978 ORDU
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi :	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrenimi :	Ordu Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller :	İngilizce
Bilimsel Etkinlikleri :	
İş Deneyimi	
Uygulamalar :	
Projeler:	
Çalıştığı Kurumlar:	Atatürk İlköğretim Okulu 2001-2004 (Başmakçı-Afyon) Ohtamış İlköğretim Okulu 2004-2007 (Ulubey-Ordu) Piraziz Anadolu Lisesi 2007-2012 (Piraziz-Giresun)
İletişim	
E-Posta Adresi :	sara_yahya@hotmail.com
Telefon:	
İş:	
Ev:	
Cep:	05056494566
Tarih ve İmza:	16/08/2012

ÖZET

Kerbelâ hâdisesi, İslâm toplumunda ve coğrafyasında derin izler bırakmış tarihi ve toplumsal bir olaydır. Hz. Hüseyin'in Kerbelâ'da şehit edilmesi; farklı zamanlarda, farklı nazım biçim ve türleri içerisinde ele alınmıştır. Edebiyatımızda, bu hadisenin izleri yüzyıllar boyunca silinmemiştir. Çalışmada, Kerbelâ hadisesini anlatan eserlerden biri, Nevruz B. İsa'ya ait Kıssa-i Kerbelâ adlı eseri incelenmeye çalışıldı.

Çalışmamız temel itibariyle üç bölümdür. Birinci bölümde şairin hayatı ve edebî yönü üzerinde durulduktan sonra, eserin konu bakımından özeti verilmiştir. İkinci bölümde eserin genel özelliklerine değinilmiş, dil ve imla özellikleri üzerinde durulmuştur. Ayrıca eser vezin, kafiye ve redif bakımından da incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise tespit edilen yazma nüshadan yola çıkılarak transkripsiyonlu metin oluşturulmuştur.

ABSTRACT

Kerbelâ incident, left deep traces the history and geography of the Islamic community, and a social event. Hz Hüseyin to be a martyr in Kerbelâ, at different times in different verse forms and types are discussed. Literature, for centuries, erased the traces of this incident. In the study, one of the works describing the Kerbelâ incident, So that will try to examine the work of Nevrûz B. İsâ at Kerbelâ. As the basic study of three sections. After dwelling on the first section of the poet's life and literary aspects of the work is a summary of terms of the issue. In the second part of the work the general features are mentioned, focused on the properties of language and spelling. In addition, trace meter, rhyme, and also examined in terms of redif. In the third section identified on the basis of any other copy of the transcribed text created in writing.

ÖNSÖZ

Hız. Hüseyin'in Kerbelâ'da şehit edilmesi hâdisesi, hem toplumumuzda hem de edebiyatımızda etkisi yüzyıllardır devam eden bir olaydır. Edebiyatımızda bu üzüntüyü dile getiren ve ilki 15. yüzyılda yazılan Kıssa-i Kerbelâ, Hız. Hüseyin'in Kerbelâ'da şehit edilmesini anlatan ve manzum olarak yazılan bir türdür. Edebiyatımızda Maktel ya da Maktel-i Hüseyin olarak da bilinen bu tür hem sözlü hem de yazılı edebiyat geleneğinde, özellikle de Bektâşi- Câferî çevrelerinde, çok önemli bir yere sahiptir.

Çalışmamızın konusunu teşkil eden bu eser de, Câferî bir şâir olan Nevrûz B. İsâ tarafından kaleme alınan Kıssa-i Kerbelâ adlı manzum bir eserdir.

Çalışmamız temel olarak üç ölümden oluşur.

Birinci bölümde; eserin şâiri ve şâirin hayatı hakkında bilgi verilmiştir. Hiçbir kaynakta hakkında bilgi bulunmayan Nevrûz B. İsâ'nın doğum yeri ve yılı, bağlı bulunduğu mezhep, 12 İmama olan sevgi ve hürmeti, hafız olması, tasavvufa olan yakınlığı ve mahlası metinden beyitler örnek gösterilerek anlatılmıştır. Ayrıca eserin nüshası, varak sayısı ve eserde kullanılan nazım biçimleri hakkında da bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde; eser hakkında konu, şekil ve içerik bakımından incelemede bulunulmuştur. Eserin yazılış tarihine, vezin, kafiye ve redifine, dil ve imla özelliklerine, anlatım ve üslubuna değinilmiştir. Bunlardan hareketle eserin Eski Anadolu ve Azerbaycan Türkçesiyle olan münasebeti ifade edilmeye çalışılmıştır. Bu bölümde son olarak; eserin bizim incelediğimiz kısmı olan Hız. Hüseyin'in Kûfe'ye gitmek için yola çıkışından şehit edilmesine ve ailesinin Mekke'ye gönderilişine kadar olan yerin özeti verilmiştir.

Üçüncü bölümde; eserin transkripsiyonlu metni verilmiş, sonuç kısmında genel bir değerlendirme yapılmış ve kaynakça hazırlanmıştır.

Tüm bu çalışmamız süresince yardımlarını esirgemeyen ve her türlü desteği sağlayan danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Muhammet KUZUBAŞ Bey'e teşekkürü bir borç biliyorum. Ayrıca bu süreçte, çok ciddi sağlık problemleriyle uğraşmasına rağmen, her zaman yanımda olan değerli eşime de teşekkür etmeliyim.

Yahya YÜKSEL

Ordu-2012

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖNSÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR	VI
DİVAN EDEBİYATINDA KISSA-İ KERBELÂ YA DA KERBELÂ MERSİYESİ GELENEĞİ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. MANZÛME-İ KISSA-İ KERBELÂ'NIN ŞÂİRİ	3
1.1. ŞÂİRİN HAYATI	3
1.2. MANZÛME-İ KISSA-İ KERBELÂ	5
İKİNCİ BÖLÜM	
1. ESER HAKKINDA GENEL BİLGİLER	6
1.1. Manzûme-i Kıssa-i Kerbelâ'nın Yazılış tarihi	6
1.2. Vezin, Kafiye, Redif	6
1.2.1. Vezin	6
1.2.2. Kafiye	6
1.2.3. Redif	7
1.3. Dil ve İmla Özellikleri	8
1.4. Manzûme-i Kıssa-i Kerbelâ'nın Özeti	11

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN	20
SONUÇ	151
KAYNAKÇA	153

KISALTMALAR

Hz.	Hazreti
B.	Bin
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
İÜ	İstanbul Üniversitesi
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
a.g.e.	Adı Geçen Eser

DİVAN EDEBİYATINDA KISSA-İ KERBELÂ YA DA KERBELÂ MERSİYESİ GELENEĞİ

Mersiye; ölen kişinin ardından, o kişinin ölümünden duyulan üzüntüyü dile getirmek ve o kişinin üstün yönlerini anlatmak için yazılan şiir türüdür. Türk Edebiyatında yüzyıllardır görülen; İslamiyet öncesi dönemde sagu ve Halk Edebiyatında ağıt adını alan bu konulu şiirler Divan Edebiyatında ise mersiye adını almıştır. Mersiye konulu şiirler içerisinde de Hz. Hüseyin'in Kerbelâ'da şehit edilmesi hâdisesi çok önemli bir yere sahip olmuştur. Bu olay İslam toplumunda büyük bir üzüntüyle karşılanmış, bu durum edebiyatta da hak ettiği ilgi ve değeri bulmuştur. Özellikle Bektâşî ve Câferî şâairler tarafından bu konu sıklıkla işlenmiştir.

Hz. Hüseyin'in 10 Muharrem 61 (10 Ekim 680) de Ömer b. Sa'd b. Ebî Vakkas'ın askerleri tarafından Kerbelâ'da şehid edilmesi, Klasik Edebiyat'ta "Maktel-i Hüseyin" türlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. "Maktel-i Hüseyin" ler, gazel, mesnevi, terkîb-i bend, tercî'-i bend tarzında kaleme alınmışlardır.¹ Bu türe ayrıca "Kıssa-i Kerbelâ" ya da "Maktel" de denilmektedir.

Mersiyelerde çoğunlukla olayın meydana geliş sırasına riâyet edilmiştir. Hz. Hüseyin'in Kûfe'ye gitmek üzere yola çıkışından Kerbelâ'da öldürülüşleri ve esirlerin Şam'a kadar götürülmesi esnasında meydana gelen olaylar oldukça hüznü bir şekilde anlatılmaktadır. Mersiyelerin çoğu Şîf, Alevî ve Bektâşî şâirlerce yazılmıştır. Bu eserlere ilaveten Kerbelâ Olayı Muharrem ayının onuncu gününde meydana geldiği için "Âşûrâ" ya da "Muharremiyye" adında eserler de telif edilmiştir. Türkiye coğrafyasında Muharremiyyeler daha yaygın iken İran coğrafyasında buna ilaveten Taziye türü eserler de yazılmıştır.²

Türk edebiyatında Kerbelâ mersiyeleri 15. yüzyılda görülmeye başlar. Tespit edebildiğimiz en eski örnek Yazıcıoğlu Mehmed'in (öl. 1453) Muhammediye adlı eserinde yer alan mersiyesidir. 15. yüzyıldaki diğer bir örnek ise Sinan Paşa'nın (öl. 1486) Tazarrûname adlı eserinde yer alır.³

¹ Mustafa İsen "ve diğerleri", **Eski Türk Edebiyatı El Kitabı**, Grafiker Yayınları, Ankara, 2006, s. 254.

² Ali Aksu, "Kerbelâ Literatürü", **Uluslararası Kerbelâ Sempozyumu**, C. 1, Asistan Yayıncılık Limited Şirketi, Sivas, 2010, s. 349.

³ Bünyamin Çağlayan, "Kerbelâ Mersiyeleri", (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1997), s. 37.

16. yüzyılda Hayretî'nin “Der-Medh-i İmâm-ı Sa'îd A'nî Hüseyin-i Şehîd” başlığını taşıyan bir mersiyesi mevcuttur. Yine bu yüzyılda Fuzûlî'nin “Mersiye-i İmâm Hüseyin Radiyallâhu ‘Anh” adlı mersiyesi önemli eserler arasındadır. Yüzyılın diğer Kerbelâ mersiyelerini ise Ubeydî, Şemsi Paşa, Virânî ve Sâfî gibi şairler yazmıştır.⁴

17. yüzyılda Kerbelâ mersiyesi yazan şâirlerin sayısında bir miktar artış görülür. Bu şâirler: Seyyid Seyfullah İbn-i Nizâmeddin, Gelibolulu Ali, Bağdatlı Rûhî, Kafzâde Fâizî, Arşî, Sabri Mehmet Şerif, Fehim-i Kadîm, Sabûhî Şeyh Ahmed Dede, Ferîdun, Cem'î, Nâilî, Neşâtî ve Fasih Ahmed Dede'dir.⁵

18. yüzyılda Kerbelâ mersiyesi yazan şâirlerimiz: Birrî Mehmed Dede, Edirneli Kâmî Efendi, Yahyâ Nazîm, Bursalı Belîğ, Sezâyî-i Gülşenî, Cemâlî, Nevres-i Cedîd, Behiştî, Sükûtî, Tahir, Zühdî Abdülmecid ve Hâşim Efendidir.

19. yüzyıla geldiğimizde hem Kerbelâ mersiyesi yazan şâir sayısında hem de bunların yazdıkları şiir sayısında büyük bir artış görülür. Bu dönemdeki başlıca şâirler ise şunlardır: Neşet Efendi, Zekâyî Dede, Selâmî, Ref'î-i Kâlâyî, Keçizâde İzzet, Müştak Baba, Mehmet Şâkir Efendi, Mehmet Emin İffet, Muharrem Efendi, Şeref Hanım, Zahmî, Kâmî-i Âmidî, İydî Hacı Mehmed, Senih, Lebib, Tûrabî, Leskofçalı Gâlib, Ziyâ Paşa, Yenişehirli Avnî, Ceyhunî, Kâzım Paşa, Mebni, Hocasâde Ahmed Kâmil, Kemterî, Âdile Sultan, Hakkı Beğ, Kâzım İbrahim Çelebi, Edhem, Osman Şemsî, Molla Murad, Gedaî, İbret, Dürrî, Şirzad, Caferi, İzzetî, Zihnî-i Kilisi, Nazif, Necmî, Leylâ Hanım, Haydar el Keyalî E'r-rufaî, Kemâleddin Muhammed Kemâhî, Figânî, Mustafa Eşref Paşa.⁶

İncelediğimiz Kıssa-i Kerbelâ da 19. Yüzyıla aittir.

⁴ Mustafa Tatçı, **Hayretî'nin Dinî- Tasavvufî Dünyası**, (Birinci basım, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998), s. 60.

⁵ Bünyamin Çağlayan, “Kerbelâ Mersiyeleri”, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1997), s. 37.

⁶ Çağlayan, a.g.e., s. 38.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. MANZÛME-İ KISSA-İ KERBELÂ'NIN ŞÂİRİ

1.1. ŞÂİRİN HAYATI

İncelediğimiz Manzûme-i Kısisa-yı Kerbelâ adlı eser 19. yüzyılda yaşamış Nevrûz B. İsâ adlı şâir tarafından yazılmıştır. İncelediğimiz eserde şâirin hayatı ve yaşadığı yer hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. Sadece bazı beyitlerden hareketle dînî açıdan bağlı olduğu mezhebini, mahlasını, doğduğu yılı ve yeri öğrenebilmekteyiz.

Biñ iki yüz altıda toğmuşam men anadan
Biñ iki yüz otuz bir senede oldum şâni
(45a/ 7)

Aşlım şorarlar ise Adana şehrim
Gelip qarib düşdim saña ey yektâ
(5b/ 15)

Yukarıdaki beyitlerden hareketle şâirin hicrî 1206 (milâdî 1791) yılında Adana'da doğduğunu anlıyoruz.

Gürûh-ı Nâci mezheb-i Ca' ferîyim
İmâm Mûsâ Kâzım câna bağışla
(78-b / 10)

Gürûh-ı Nâci zümresiyiz İmâm Ca' fer rehberimiz
Şırať üstünden geçmeye Sulťân Nu' mân gibi berâtım var
(78-b / 10)

Şâirin, bu beyitlerden hareketle, Câferi mezhebine ve 12 İmama sıkı sıkıya bağlı olduğunu anlamaktayız.

Ayrıca aşağıdaki beyitlerde 12 İmanın adlarından bahsetmekte ve onları kendisine rehber edindiğini söylemektedir:

Ĥaqqı ĥať bilürüz Ĥať Resûlidir Muĥammed
' Alîyy'ül-Murtaźâ gibi destimde dâmânım var
(88-b / 2)

Hadîce-i Kübrâ Fâtımatü'z-Zehrâ muĥaddemâ faĥru'n-nisâ
Şâĥ Ĥasaniñ şâĥ Ĥüseyniñ rûĥuna raĥmetim var
(88-b / 3)

Zeynel-' Abâ İmâm Bâķır Ca' ferî Kâzım Rızâ
Takî Nakî ' Asgarî ĥalbimde miĥmânım var
(88-b / 4)

Şah Muĥammed Meĥdî ĥeĥârda ma' şûm-ı pâķ
Pirim Sulťân Nu' mân baña emânetim var
(88-b / 5)

Muhammed Muştafā hürmetine buldum rif'ati
Haydar-ı şāh-ı merdānım şafā geldiñ merħabā
(94-b / 8)

Şāh-ı hüsndür şāh-ı Hüseyin Zeynel-'abā sevdiğim
Bākır-ı Ca'fer erkānım şafā geldiñ merħabā
(94-b / 9)

Mūsā-yı Kāzım himmeti her dem mihri gönlüme
İmām Rızā Hōrasānım şafā geldiñ merħabā
(94-b / 10)

Bülbülem Tākī Nākī gonca-gül maña yeter
'Asgarī kādīm-i gülşānım şafā geldin merħabā
(94-b / 11)

Zuhūr-ı devriñ gözlerem seniñ ey dīn-i evliyā
Mehdī-i şāhib-zamānım şafā geldiñ merħabā
(94-b / 12)

Ma'şüm-ı pāk 'ālī 'ibādda Ğarķın pīrimiz
Şefī'-i kān Sulţān Nu'mānım şafā geldiñ merħabā
(95-a / 13)

Günahkāram günahkāram be-ğāyet işyānım çok
Luţf-ı kerem cūd-ı ihsānım şafā geldiñ merħabā
(95-a / 14)

Bu beyitlerde 12 İmamın, Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin, Hz. Zeynelabidin, Hz. Bakır, Hz. Cafer, Hz. Kazım, Hz. Rıza, Hz. Muhammet Mehdi, Hz. Muhammet Taki, Hz. Naki ve Hz. Hasan Asker, isimlerini görmekteyiz. Ayrıca eserde çok sık olarak onların isimlerini zikretmekte, onlara dua etmekte ve medet ummaktadır. Nevruz bin İsa aynı zamanda kendisinin seyyid olduğunu, yani Hz. Peygamberin soyundan geldiğini de söylemektedir:

Gele gel ey Seyyid Nevruz niyāz-ı secde-i pīre
Na'ra'-i ehl-i diliz ma'rifetde kemāletim var
(88-a / 25)

Şâirin mahlası Tekellümcü Oğludur. Bunu kendisi mısralarında söylemektedir:

Nevruzam maħlaşım Tekellümcü Oğlu 'aşķ elinde çekerim gulüvv
Lā muħāl çözülmēz muħkem baĝlu kavīdür bendimüz iķrār-ı 'Alīdür
(124-a / 15)

Bu bī-çāre Velī Nevruz Saracı
Tāriħ-i evliyā erkāna baĝışla
(79-a / 21)

Yukarıdaki beyitte geçen “ Saraç ” kelimesi dericilik mesleğiyle uğraşan insanlar için kullanılır. Bu kelimeden hareketle şâirin mesleği hakkında tahminde bulunabiliriz.

Ey Tekellümcî Oğlu ni ’çin ğam baħrine dalarsın
Hāşılı İbrāhim ħuzūrunda şerāfetim var
(89-a / 27)

Men Nevrūzam Nevrūz-ı bî-çāre Nevrūz-ı velî
Çekmişiz perde niķāb yüzde ħayāletim var
(89-a / 26)

Gele gel ey Seyyîd Nevrūz niyāz-ı secde-i pîre
Na’ ra’-i ehl-i diliz ma’ rifetde kemāletim var
(88-a / 25)

Her ma’ rifetde māhirem ey şehā
’ İlm-i nücūmda māhirem mende tevekkül remîl
(98-a / 19)

Şerî’ at tarîkat ħaķîķat ma’ rifet bâbıñ
Miftāħı bizdedir yüz on dört sūre ezberim ħatm-i Ķur’ āna geldim
(100-a / 24)

Yukarıdaki beyitlerde geçen “gam bahri, şeriât, tarîkat, mârifet, hakîkât, velî“ kelimelerine bakacak olursak şâirin tasavvufla ilgilenmiş olduğunu ve bir takım mânevî mertebelere yükselmiş olduğunu görebiliriz. Ayrıca bu beyitlerden hareketle Kur’ânı ezbere bilen bir hâfız olduğunu ve yıldız ilminde de usta olduğunu görmekteyiz.

1.2. MANZŪME-İ KISSA-İ KERBELÂ

Nevrûz B. İsâ’nın bilinen tek eseri incelediğimiz Manzûme-i Kıssa-yı Kerbelâ adlı bu makteldir. Bu eserin de başka nüshası yoktur. Eser 139 varaktan oluşmaktadır. Eser anlaşılması zor bir dille yazılmamıştır. Kerbelâ hâdisesinin anlatıldığı bölümlerin mesnevî, Hz. Peygamber ve 12 İmam için övgü dolu ifadelerin bulunduğu bölümlerin ise kasîde nazım şekliyle yazıldığını görüyoruz. Ayrıca arada gazellerin de olduğu yerler vardır. Eserde dil ve imlâ bakımından kusurlu kullanımlar çok fazladır. Bu da onun çok güçlü bir şâir olmadığını göstermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

1. ESER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. MANZŪME-İ KISSA-İ KERBELÂ'NIN YAZILIŞ TARİHİ

Aşağıdaki beyitlerden hareketle kitabın hicrî 1231 yılında ve zilhicce ayının 8. gününde yazıldığını öğreniyoruz:

Biñ iki yüz otuz birde bu kitâb oldu bünyâd
Nażma geldi güciyle oldu irşâd
(49-a/ 1)

Zilhiccenin sekiz gününde bu kitabı
Getürüp nażma bindirdim ey nâbî
(138-a / 3369)

1.2. Vezin, Kafiye, Redif

1.2.1. Vezin

Eserde olayın anlatıldığı bölümlerde mesnevî, Hz. Peygambere ve on iki imama övgünün olduğu bölümlerde ise gazel ve kasîde nazım biçimi kullanılmıştır. Gerek mesnevî ve gerekse gazellerde bir vezin birliği yoktur. Aynı gazel ya da aynı mesnevî beyitleri içinde birbirinden çok farklı hece sayısına sahip mısralar görülmektedir:

Hemân aţ sîvâr oldu ol civân
Aţ depüp Hâvâric leşkerine na'ra urdu pehlevân
(77-a / 1892)

Yukarıdaki beyitte 1. mısra 10 heceden oluşurken 2. mısra 17 heceden oluşmaktadır. Bu şekilde kullanım eserde oldukça fazladır.

1.2.2. Kafiye

Eserde ağırlıklı olarak zengin ve tam kafiye kullanılmıştır. Bunun hâricinde yarın ve az da olsa tunç kafiye kullanılmıştır.

Metinde zengin kafiye örnek beyitler şunlardır:

Bu sözü işitdi leşker-i mel' ünân
Hüseyni çün aldı kamu mağbünân
(81-b / 1964)

Göz görmez oldu karañudan ' âleme velvele
Düşdü yer şallanup oldu zelzele
(112-a / 2652)

Nücüm sâ'atde depeleyek bu mel'ünânı
Yer ile yeksân idek kamu mağbünânı
(96-b / 2252)

Tam kafiye örneği beyitler şunlardır:

Hüseyne kaşd edüp yürüdü kamu ebter
Anı görüp çağırdı 'Ömer Naḥḥas kefer
(81-b / 1961)

Bu def'a sol eliyle tuttu ey kardaş
Anı daḥi kesdi ol kalb-i taş
(114-a / 2705)

Dişleri azu gibi taşra çıkdı 'aceb
Bir kabîḥ şüret oldu çün teres-meseb
(112-b / 2667)

Yarım kafiye örneği beyitler şunlardır:

On iki imâmdan şefâ'at Nevruz
İstersen Dede Ğarḳın etegin koyıvërem hergiz
(111-b / 2635)

O kâfirler dürterdi süngü kılıç
O ḥayvânlar ḥareket etmedi ašlâ hiç
(113-b / 2691)

Tunç kafiye örneği beyit şudur:

İşte bu kabır büyükçe olursa eger
Anı daḥi boyuna gelir kısa degil meger
(138-a / 3361)

1.2.3. Redif

Şâir eserde redife yer vermiştir. Kafiye'nin hiç kullanılmayıp âheng'in redifle sağlandığı beyitler de mevcuttur:

Çün evlâd-ı Resûl şu içmemiş idi
İki gündür ki eline şu degmemiş idi
(81-b / 1966)

Burada ben oğlancıklarım ile kalayım
Taḳdîr-ı İlâhî annıma yazılanı göreyim
(74-b / 1865)

1.3. Dil ve İmla Özellikleri

Eserin yazarı Nevrûz B. İsâ'dır. Eser 19. Yüzyılda kaleme alınmıştır. Eserde Eski Anadolu Türkçesine ait bazı kelimelere rastlanmaktadır:

Ṭarıķıñ oğlu añası ħâlini gördü
 Āh  d p aŗa bin p *y g rd *
 (104-a / 2401)

Yaplađa eyler onuñ *baŗ* Şanup eskef dıŗar
 Őayy r olup fark *ulatur* n yı bilmez neyleyim
 (93-b / 7)

Peĥlev n anı g r p aŗ aŗlan gibi
Egrey p karŗı vardı ablan gibi
 (98-b / 2298)

Eski Anadolu Türkçesinde 1. oğul Şahıs zamiri olarak kullanılan *avuz* - *ev z* eki eserde bir beyitte ve iki mısrasında da gemektedir:

Bug n seniñ uđruña Şehid *olavuz*
 ıy met g n nde mertebeye *irev z*
 (80-a / 1955)

Ayrıca 1. Tekil Şahıs istek kipi “ –ayım , –eyim “ eserde “ –ayın , –eyin “ Şeklinde kullanılmıŗtır:

Elli bin v reyin d di mel'  n   Omer Naĥĥas
 B yle herze yidi ol alb-i p s
 (77-b / 1908)

G reyin seni o g nlerde ey   Omer Naĥĥas
 Yezid-i mel'  n eyler mi seni ĥal ŗ
 (103-a / 2392)

Eski Anadolu Türkçesine ait Şimdi anlamındaki “ imdi “ kelimesine eserde rastlamaktayız:

M ŗt ķ-ı   azim idim Ő k r oldum m ŗerref
 Evl d-ı b bında bu dem imdi ĥizmetim var
 (88-b / 11)

  Aŗı olduñ yine bunda geldin imdi
 V c duñ ana ĥarķ  de Rabbim Şimdi
 (73-a / 1828)

Eski Anadolu Türkçesinde 1. oğul Şahıs eki olan “ –avuz , “ –ev z “ eserde kullanılmıŗtır:

Bugün seniñ uğruña şehīd *olavuz*
 ıyāmet gūnūnde mertebeye *irevūz*
 (80-a / 1955)

Uçmaĝa *gırevūz* dēyince şāh-ı cihān
 Hūrre Hūseyniñ elin öpdü hemān
 (70-b / 1746)

Eski Anadolu Tūrkçesinde 2. tekil şahıs emir eki olan “ -gil “ eki eserde kullanılmıştır:

Eytdi ey ādem ne için yūzūne niķāb
 Tūtarısın *dēgil*/baña toĝru cevāb
 (115-b / 2738)

Tūrke'nin çeřitli dōnemlerine ait “men”, “Nevrūzam”, “kılām”, “olām “,“ öz “ ,“
 őzge “,“ imdi “ kelimeleri ile “ -ra “ yapım eki,”- *layın – leyin* eki, “ -acak , -ecek “ eki,
 “ -durur “ eki eserde kullanılmıştır:

Hākdan halk ętdi Hāllāķ *meni* cihāna geldim
 Tenime rūķ vērdi řūkūr bu cism-i cāna geldim
 (99 b / 1)

aĝırıp eytdi eyā müşrīk-i keferler
 Āĝāh oluñ Mūslim oĝlı *menim* ey ebterler
 (89 b / 2112)

Men Tekellūmci Oĝlu *Nevrūzam* tabīc atım hālim
 Degmedim kimseniñ hātırına hāmdulillah bu ana geldim
 (100-a / 28)

Eceli yaķın olan gelsin bitirem işini
 afasından cūdā *ķılam* ileřini
 (89-b / 2116)

Atam ķardařlarım siz eylediñiz şehīd
İmdi sizden dādımı *olām* ey ķavm-i Yezīd
 (89-b / 2117)

Cehlimi ref eyledim ĝayrı řaħşı bilmezem
Kefilem kendi nefsime *özgeye* olmam kefil
 (98-a / 20)

Özüne girip aĝu vērdi aña řeytān
 Emr etdi leşkerine kāfir altabān
 (109-a / 2551)

Meşk omuzunda at depüp *taşra* ıķdı
 Hāvāricler haberdār olup aña baķdı
 (101-a / 2341)

Ḥaccāc taşra çıkıp ḥavārīce geldi yaḳīn
Gördü ki ‘ Abbās şehīd olmuş hemen
(102-a / 2363)

Soḳaḳlayın yarıp şuya iriştī hemān
Yedi gündür şuy içmemişdi elindeki civān
(84-b / 2027)

‘ Alī böyle *dēyecek* bi-iznillah-i Te‘ ālā
O kāfiriñ ḳurudu ḳolu bi-‘ ināyet-i Mevlā
(104-b / 2421)

Ḥaydārdurur Kerrārdurur şāh-ı merdān
Şīr-i Ḥudā kūh-ı kerāmetdir ‘ Alī
(114-b / 3)

Ḥadīce-i *Kübrādurur* muḳaddemā nisādır faḥrū’n-nisā
Fāṭimat’üz-*Zehrādurur* şems-i ḳamerāyı
(85-b / 5)

Eserde yazım yanlış yapılan birçok kelime vardır. Bu müstensih hatasından kaynaklanmış olabilir. Örnek olarak şu kelimeleri söyleyebiliriz:

Kalbi taşdan ḳatı müşrik ebterler
Ḥüseyniñ kelāmın işḳā etmedi keferler
(105-b / 2448)

Bu beyitteki *işḳā* kelimesinin aslı, söylenilen sözü dinleme ve kabul etme anlamındaki *işḡā* kelimesidir.

Bizi kime *sipāric* eden deyüp ağladılar
Nār-ı ḥasret odu ile ciğer daḡladılar
(106-a / 2460)

Aslı *sipāriş* olan kelime bu beyitte *sipāric* olarak yazılmıştır.

Resūlden ḥayā etmedi ol *epter*-i Şām
Ḥüseyniñ mübārek başın kesdi ḥāşıl-ı kelām
(111-b / 2623)

“ evlatsız adam “ ve “ faydasız şey “ anlamındaki *ebter* kelimesi beyitte *epter* şeklinde yazılmıştır.

Süfyān *tuḡā* neslisiñ ey gümrāh
Mu‘ āviye evlādı ḳanda olur pādişāh
(131-a / 3171)

Beyitte, āsiler ve azgınlar anlamındaki *tuḡāt* kelimesi *tuḡā* şeklinde kullanılmıştır.

Aşağıdaki mısradaki sekiz sayısından sonra sıra sayı sıfatı yapan “ -ıncı, -inci “ eki kullanılmamıştır :

Zilhiccenin sekiz gününde bu kitabı
Getürüp nazma bindirdim ey nâbî
(138-a / 3369)

Aşağıdaki beyitte “ mahkemeye verme “ ve “ duruşma “ anlamındaki *murāfaa* kelimesi *murāka* olarak yazılmıştır:

Eytdiler da‘ vāmız kıyāmete ҡalsun bākî
Seniñle anda *murāka* olağ ey şaķî
(135-b / 3302)

Eserde sanatçı tamlama vavlarını (و) kullanmamıştır:

Tanıķ olsun ol Ƙadīm (ü) Ƙādir Allāh
Ƙayyūm (u) Ferdī (vü) Eħad (ü) Lem-yezāl
(74-b / 1869)

Hürre eytdi ne dērsin ey bed-fi‘ āl
Bu söz be-ħāl degil etme ğayrı ķil (ü) ķāl
(71-a / 1766)

Midāre için gelüp bizim ile ěde bi‘ āt
Biz daħi ķurķulup olak sağ (u) selāmet
(72-a / 1787)

1.4. Manzûme-i Kıssa-i Kerbelâ'nın Özeti

Hürre, Hz.Hüseyin'in safına geçmiştir ve onunla konuşmaktadır. Hürre Hz.Hüseyin'e, Urve'nin Müslim b. Akîl'i evinde sakladığı için Kûfe valisi Ubeydullah tarafından öldürüldüğünü ve Muhtarın da zindana atıldığını söyler. Ayrıca Kûfelilerin de imansızlık yapıp Yezid safında birleştiklerini ve kendilerine karşı durduklarını anlatır. Hürre, Hz. Hüseyin'in elini öper ve ona biât eder. Daha önce yaptığı yanlışlardan dolayı tövbe eder. Hz. Hüseyin'den kendisine izin vermesini ve Ömer Nahhas'la konuşup kendisine biât etmesini isteyeceğini söyler. Hz. Hüseyin Hürre'ye izin verir ve Hürre Ömer Nahhas'la konuşur. Ömer Nahhas'a, Hz. Hüseyin'in Peygamberimizin torunu, Hz. Ali'nin ve Hz. Fatma'nın oğlu olduğunu; ona biât edip bu zulmü yapmamasını söyler. Ömer Nahhas bu durumu kabul etmez ve Hz. Hüseyin'in Yezid'e biât etmesini söyler. Bunun üzerine Hürre Hz.Hüseyin'in yanına geri döner. Bu durum Ömer Nahhas'ı endişelendirir ve kendi emrindekilerin karşı tarafa geçeceklerini düşünür. Hz. Hüseyin ve beraberindekilerin Kûfe'ye ulaşmalarını engellemek için yolları üzerindeki su yolunu tutmaya oğlunu gönderir. Oğlu emrindeki on bin askerle su

yolunu keser. Hz. Hüseyin bunu duyunca çok üzülür. Muhtemel bir savaşın yakın olduğunu düşünerek çadırlarının etraflarına hendek kazdırır. Ayrıca Hürre'yi katına çağırarak; bu âsî olmuş kavme uyarıda bulunmasını, Müslümanım diyen bir insanın bunu yapmaması gerektiğini söylemesini ister. Hürre, tekrar Ömer Nahhas'ın katına bunları söylemek için vardığında Fâcir ibn-i Şükrân adlı bir dinsiz bunun tam tersini söyler. Asıl âsînin Hz. Hüseyin olduğunu ve onun asıl Yezid'e biât etmesi gerektiğini söyler. Tüm bunlar karşısında savaş artık kaçınılmazdır. Ömer Nahhas, seksen üç bin askerini Hz. Hüseyin'in üzerine gönderir. Hz. Hüseyin'in ise savaşacak sadece yetmiş iki pehlivanı vardır. Hz. Hüseyin savaş olmaması için elinden geleni yapar ve tekrar Muhammed ibn-i Mikdâd'ı onlarla konuşmaya gönderir. Ömer Nahhas, Muhammed ibn-i Mikdâd'a Hz. Hüseyin Yezid'e biât ederse kendisine istediği her şeyin verileceğini söyler. Muhammed ibn-i Mikdâd ise böyle bir durumun mümkün olamayacağını, bunda ısrar etmekle dinsizlik yapmış olacaklarını söyler ve Hz. Hüseyin'in katına gelir. Hz. Hüseyin'e bu lanetlenmişlerin nasihat kabul etmeyeceklerini söyler ve bunun üzerine savaş başlar. Savaş meydanına ilk çıkan Züheyr olur ve Ömer Nahhas'a meydan okur. Bu gün muharrem ayının ilk günüdür. Ömer Nahhas, Züheyr'e geri dönmesini ve düşünmelerini söyler. Züheyr geri döner ve durumu Hz. Hüseyin'e anlatır. Hz. Hüseyin de bu durumu yanındaki yetmiş iki pehlivan ile görüşür. Sonraki gün muharrem ayının ikinci günüdür ve günlerden cumadır. Bu gün kıyasıya bir mücadele olmuş ve Yezidin ordusundan çok asker öldürülmüştür. Hz. Hüseyin, Zeyd bin Hâris adlı sahabeye yaşlı olduğunu ve bu yüzden evine dönmesini söyler, ona beş deve vererek onu Kudüs'e geri yollar. Ayrıca tüm pehlivanlarına da geri dönebileceklerini söyler. Ancak onun yârenleri onun uğrunda Allah rızası için seve seve can vermeye hazır olduklarını belirtir. Pehlivanların bu ahdi üzerine Hz. Hüseyin tedbir olarak çadırlarının etrafına hendek kazdırır ve bu hendekleri odunla doldurtup bu odunları ateşe verdirir. Hz. Hüseyin'in üzerine yürüyen Hâricî Yezitler saldırılarında başarılı olamazlar. Bunun üzerine Ömer Nahhas ordusunu geri çağırır. Bu günün cuma olduğunu ve savaşmak için akşamı beklemelerini emreder. Bu sırada Hz. Hüseyin ve efradı, su yolları kesildiği için iki gündür su içmemişlerdir ve halleri perişandır. Akşam olunca Ömer Nahhas'ın askerleri taarruza geçer. Ordunun bir başında Hacer ibni Sancâr, bir başında ise Şît bin Râbiâ vardır. Sayıları da çok kalabalıktır. Bunun üzerine Züheyr pehlivan Hz. Hüseyin'in huzuruna gelir ve bu durumu yetmiş iki pehlivan ile Hz. Hüseyin'e anlatır. Hz. Hüseyin'in Zülcenâh ve Edhem adlı iki atı vardır. Emreder ve Edhem adlı atını getirirler. Atına biner ve yetmiş iki pehlivan ile birlikte Yezid'in ordusunun karşısına gelirler. Kûfelilere kendisine mektup yazıp biât edeceğini söylediklerini; ancak daha sonra sözlerinde durmayıp kendisini kandırdıklarını söyler. Bu yüzden bu garip çöllere düştüklerini ve kendilerine su

vermeyerek eziyet ettiklerini belirtir. Hz. Hüseyin'in bu sözü üzerine Ömer Nahhas ordusuna saldırı emri verir ve on bin askeriyle ordu saldırıya geçer. Hz. Hüseyin'e karşı sayısız ok atarlar ve onun tenine sayısız ok değer. Hz. Hüseyin'in atı Edhem de çokça ok yarası almıştır ve canını vermiştir. Bunun üzerine Hazret geri döner ve pehlivanlarıyla toplanır. İbrâhim ile Kâsım tekrar atlarına biner ve düşmana saldırır. Onlarla birlikte diğer pehlivanlarda meydana gelirler. Mertçe ve aslanlar gibi savaşırlar; fakat düşman çok kalabalıktır. Yezidin ordusundan Cevâz ibn-i Eşât önderliğinde yirmi bin asker Hz. Hüseyin ve pehlivanlarına saldırır. Hz. Hüseyin ve pehlivanları aslanlar gibi vuruşarak iki bin Yezidi öldürür. Hazret-i Hüseyin ile Abbâs birlikte savaşırlardır; fakat yedi gündür de su içmemişlerdir. Hazret-i Abbâs düşman hattını yarıp atını suya sürer; ancak Hz. Hüseyin ve pehlivanları da yedi gündür su içmemiştir. Nefsiyle baş başa kalır ve bu suyu içmenin hakkı olmadığını düşünür. Atını geri sürer ve savaş meydanına dalar. Pehlivanları Hz. Hüseyin'in etrafını sarar ve susuzluktan hallerinin kalmadığını bildirirler. Bu arada Hazret-i Abbâs'ın cismine üç yüz ok değmiştir. Ömer Nahhas'ın emriyle askerleri Hz. Hüseyin'in çadırını sararlar.

Saîd ibni Müseyyib'den olunan bir rivayete göre Kerbelâ savaşından sonra İbn-i Tıfıl bir gece Şam'da yatarken rüyasında peygamberimizi görür. Medîne'ye gelir ve Resûlün mescidi önünde durur. Peygamberimiz hayattadır, sağ ve sol tarafında sahâbeler oturmaktadır. Bu esnâda Hz. Hüseyin her tarafı kan olmuş bir halde mescide girer. Peygamberimiz bu durumu görünce çok üzülür ve kendisine bunu kimin yaptığını sorar. Hz. Hüseyin de mescidin kapısında duran İbn-i Tıfıl'i gösterir ve ondan şikâyetçi olur. Peygamberimiz de kızgınlıkla onu yanına çağırır ve ona beddua eder. Bunun üzerine uykusundan uyanan İbn-i Tıfıl suretinin hınzıra yani domuza döndüğünü görür. Şam'da bu halde duramaz ve Bağdat'a gider. Burada İmam Hamâdî'ye durumunu anlatır ve ne için bu hale geldiğini söyler. Tevbe etse kabul olup olmayacağını kendisine sorar. Bunun üzerine İmam Hamâdî ve öğrencileri İbn-i Tıfıl'i öldürürler. İbn-i Tıfıl cezasını Allahın izniyle bu dünyada bulmuştur.

Bu saldırı karşısında Müslim oğlu Abdullah Hz. Hüseyin'den savaşmak için izin ister. Hz. Hüseyin izin verince henüz on sekiz yaşında olan Abdullah meydana gelir ve karşısına Sanem Hamîr adlı bir Yezid çıkar. Abdullah onu kılıç darbesiyle ikiye böler. Sonra meydana Hamîr'in oğlu Mermer benî Hamîr gelir. Abdullah onu da öldürür; ancak susuzluktan mecali kalmamış bir halde Hz. Hüseyin'in huzuruna döner. Sonra Hürre Zeyn ileri gelir ve Hazretten destur ister. Destur alır ve meydana girer; ancak Yezidin ordusu kalabalık bir şekilde saldırıp onu aralarına alır ve şehid eder. Sonra Muhammed ile Abdullah destur alır meydana girer. Kırk bin Havâricin içinde yiğitçe vuruşurlar. Onlarla birlikte yirmi pehlivan da savaşırlar; fakat hepsi şehit olurlar.

Câfer'in henüz on sekiz yaşında olan Kâsım adlı bir oğlu vardır. Kudme adlı ulu bir pehlivan da ona meydanda eşlik eder. Yiğitçe savaşırlar. Yezid tarafından Şîr adlı bir melûn, iki bin askerle üstlerine gelir ve o iki arkadaşı şehit eder.

Hazret-i Hüseyin'in İbrâhim, Kâsım ve Zeynel adlı üç oğlu vardır. Bunlar babalarından izin alır ve meydana girerler. Önce Kâsım girer. Azrâk adlı bir Havâric, pehlivana karşı gelir. Kâsım onu öldürür. Azrâk'ın dört oğlu vardır ve bunun üzerine dördü birden gelirler meydana. Kâsım o dördünü de öldürür ve onların canlarını cehenneme yani babasının yanına yollar. Bunun üzerine Ömer Nahhas bin kişiye emreder ve Kâsım'a hücum ederler. Bunu gören İbrâhim, Abdullah ve diğer pehlivanlar Kâsım'a yardım için gelirler. Ancak bu pehlivanlar yedi gündür su içmemişlerdir ve perişan olmuşlardır. Kâsım, Abdullah ile İbrâhim o halde şehit olurlar. Onları gören Hazret-i Uveyd ileri gelir ve destur alır. Meydanda her vurduğunu iki parça eder ve bu arada Râbiâ'ya rastlar. Onu da cehenneme gönderir. Uveyd'in susuzluktan mecâli kalmaz ve şehit olur. Daha sonra onun bir kardeşi vardır. Savaş meydanına o girer. Yiğitçe cenk eder; ancak Ömer Nahhas on bin kişiye emreder ve bu yiğide saldırırlar. Yirmi dört yerinden ok yarası almıştır. Bu haliyle Hz. Hüseyin'in katına gelir ve ondan su isteyerek can verir. Avn'in bir küçük kardeşi daha vardır. Sonra da destur alıp meydana o girmiştir. Ömer Nahhas'ın emriyle Şît bin Râbiâ, Hacîr ve Şimîr onun karşısına gelirler. Bu üç hâin, bu pehlivana kendilerine âlem su dolu olsa da bir katre su vermeyeceklerini; ancak Hz. Hüseyin'in Ömer Nahhas'a biât etmesi gerektiğini söylerler. Ömer Nahhas da meydana bir altın leğen getirtir ve içini su doldurup Hz. Hüseyin ve efradına nispet yapar. Hazretin küçük çocuklarının ve hanımların susuzluktan dermânı kalmamıştır. Hazret-i Abbâs bu durum karşısında dayanamaz. Hz. Hüseyin'den destur isteyip eline maşraba alır ve suyun olduğu tarafa doğru ilerler. Ancak burada elinde ok olan yirmi bin asker beklemektedir. Onu görünce saldırırlar. Abbâs onlarla yiğitçe savaşır ve seksen dokuz hâriç öldürür. Ardından Abbâs'ın etrafını saran Yezitler onu araya alır ve şehit ederler. Hz. Hüseyin durumu merak eder. Yanında Haccâc adlı bir hizmetkârı vardır ve onu olup biteni öğrenmesi için düşman safına gönderir. Haccâc bir de bakar ki Abbâs şehit olmuştur. Bunun üzerine nara atarak düşman askeri içine dalar. Onlardan birçok asker öldürür ve kuşatmalarını yarararak Hz. Hüseyin'in katına erişir, durumu ona anlatır. Hz. Hüseyin bu duruma çok üzülür. Hz. Hüseyin'in etrafındaki pehlivanlar giderek azalmaktadır. Hz. Hüseyin emir buyurur ve Zülcenah adlı atını getirirler. Hz. Hüseyin'in üç oğlu vardır. Birinin ismi Ali'dir. Diğerlerinin ismi Zeynelabidin ve küçüğünün adı İbrâhimdir. Ali oğlu babasından destur ister. Hakkını helâl etmesini ister, meydana girmek istediğini bildirir. Babası destur verir ve nâra atarak Ömer Nahhas'ı savaşıma çağırır. Ona Yezid'in hilafet davası güdemeyeceğini; çünkü Hz.

Peygamberin kendi ataları olduğunu söyler. Bunun üzerine Ömer Nahhas Târik adlı adamını Ali'nin üzerine gönderir. Ali onu bir hamlede iki parçaya böler. Bunu gören Tarık'ın oğlu da meydana gelir. Ali onu da kolaylıkla bertaraf eder. Talha adlı bir düşman meydana gelir. Ali onu da kemerinden tutar, yere çalar ve onun da canı çıkar. Yüz otuz düşmanı cansız bırakır. Ancak düşmanın sayısı çok fazladır ve Ali'yi aralarına alırlar. Hâricîlerden biri gelip omzuna bir kılıç darbesi vurur. Ali bu Hâricîye bakar ve kolunun kuruması için bedduâ eder. Allah'ın izniyle kolu oracıkta kurur. Kerbalâ cenginden sonra Bağdat'ta gezerken Abdülmümin adlı bir sünnî tarafından öldürülür. Ali babasının katına gelir ve susuzluktan mecâlinin kalmadığını bildirir. Kelîme-yi şehâdet getirerek canını Allah'a teslim eder. Artık Hz. Hüseyin'in katında kimse kalmamıştır. O da Zülcenah adlı atına biner. Bu sırada hareminden bir feryat yükselmektedir. Hz. Hüseyin'in beş yaşındaki oğlu İbrahim susuzluktan perişan olmuştur. Hz. Hüseyin onu kucağına alır ve meydana girer. Yezid askerine seslenir ve en azından bu yavruya su vermelerini ister. Bu sırada Ömer Nahhas'ın emriyle Nâka adlı bir kâfir onlara ok atar ve İbrahim boğazından vurulur. Canını Allah'a teslim eder. Hz. Hüseyin onu alır, geri döner. Mezar kazarlar ve defnederler. Artık Hz. Hüseyin meydana girmiştir. Salavât getirip düşmana hamle eder. Düşman askeri bu durum karşısında dehşete kapılır. Vurduğunu iki parçaya böler. Suyu bekleyen askere saldırır. Saflarını bozar ve suya ulaşır. Atı su içer. Tam o esnada bir nidâ duyulur ve bârigâhının yağmalanıp herkesin esir alındığı söylenir. Bunun üzerine Hazret hemen sudan çıkar ve geri döner. Bakar ki herkes sağ salimdir ve kimseye bir şey olmamıştır. Ancak Hz. Hüseyin'in yedi yerinde yetmiş yara vardır. Çadırdakiler bu duruma feryat ederler ve yarasına ilaç sararlar. Hz. Hüseyin rahatlar. Ömer Nahhas'ın adamları çadırın etrafını sarmıştır. Hz. Hüseyin dayanamaz ve yine düşman üzerine hamle eder. Düşman askerleri onu aralarına alırlar. Üç yerinden ok yarası almıştır ve gücü kalmamıştır. Ancak kimsenin de ona kılıç vuracak cesareti yoktur. Şimîr Zilcevşen, Ömer Nahhas'ın emriyle gelir ve Hazrete bir hançer vurur. Bunun üzerine Hz. Hüseyin yere düşer. Bunun üzerine onun atı yara bere içinde Medîne'ye gider. Medîne'dekiler anlar ki Hz. Hüseyin şehit olmuştur. Hz. Hüseyin'in etrafını on düşman askeri çevirir. Ömer Nahhas, Hz. Hüseyin'in başını kim keserse ona Horasan mülkünü vereceğini söyler. Kimse kesmeye cesaret edemez. Şimîr Zilcevşen buna razı olur. Hançeri boğazına vurur fakat hançer kesmez. Bunun üzerine Hz. Hüseyin dedesinin kedisini boynundan öptüğünü, bu yüzden ensesine hançeri çekmesini ve kendisini incitmeden şehit etmesini ister. O gün Hz. Hüseyin'in kanı bir güvercine dokunur. Güvercin uçarak Mekke'ye gelir. Mescid-i İbrahim'in minaresine konar. Minarenin içinde ibn-i Selîm adlı âmâ bir adam vardır. Gözüne güvercinden iki damla kan damlar ve adamın gözü açılır. Adam bunun üzerine anlar ki Hz. Hüseyin şehit olmuştur. Bunu

tüm Mekke halkı duyar ve feryâd u figân ederler. Yezide lânet okurlar. Şimîr Zilcevşen, Hz. Hüseyin'in başını Ömer Nahhas'ın önüne getirir. Sonra bârigâh yağmalanır. Bârigâhta yalnız kalan Haccâc'ı da şehit ederler. Bu gün muharrem ayının onudur. Haremdeki hâtonlara Ömer Nahhas'ın adamları pek iyi muamele etmezler. Baş açık yalın ayak develere bindirirler; ancak develer bir türlü hareket etmez. Bunun üzerine bir ses duyulur. Ses, kadınların esvaplarını vermezlerse helâk edileceklerini söyler. Ömer Nahhas bu durumdan korkar ve kadınlara elbiseleri verilir. Develer de hareket etmeye başlar. Hz. Hüseyin'in şehit olduğu yerden geçerken deveci kâfir, Hazretin elini keser. Bunun üzerine biri burağa binmiş üç kişi gelir ve bunu kimin yaptığını sorar. Bunu üzerine Hz. Hüseyin'in göğsünden bir ses gelir ve bunu yapanın ölümler arasında olduğunu söyler. Burağa binmiş olan Hz. Ali'dir. O kâfire bedduâ eder ve onun sûreti domuza döner. Diğer üç kişi ise Hz. Hızır, Hz. İbrahim ve Hz. İsmâil'dir.

Hz. Hüseyin'in şehit olmasının üzerinden kırk gün geçmiştir. Kerbelâ'ya yakın bir kale vardır ve bu kale halkı mezar kazarak savaş meydanındaki Müslümanları defnedirler. Hz. Hüseyin'i şehit eden Ömer Nahhas onun mübârek başını da süngüye taktırmıştır. Hz. Hüseyin'in ve diğer şehitlerin başları Ömer Nahhas'ın huzuruna getirilir. Ömer Nahhas, Kûfe Beyi Munzır Nûmân Abdullah'ın yerine geçer. Kûfe halkına bu başları göstererek Yezid'e kim karşı gelirse hâlinin bu olacağını söyler. Ömer Nahhas altın leğen içindeki Hz. Hüseyin'in başını kucağına alır. Bu sırada bir damla kan Ömer Nahhas'ın kıyafetine değer. Oradan uyluğunu ve tahtı da delip geçer. Ömer Nahhas acılara gark olur. Uyluğu şişer, delinir, kan ve irin akar. Yarasına kurt düşer. Nice güzel kokular sürülür, tabipler ilaç yapar; ancak bu illete fayda etmez. Allah'ın izniyle daha sonra o yaradan ölür, gider.

Ömer Nahhas emrindeki askerler ve hâtonlarla Kûfe'den yola koyulur. Giderlerken bir kilisede dururlar. Burada dört yüz ruhbân vardır. Dâima İncil okurlar. İçlerinde bir tane uluları vardır. Hz. Hüseyin'in başını görür. Onu altın karşılığında Ömer Nahhas'tan bir geceliğine kendisine vermesini ister. O da verir. Gecenin ilerleyen saatlerinde sema kapısı açılır. Saf saf melekler ve dokuz peygamber gelir. Hz. Hüseyin'in başını görür ve üzülürler.

Ömer Nahhas, Hz. Hüseyin'in başı ve haremiyle birlikte yola çıkar. Musul'a gelir. Musul halkı Müslümandır. Musul Beyi halkından, Ömer Nahhas ve adamlarını yaptıkları bu zulümden dolayı şehre sokmamalarını ister. Şehir halkı da onları şehre sokmaz. Ömer Nahhas şehir dışında bârigâh kurdurur. O esnâda İlâhî bir cezâ olarak fırtına kopar ve kâfir kavimden birçok kişi ölür. Ancak Hz. Hüseyin'in hânesinden kimseye bir şey olmaz. Ömer Nahhas oradan kalkıp Halep şehrine gelir. Halep şehri de Müslümandır. Halepliler Beyin katına çıkar ve onları ne pahasına olursa olsun şehre koymayacaklarını söyler. Bu esnâda Şehriban Hatun hâmedir. Rahatsızlanıp vefât eder. Muarra ve Hamâ kentlerine gelirler. Onlar da şehirlerine

almazlar. Artık Şam şehrine yaklaşmışlardır. Şimîr Zilcevşen ile Şit benî Râbiâ, Hz. Hüseyin'in başını Yezid'in huzuruna getirirler. Hatunları da hor, hakir, baş açık yalın ayak getirirler. Yezid'in adamı Mervan; Şimîr Zilcevşen'in suretinin domuza döndüğünü, bunu Şam halkının görmesi durumunda kendisine yüz çevireceğini ve onu öldürmesi gerektiğini söyler. Bunun üzerine de Yezid, Şimîr Zilcevşen'in başını kendi eliyle vurur. Bunun üzerine Hz. Hüseyin'le birlikte diğer sekiz başı da Yezid'in önüne getirirler. Ömer Nahhas, Kerbelâ'da olanları bir bir Yezid'e anlatır.

Abdülmümîn Şâmî'nin rivâyet ettiğine göre; Ömer Nahhas bir gece Şam'da yatarken rüyâ görür. Rüyâsında mahşer günü olmuş ve sırat kurulmuştur. Bu esnâda elinde Kevser olan iki mübârek kişi görür. Onlar bu zor günde su içenin olup olmadığını sorarken o esnâda Ömer Nahhas da onlardan su ister. Onlar da kendilerinin bir uluları olduğunu ve ona sorup kendisine su verebileceklerini söylerler. Yanlarına Ömer Nahhas'ı alıp cennet kapısına gelirler. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Peygamberimize Ömer Nahhas'ı şikâyet ederler ve Kerbelâ'da yaptıklarını anlatırlar. Bunun üzerine iki cihan serveri onun zümresinden hiç kimseye bu sudan verilmeyeceğini söyler. Zebânilere emreder ve ona zakkum suyu verirler. Bir maşraba bu sudan içer ve ciğeri yanmış vaziyette uyanır. Hanımından su ister; fakat suda bir lezzet bulamaz. Su gözüne kan görünür. Bağırış ve çağırış içerisinde on gün geçirir. Bu on günün sonunda da ölür.

İmam Rahmetallah'ın rivâyetine göre; İmamın başını getiren Şit benî Râbiâ bir gece rüyâ görür. Rüyâda susuz kalmış ve su istemektedir. Böyle gezerken yanlarında ırmaklar akan ulu kişiler görür ve onlardan su ister. Onlar da bir maşraba su verirler. Fakat bu su onun ciğerini deler geçer. Bu hal üzere Şit benî Râbiâ uyanır ve ölür.

Şamda, sarayda Yezid Hz. Hüseyin'in başına çomak tutup atasının intikâmını aldığını söylerken o anda İlâhî bir hikmetle kolu kurur. Rumeli'nde El-Ceysî adlı biri vardır. Bu yapılanları görür ve Yezid'e bir hikâye anlatır. Rumeli'nde bir kale, bu kalenin içinde bir sandık olduğunu ve burada bir eşek ayağı olduğunu söyler. O bölge halkının yılda bir kez, Hz. İsa bir kez bu eşeğe bindi diye, yüz sürüp ziyaret ettiğini söyler. Hıristiyan halkın sırf Hz. İsa bindi diye bir eşek ayağına bu hürmeti gösterirken, Hz. Muhammed'in torunlarına bunu nasıl yaptığını sorar. Buna kızan Yezid, El-Ceysî'yi öldürtür.

Yezid kolunun acısıyla esirleri huzuruna getirtir. Hz. Hüseyin'in oğlu Zeynelabidin ve hâtonlar korkusundan ağlar. O sırada Yezid'in maskarası kadınlardan birini ister. Yezid de ona istediğini almasını söyler. Bunun üzerine bir ses işitir ve o hâtuna el sürerse helâk olacağı bildirilir. Bunun üzerine yaptığı yanlışları anlar ve tevbe eder. Yezid'e de lanet okur. Yezid'in huzurunda bir Yahudi vardır. Yahudi aslında içinde Müslümandır. Fakat bu sırrı

saklamaktadır. Yezid'e, leğendeki başın kimin başı ve esir hatunlar kimin hatunları olduğunu sorar. Yezid kim olduklarını söyleyince Yahudi bu duruma çok üzülür. Yezid'e, Yahudilerin Davut peygamberden beri seksen iki ata olduklarını; bunlardan birinin kendisi olduğunu ve Davut peygamber hatırına Yahudilerin kendisine çok hürmet gösterdiğini söyler. "Sen nasıl olursun da iki cihan güneşinin torununu şehit edersin!" diye hesap sorar. Yezid bu dediğinden sonra onu öldürmesi gerektiğini; ancak Hz. Muhammed'in, Yahudi'nin üzerine iltizam haraç koyduğunu ve bu sünnet yüzünden onu öldürmeyeceğini söyler. Yahudi ise bu hadisi böyle bellemesine rağmen Peygamberin torunlarını nasıl öldürdüğünü sorar ve kelîme-yi şehâdet getirerek Müslüman olur. Bunun üzerine Yezid onu da öldürür.

Yezid daha sonra Hz. Hüseyin'in oğlu Zeynelabidin'i görür. Zeynelabidin pervasızca Yezid'e karşı durur. Yezid'e, soyunun ve kendisinin alçaklığından bahsedince Yezid onu öldürmek ister. Tam bu esnâda İlâhî bir îkaz gelir ve Yezid bu isteğinden vazgeçer. Bu işe vâkıf olan kâfir Mervân, Yezid'e, Hüseyin'in cemaatini hoş tutmasını ve ikramda bulunmasını; yoksa halkın kendilerine âsî olacağını söyler. Bunun üzerine Yezid daha da endişelenir ve Hüseyin'in cemaatine elbiseler, altınlar gönderir. Bunları getiren hizmetli, Yezid'e dua etmelerini ve kolunun ağrısının dinmesini rica eder. Hatunlar ise kendilerini serbest bırakması, yarınki Cuma günü hutbeyi Zeynelabidin'in okuması ve Hz. Hüseyin'in başını kendilerine vermesi karşılığında dua edeceklerini söyler. Yezid bunu kabul eder. Gerisini Abdülmümîn Şâmî rivâyet edip anlatmaktadır: Cemaat, Câmî'-i Ümeyyeye birikir. Yezid ile Mervân da gelip camiye otururlar. Cami ve sokaklar insandan derya gibi çalkalanır. Yezid bu durumu görünce pişman olur ve Zeynelabidin'in hutbeyi okumasını istemez. Halk bunu duyunca galeyâna gelir. Yezid bu durumdan korkar ve sözünü tutmak zorunda kalır. Henüz yedi yaşında olan Zeynelabidin hutbeyi okur. Hutbede Yezid'in babasına ve kendilerine yaptıklarını anlatınca halk yine coşar, Yezid'in üstüne yürür. Yezid ise kaçır ve evine gider. Cami çıkışı insanlar Yezid'in evini sararlar. Burada bir savaş çıkar. Sünnî ve Yezîdîden dört yüz kişi ölür. Bu esnada Şam'ı bir bulut kaplar. Dolu yağmur yağar ve nice insan helâk olur. Bunun üzerine Zeynelabidin'in olduğu mescide insanlar sığınır ve ondan Allah'a bu durumdan kurtulmaları için dua etmesini isterler. Mervân ile Yezid o gece meşveret ederler ve eğer bunlara izin vermezlerse ortalığın fesada bulanacağını söylerler. Yezid, Hüseyin'in cemaatini huzuruna çıkartır ve Amîr benî Helâle onları Medîne-yi Münevvere'ye ulaştırmasını söyler. Bu esnada Şehribân ile Ümmü Gülsüm hastadır ve vefât ederler. Cemaat, Hz. Hüseyin'in başını alıp Kerbelâya gelir ve başı orada defneder. Sonra da Medâne'ye yola çıkarlar ve oraya ulaşırlar.

Râvîler Baba-yı Amîr'den şöyle rivâyet ederler: Baba-yı Amîr, Kerbelâ davasında Muhammed Hanifi'yi Şam dağlarından bir mağaraya gizler. Kerbelâ davasından sonra Amîr gelir ve onu arar. Fakat İlâhî bir nidâ duyar ve onun âhir zamanda Mehdî olarak zuhûr edeceğini söyler. Medîne-yi Münevvere'de İmam Zeynelabid'in ile buluşması söylenir. O da Medîne'ye gider ve İmam'ın hizmetinde bulunur.

METİN

70-a

BAHR-I MEŞNEVÎ

- 1734 Bu yañadan ‘Ömer Nağhas mel‘ ün kefer
Dönüp hâricî kavmine söyledi ebter
- 1735 İmdi Hürre Hüseyne vërir naşîhat
Hüseynde bizim ile eyler bî‘ at
- 1736 Böyle meşveret ëderdi mel‘ ün
Kavmi ile danışirdı mağbün
- 1737 Gelelim ki bu tarafından Hürre pehlevân
Hüseyin ile meşveret ëderdi hemân
- 1738 Eytdi yâ Hüseyin Hân ‘Urveyi etdiler şehîd
Muhtârı zindâna kodu kavm-i Yezîd
- 1739 Şimdi seksan üç biñ mel‘ ünân
Kamusı olmuşdur bî-îmân
- 1740 Bize kaçd ëderler yâ emire’l-mü‘ minîn
Buña ne çäre ëdek yâ imâme’l-müslimîn

70-b

- 1741 Ne buyurursız diyecek Hürre hemân
Baş kaldırıp söyledi şâh-ı cihân
- 1742 Eytdi yâ Hürre annımıza ol Hudâ
Ne yazdı ise gelir cümle kazâ
- 1743 Hürre eytdi yâ Hüseyin yarın kıyâmet
Kopucağ mahşerde baña kıl şefâ‘ at
- 1744 Şimdi tevbe eylesem ‘acep kabül
Olur mı tevbem yâ veledê’r-Resül
- 1745 Hüseyin eytti ne‘ am kefil olayım ki yarın
Kıyâmet gününde señinle bile hemîn
- 1746 Uçmağa girevüz dëyince şâh-ı cihân
Hürre Hüseyniñ elin öpdü hemân
- 1747 El tutup Hürre Hüseyne itdi bî‘ at
Kim te‘ şîr ëtdi ana hağ naşîhat
- 1748 Hürre eytdi yâ Hüseyin baña destür
Vër gideyim ey cemâl-i pür-nür

- 1749 Varam ‘Ömer Nahḥas mel‘ūna ėdem naṣīḥat
Şāyet kabūl ėdüp ėde bi‘āt
- 1750 abūl ėderse ḥoş yāhūd etmez ise
Geri ḥuzūriña gelirem her ne ise
- 1751 Hüseyn du‘ā kıldı yā Hürre yürü var
Naṣīḥat ėt aña sen ey mu‘teber
- 1752 Destūr alup Hürre bindi aṭına
Geldi ‘Ömer Nahḥas mel‘ūnuñ atına
- 1753 Hürre eytdi Tañrıdan or ‘Ömer Nahḥas
Tevbe ėt albiñden ıqsın vesvās
- 1754 Yarın ıyāmet gününde evel Allāh
Ve hem ne cevāb vĕrdi ol Resūlullāh
- 1755 Resūlden ḥayā ėt işleme bu ḥāli
Bilürsin saña da‘vācı olur ‘Alī
- 71-a
- 1756 Bilürsin Hüseyn faḥr-ı ‘ālem Muṣṭafanıñ
Server-i sīnesi ‘Alīyy’ül-Murtazāniñ
- 1757 Ve hem Fāṭımāniñ ciğer kūşesidir ol
Atası Ḥaydardur dedesi Resūl
- 1758 Faḥr-ı ‘ālem-i kā‘ināt Murṭazā ‘Alīniñ
Dedi ḥaḳında ente minnī gerçek vaṭanın
- 1759 Ve hem laḥmiñe laḥmi cismiñe cismi demiñe dem
Dĕmedi mi ‘Alīye ol faḥr-ı ‘ālem
- 1760 ‘Alīye nūrım şirim aslanım dedi Ḥudā
Ve hem ḥaḳında nāzil oldu hel etā
- 1761 ‘Alīdir baḥr-ı kerāmet şāh-ı velāyet
‘Alīdir mīr-i mahşer-i Muḥammed nūr-ı hidāyet
- 1762 Revā mıdır anlarıñ ciğer kūşesin
Zecr ile öldürüp böyle ėdesin
- 1763 Bu sözü dĕyince Hürre pehlevān hemān
Diñle ne dedi ‘Ömer Nahḥas altabān
- 1764 Eyitdi yā Hürre ben daḥi ‘ācizem bu kez
Ne olaydı Hüseyn midāra iin bir kez

1765 Bizimle bî'at  deydi h şıl-ı kel m
Yine sonra geri d neydi ve's-sel m

1766 H rre eytdi ne dirsın ey bed-fi'  l
Bu s z be-h l değil etme ęayrı k l ( ) k l

1767    mer Nah as eytdi y  H rre y r  var
Hazret-i H seyne b yle v r haber

1768 Geri d n p iline gitsin hem n
Dey  b yle cev b v rdi  altab n

1769 H rre eytdi nece gits n seksan  ç
Bi  kişi anı  evre almış hav ri 

1770  are yok meger sen H seyne b 'at
İdesin leşker sa a d ne    k bet

71-b

1771 Hi  H seyin kimesne  aşd  tmeyesin dağı
Allah  atında    şi olma ey seği

1772    mer Nah as eytdi y  H rre benim ehl-i   avretim
Oğlum alayım c mle  avarım  amusı  iyetim

1773 C mlesi bular ile biled r bu işi ben
İdemem ve'l-h şılı bulursın sen

1774 H rreye b yle cev b v rdi    mer Nah as
 albine girip iğv  v rdi vesv ş

1775 H rre eytdi yarın  iy met g n nde   avret
Oğlan bize f 'ide etmez bize ey nekbet

1776 Hağ Te'  la kel m-ı  adiminde buyurur  yeti
Seng bağrı ki  in-i  acerden olmuş  atı

 ale Ta'  l 

 nnem  emv l k m ve evl d k m⁷
  aduvv 'l-lek m⁸

1777 H rre eytdi y  la'  n mal evl d sa a d şm n
Olmasın  yet-i kerimede ş bit  almış S bh n

1778 Mal evl d esb b i in ey ağmağ kefer
Oldı Res l  anın d kmek işi  ey ebter

⁷ Kur'an-ı Kerim, Tegabun Suresi, Ayet 15. Mallarınız ve  ocuklarınız.

⁸ Kur'an-ı Kerim, Yasin Suresi, Ayet 60. D şmanlarınızdır.

1779 Yā la' in ākıbet soñra olan pişmān
Ammā fā'ide  tmez iġvā v rir saña şeytān

1780 Hiç naşihat kab l etmedi   Omer Naħħas
Ne kadar m şrik-i la' indir var eyle kıyās

1781 Ve'l-hāşılı   Omer Naħħas eytdi baña Yezid
Nice māl  der ey vilāyetin v rdi pelid

1782 H seyne d nmek  n revā degil baña
Hāşılı Yezide   aşı olmayam d rim saña

1783 Hağ kelāmi hiç te' şir  der mi hiç ebtere
Çaya birağ sengi Şu geçer mi mermere

72-a

1784 H rre eytdi aña   aşı ol ey la' in kefer
Allāha   aşı olup H seyne  ılma sefer

1785 Yine d n p H rreye s yledi   Omer Naħħas
Yā H rre sen bu işi eyleme ayrığ kıyās

1786 Bu işi  desi degilem hele sen geri var
H seyne naşihat eyle ola ki ey mu' teber

1787 M dare için gel p bizim ile  de bi' at
Biz daği  urtulup olak sağ (u) selāmet

1788 H rre g rd  ki naşihat kab l etmedi kefer
Anıñ  albinde h le vardı meger

1789 H rre eytdi bu g n gice oldu irte varam
Kılıcumla s z m aña dey v rem

1790 Dey p aħşama kadar şabr  tdi H rre-şir
Aħşam olucağ  aydın  tdi tetb r

1791 Hemān nişf 'l-leyle irince ol gice
Turi gel p iki deve iki g lām aldı h ce

1792 Hemen-dem fi'l-h l s v r oldu atına
S r p raħşın geldi H seyne hizmetine

1793 Y z n yere urup H seyne du' a eyledi
Her ne ise vaşf-ı h li s yledi

1794 H riciler H rrenin H seyne d nd g n hem n
Gel p   Omer Naħħasa bildirdiler ol zam n

- 1795 Hemān anı işidince kāfir ‘Ömer Nahḥas
Ḥazān yaprağı gibi ditredi ḳalb-i pās
- 1796 ‘Ömer Nahḥasa eytdi eger ben bulara amān
Vėrirsem cümle leşker ana döner bu zamān
- 1797 Deyüp tıfıl oğluna emīr kıldı ol kefer
On biñ er al şu yolun bağıla dēdi ebter
- 1798 Ḥüseynin ḳavmine bir ḳatre vėrme āb
Deyü oğlun tenbihledi ol kelb

72-b

- 1799 Anlarıñ eline şu girerse bu zamān
Hep ḳamumuzı kırarlar nāgehān
- 1800 Varıp şu yolun bağıladı nātıḳ
On biñ kefer eliyle tıfl-ı münāfiḳ
- 1801 Pes hemān anı mü’minler gördüler
Gelüp imām Ḥüseyne ḥaber vėrdiler
- 1802 İşidip Ḥüseynin ‘aḳlı oldu perişān
Cümleten ğuşşalandı mü’min müslimān
- 1803 Ḥüseyn oḳudu pehlevānları ḳatına
Ḳamu ḳavmi ‘aḳrabāsı geldiler ḥizmetine
- 1804 Cem‘ oldı yetmiş iki pehlevān
Adam boyunca ḥendeḳ ḳazdılar hemān
- 1805 Ḥüseyn buyurdu emirü’l-mü’minin ‘Alisin
Ziyāret-ḥānesin aşdılar gerḳek velisin
- 1806 Pehlevānlara silah ulaşdır Ḥüseyn-i müjtebā
Ḳapudan cevşeni giydi Muḥammed Ḥanefi şāḥib-livā
- 1807 Boyundan bucuḳ arşun ziyāde geldi
Muḥammed Hanefi bez gibi yırtıp boyunca bölđi
- 1808 Cevşeni bez gibi bölünce Muḥammed Ḥanefi meger
Muḥammed Ḥanefiniñ eline degdi nazār
- 1809 Dediler ḥıyāt olunca cevşeni iki pāre
Bez gibi yırtdı er böyle olur ey yāre
- 1810 Deyince Muḥammed Ḥanefiniñ iki eline şaşdı
Her biri tulumu döndü hemān uşdı

- 1811 Hüseyn ‘Ömere eytdi yā ‘Ömer Naḥḥas aḥī
Ḥanefiyyi alıp gitmek eliñden gelür kim daḥi
- 1812 Al git bunı bu yerden bir yere gizle hemān
Ġayrı Muḥammed Ḥanefi leşkerden çıkardı o zamān
- 1813 İletdi Şām tarafında bir mağaraya
Hemān anı gizledi ol araya
- 73-a
- 1814 Āḥir zamanda şāḥib-i ḥurūc ěder ol āgāḥ
Mehdī-i şāḥib-zamān zuhūr ěder o şāḥ
- 1815 Gelelim ki bu yañadan Ḥazret-i Hüseyn-i müctebāya
Ol kāni kerīm ibn-i ‘Aliyy’ül-murtażāya
- 1816 Hüseyn Hürreyi katına oḗudu hemān
Dedi yā Hürre ‘āsī kavme bir naşihat bu zamān
- 1817 Vēr belki ḗabūl ědeler ey aḥī
Naşihatı tekrār eyle sen bir daḥi
- 1818 Ola kim inşāfa geleler dedi Hüseyn-i müjteba
Hürre aḗına binip meydāna geldi ibtidā
- 1819 Na‘ rā urup çağırıp eytdi kavm-i gümrāḥ
Ey bī-īmān müşrikler olmuş yüzünüz siyāḥ
- 1820 Ḗıyāmet gününde ḥālīñiz ne olupdur
Cümleñiz nār-ı cehennemde ḗalıpdur
- 1821 Būgün bize yādigārı Hüseyn ‘Alīniñ
Muḥammedin gözü nūru sevgilisi gerçek velīniñ
- 1822 Bunuñ burasına fikr ědiñ ey ebterler
Ey müşrik-i münāfiḗ şaḗi bed-ḥünerler
- 1823 Eger ümmet-i Muḥammed iseñiz çün siz
Ni’çin aña böyle ḗaşd ědersiñiz
- 1824 Ni’çin zālîmlik ědüp incidirler cānını
Ne ḥor yere dökersiñiz evlādiñ ḗanını
- 1825 Anı eşitdi ḥāricīlerden bir la‘ in
Fācir ibn-i Şükrān adlu bir bī-dīn
- 1826 Eyledi geldi hemen-dem ol kefer
Çağırdı yā Hürre saña bu yetmez mi bu meger

1827 Hüseyne döndün ‘āsi olduñ Yezīde
Hele bir ‘āsi olmak pelīde

1828 ‘Āsi olduñ yine bunda geldin imdi
Vücūduñ kana ğarķ ěde Rabbim Őimdi

1829 Hüseyn yürü söyle gelsin Yezīde bī‘at
İki gözüñde günāhın bağıŐlaya ‘ākıbet

73-b

1830 Hürreye böyle deyüp çağırdı o kıaltabān
Ağzına lāyık bir zehr ne söyledi bī-īmān

1831 Hürre eytdi ey münāfık Őakī mel‘ūn
Hüseyniñ ne günāhı var rū-yı siyāh mağbūn

1832 Ana kıaşd ědersiz Yezīde ittiba‘ına saña la‘net
Ey it oğlu it Őakī merdūd-ı muĥabbet

1833 Ve yā ey müşrik-i ĥārici mevālī ebterler
Dīniñizi dīnāra Őattıñız ey münkir keferler

1834 Resūlūñ pes-zādesi Yezīde nice kıul
Ola lāyık mı hiç ey kıaĥbe fużūl

1835 Kıaĥı dīn içinde revā gördünüz ey pelid
Geçip dīn-i imāndan olmuŐsuñuz kıa‘-ı ümīd

1836 ‘Alīnin oğlu Yezīde kıul mu olur ey kefer
Yezid zinādan ĥāŐıl oldu cinsi acı baŐar

1837 PādiŐāh olanlarda Őaltanat Őāĥib-i neseb
Ve zī-Şeref gerekdir ey teres-meseb

1838 Hiç pādiŐāh mı olur zinā dölü ĥārici
Anası Hindū bazār ‘avreti nevā key acı

1839 Hep ĥāvāric olmuş külli varıñız
Hiç Őübhe etmeñ nār-ı cehennemdir yeriñiz

1840 La‘net ervāĥıñıza Őözlemez er teberrāh
Kıamuñuz Őakī bed-ĥatār yüzüñüz siyāh

1841 Böyle deyüp söyledi biraz Hürre-Şir
Dönüp yine Hüseyniñ kıatına gelir

1842 Zārılık kıilup ağladı yā emire’l-mü‘minīn
Bunlar naŐıĥat kıabūl etmez yā imāme’l-müslimīn

1843 Bularnı aşdı budur Hüseyn'e edeler hemān
Bizi atıl etmek diler bu küfr ü yeksān

1844 Anı işitdi Hüseyn-i müjtebā
Ah edüp an aqladı nūr-ı dīdā

74-a

1845 Hüseyn yüzün ibleye arşu dönüp secde etdi hemān
Tā şubha degin aqlayıp ıldı fiġān

1846 Çün şaba oldu güneş toġdı ' Ömer Nahas
Emir ıldı seksan üç biñ vesvās

1847 Hāvāric leşkeri a arasına geldiler
Kūs-ı harb naġara tarab abul aldılar

1848 Gök yüzün toz abladı durdular şāf şāf
Hüseyn'e arşı turup eytdiler lāf

1849 Ol gün iptidāsı idi muharrem-i māhıñ
Mü'minler huzūruna geldiler şāhıñ

1850 Hüseynin önünde yüz yere kodular hemān
Destūr diledi yetmiş iki pehlevān

1851 Hüseyn anlar ile me' an rahşsa oldu seyyār
Sāf şāf at-ber-at düz olmuş küffār

1852 Anlara arşı yürüdü ehl-i İslām
Hārici yer yüzün tumuşdu hāşıl-ı kelām

1853 İki gün idi Hazret-i şāh-ı şehid-i Kerbelānıñ
Şu'yı görmemiş idi hānesi Hüseyn-i müjtebānıñ

1854 Hāsılı bir atre almamış idi şu
Ma' şūmlar aqlayıp zār eder işit Hū

1855 Evlād-ı Resūle bir atre āb vėrmedi ' Ömer Nahas
Emir ıldı bir la' in on bin ehl-i hānnās

1856 Aa binüp arşı turdu ol şer kefer
Mukaddemmā Murtażāya göndermiş idi haber

1857 Hānçer göndermiş idi Mülcem oġlu ' Abdurrahmāna
' Alīyi öldür deyi o düşmāna

1858 Fırşatın bulup şehid etdüdü ' Alīyi
Ol ān-ı kerem gerçek velīyi

1859 Bu def' a yine eline girdi çün fırsat
Evlād-ı Resūle kaçd ethodi o la' net

74-b

- 1860 Hāvāric leşkeri şāf bağlayıp turdular
Bu tarafından ehl-i İslām ol hāli gördüler
- 1861 Hüseyn döndü eytdi ey benim şādık yārlarım
Ve ey cān-ı dilden sevgili kafadarlarım
- 1862 Bu kavm-i gümrāh zālimler kaçd ethoder bize hemān
Kāmusı dīnin terk ethodi olmuş bī-īmān
- 1863 Yarın kıyāmet gününde cedd-i a' lā
Bazār-ı kārım nūr-ı Muḥammed Muştafā
- 1864 Huzūrunda yarın müdāfi' oluruz
İnşāallah geliñ siz geri dönüñüz
- 1865 Burada ben oğlancıklarım ile kalayım
Taḫdīr-ı İlāhī annıma yazılanı göreyim
- 1866 Yārenlerine karşı bu şi' ri okudu hemān
Mübārek gözünde yaş oldu revān
- 1867 İş bu güne tanık olsun bī-zevāl
Rāzıyım rāzı olsun sizden Zü'l-celāl
- 1868 Siziñ ile bilen girem yarın cennete
Bunda firḫat olsam andadır vişāl
- 1869 Tanık olsun ol Ḳadīm (ü) Ḳādir Allāh
Ḳayyūm (u) Ferdī (vü) Eḫad (ü) Lem-yezāl
- 1870 Ki kıyāmet günü olunca ' ayān
Tañrı huzūrunda söylene iş bu hāl
- 1871 Muştafanın Murtaẓānın huzūrundan dēyelim sizi
Rabb'ül-'ālemīnden olur ise mecāl
- 1872 Dönüñ ey yārenlerim dedem Muştafā baña
Dedi Hüseyn saña Kerbelādır hoş vişāl
- 1873 Çün Hüseyn bu şi' ri okudu hemān
Zār-ı nevh kılup ağladı cümle yārān
- 1874 Dönüp Hüseyne eytdi Allah Te' ālādan
Her ne gelir ise kā'ilem ol Mevlādan

1875 Emrine muṭī‘ im atam dedem vaşıyyet
Eylediyinden şoñra tīg çekme deyü nūr-ı hāzret

1876 Eger vaşıyyet olmayaydı bugün hemān
Bu leşkeri kıraydım olaydı ‘ālemde destān

75-a

1877 Ve’l-hāşılı çāresi şabr  tmek gerek
Vaşıyyeti şaklamak  amudan yegrek

1878 Sizden ricā  derim geri d nesiz
Oğlancıklarım ile ben burada  alam ey ‘aziz

1879 Bu s z  deyince şāh H seyin-i m jtebā
Yārenler eytdi H seyin cānımız yoluña fedā

1880 Olşun h ndān-ı Mu ammed Muştafā ‘aşkına
Şāh-ı velāyet ‘Aliyy ’l-murtaẓā ‘aşkına

1881 Şehid oluncaya dek  alışuruz biz daği
Dey p nevh-i zārlik kıldı her biri ey aği

1882 H seyin uğruna cānı fedā  derler
Ağlayup iş bu şi‘ri s ylediler

ĠAZĀL YĀRENLERİNĠ

1 Ol yārenler eytdiler t c ’r-ricāl
İşinize şanık olşun b -zevāl

2 Ki hezāran minnet olsun cānımıza bizim
Ayağın baştığı  prağı olşun  elāl

3 Ne g n l ile seni bunda koyup gider z
Pes şoñra cānımıza olur melāl

4 Yāđud yarın āđiretde Mu ammed Muştafāya
Ne d yelim ki bize  der ise su’āl

5 Ne gel r ise Tağrıdan şabr  delim
Eger ağu ager çeker eger zehir eger bal

6 Ey erenler şāhı saña cān fedā
Olşun baş oğlan kız m lk-i māl

BAĦR-I MEŞNEVĠ

1883   n yārenler b yle dey p ağladılar
Nār-ı  asrete cigirlerin  ağladılar

- 1884 Hüseyn yârenlerin bu hâlde gördü hemân
Anlara du‘ â(-y1) taḥsîn kıldı ol zaman
- 1885 Yârenler bir bir el tıptup ętdiler bî‘ at
Bu söz bunda ҡalsın vër Muḥammede şalavât

BAHR-I ṬAVİL
BEYT-İ ĞAZĀL

75-b

- 1 Evvel yād ędelim ism-i Hudāy1
Sevgüli yaratdı Muḥammed Muştafāy1
- 2 Şallū ‘alā nūr-1 Muḥammed Muştafā
Şallū ‘alā nūr-1 ‘Alīyyü’l-murtażā
- 3 Muḥammede yer yüzi şefi‘ maḥşer
‘Alī ma‘ dān-1 seḫā mīr-i keşer
- 4 Şallu ‘alā nūr-1 Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-1 ‘Alīyyü’l-murtażā
- 5 Muḥammede yer şefi‘ -i yevmü’l-‘araşāt
‘Alīdir menbağı cūd-1 seḫāvāt
- 6 Şallu ‘alā nūr-1 Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-1 ‘Alīyyü’l-murtażā
- 7 Muḥammede yer maḥşer şefi‘ -i rüz-1 ādem
‘Alīdir şāh-1 velāyet nūr-1 imām
- 8 Şallu ‘alā nūr-1 Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-1 ‘Alīyyü’l-murtażā
- 9 Muḥammed (ü) Aḫmed sevgüli ḫabīb
‘Alīdir her derde ṭabīb
- 10 Şallu ‘alā nūr-1 Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-1 ‘Alīyyü’l-murtażā
- 11 Muḥammed ḫātemü’l-enbiyādır
‘Alī nūr-1 dū-cihānda pür-żiyādır
- 12 Şallu ‘alā nūr-1 Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-1 ‘Alīyyü’l-murtażā
- 13 Muḥammed resüldür Ḥaḫḫa server
‘Alī baḫr-1 kerāmet nūr-1 Ḥaydar

- 14 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā
- 76-a
- 15 Muḥammed Muştafādır şāhibü’r-ricāl
‘Alīdir bize çün ḥuş vişāl
- 16 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā
- 17 Muḥammedin yüzü nūrına var oldu cihān
‘Alīnin himmeti ile durdu ‘arz āsumān
- 18 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā
- 19 Muḥammedi kendi nūrundan ḥalk ethodi Ḥallāk
‘Alī Muḥammed ikisi bir nūrdur bil muḥakḳak
- 20 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā
- 21 Muḥammediñ için var oldu cennet-i ḥuzūr
‘Alīniñ destindedir iriştı eyā ṭahūr
- 22 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā
- 23 Muḥammediñ yüzü nūrına fetḥ oldu bāb
‘Alīniñ evlādı elinden açılır keşer-i āb
- 24 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā
- 25 Muḥammede vērilmış ol cilm-i şerī‘at
‘Alīniñ ma‘rifet ṭarīḳat nūr-ı ḥaḳīḳat
- 26 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā
- 27 Muḥammedüñdir mu‘cizāt ‘azm-i mi‘rāc
‘Alīdir bizim serimize zerrīn-tāc
- 28 Muḥammed rāhımıza reh-nümā cemāl-i şems-i māh
‘Alīdir dü cihānda ‘adīl şāh
- 29 Şallu ‘alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘alā nūr-ı ‘Alīyyü’l-murtaẓā

76-b

- 30 Muḥammedir ‘ilm-i ‘ālem ḥatm-i Qur‘ an
‘ Alidir sa‘ ādetlü hünkār ‘ adil sulṭān
- 31 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā
- 32 Muḥammedür faḥr-ı ‘ ālem nūr-ı nebī
‘ Alidir şāh-ı velāyet ey ebī
- 33 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā
- 34 Muḥammediñ mu‘ cizātı ‘ ayān ṭaşa vërdi dil
‘ Alinin destindedir sâfi selsebil
- 35 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā
- 36 Muḥammed mu‘ cizle ay iki päre ḳaldı ey yār
‘ Aliniñdür ḳuvvet ḳudret-i zülfiğār
- 37 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā
- 38 Muḥammediñ şānına geldi “levlāke levlāk”
‘ Alinin şānında dendi “lemmā ḥalaḳtü’l-eflāk”
- 39 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā
- 40 Muḥammediñ şānına indi Tahā Yāsin ey ‘ aṭā
‘ Alinin şānı hel etā ḥaḳḳında dendi lā- fetā
- 41 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā
- 42 Gele gel Seyyīd Nevrüz secde ḳıl ḥaḳḳ-ı rızāya
Eyn-i temennāh ət şāh-ı Hüseyin-i Kerbelāya
- 43 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā
- 44 Ümīdim Zeyne’l-‘ ābidin Bāḳır İmām Ca‘ fer
Mūsā-yı Kāzım Rızā bābında oldum kemter
- 45 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muşṭafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaṣā

77-a

- 46 Şefkatli şāhdır şāh-ı Muḥammed Taḳī ‘ Ali Taḳī
‘ Asgarī Mehdī ḳuluyam şoñra ęderem ma‘ şüm pākī
- 47 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaẓā
- 48 Gele gel Seyyīd Nevrüz sen ḳalma āvāre
Sultān Nu‘ mānı elden ḳoma cihān varı nisyāne
- 49 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaẓā
- 50 Çarḳın düzet āyātla āsiyābın ḳarḳını
Ey Tekellümci oğlı dilden ḳoma Dede Ğarḳını
- 51 Şallu ‘ alā nūr-ı Muḥammed Muştafā
Şallu ‘ alā nūr-ı ‘ Alīyyü’l-murtaẓā

BAĞR-I MEŞNEVĖ

- 1886 Yine biz sözümüze gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş rivāyet-i rāviyān
- 1887 Çün yārenler el tuḳup Ḫüseyne ętđi bī‘ at
Anlara taḫsīn ętđi imam Ḫüseyn nūr-ı ḳazret
- 1888 O yārenler ḫānedān ‘ aşḳına ḳurbān
Eylediler cānlarını ol zamān
- 1889 Her biri dilediler ol it ḳavmine
Ḫamle ędüp gireler Yezīd ḳavmine
- 1890 Anlara rāzı olmadı şāh Ḫüseyn-i müctebā
Muḥammed ibn-i Miḳdādı ḳatına oḳudu nūr-ı ziyā
- 1891 Eytdi yā Muḥammed yürü bu leşkere naşīḫat
Eyle görelim ne dەرler görelim ‘ āḳıbet
- 1892 Hemān aḫ sīvār oldu ol civān
Aḫ depüp Ḫavāric leşkerine na‘ ra urdu pehlevān
- 1893 Bağırıp eytdi yā ḳavm-i ḫavāric mel‘ ün gümrāh
Ey mağbün-ı ebter cümleñiziñ yüzü olsun siyāh

77-b

- 1894 Ni‘çin böyle ḳulm ędersiñiz ey nās
Ḳalbiñize girmiştir İblīş-i vesvās

- 1895 Nāme yazdıñız gel deyū Hüseyn-i müjtebāya
Şimdi kaçd ědersiz ibn-i ‘ Alīyyü’l-murtaẓāya
- 1896 Dedesi anıñ Muḥammed Muştafā degil mi
Atası hem şāh-ı ‘ Alīyyü’l-murtaẓā degil mi
- 1897 Hāḡ Te‘ālā ‘ Alīniñ şānına hel etā
Děmedi mi ḡaḡında hem lā fetā
- 1898 V‘ey ol kişiniñ ḡāline ḡurulanda maḡşer
Evliyā enbiyā heb cümle ḡamu yeksār
- 1899 Hūdādan ümīd eyleyince şefā‘ at
‘ Aşī kişiniñ ḡāli düşvār ola ‘ āḡıbet
- 1900 Her kim Resūl evlādına bugün düşmān
Muḥammed ‘ Alī aña da‘ vācıdır ḡamu ‘ ālem yeksān
- 1901 Muḥammediñ bu sözün işidince ḡamu leşker
Hemān deryā gibi çalḡalandı ol ‘ asker
- 1902 Peydāh oldı ḡavḡa(y)la feryād-ı fiḡān
Birbirlerine düşdi leşker-i Yezīdān
- 1903 ‘ Ömer Naḡḡas anı görüp eyledi āḡ
Aḡa binüp ileri geldi ol gümrāh
- 1904 Ey etdi yā Muḥammed nām-dar bu işe bir daḡī
Pişmān olduḡ böyle bil ey aḡī
- 1905 Yā Muḥammed durumuñ nedir çāresi
Böyle oḡundu küstürdü baḡtımız ḡarası
- 1906 Bāri ne ola idi şāh Hüseyn naşīḡat
İçün gelüp bizim ile ěde idi bī‘ at
- 1907 Müdāra için Yezīde bī‘ at ěde idi hemān
Her ne mülk diler ise kendiye elān
- 1908 Elli bin vēreyin dedi mel‘ ün ‘ Ömer Naḡḡas
Böyle herze yidi ol ḡalb-i pās
- 78-a
- 1909 Bu sözü Muḥammed işidince hemān
Eytdi ey ‘ aḡılsız la‘ in ḡaltabān
- 1910 Hüseyn nice Yezīde olma ḡul
Hiç revā mıdır ey ebter-i fuẓul

- 1911 Hindî bāzār ‘avretidir Yezîdiñ annesi
Ebū Süfyān Mu‘āviyedir atası
- 1912 Zinādan hāşıl olmuş Yezîd-i la‘în
Hayāsı yoq yüzünde ey utanmaz bî-dîn
- 1913 Bu ne sezā sözdür ki söylersin ey ebter
La‘net saña ve hem Yezîde şad-hezār
- 1914 Muḥammed aṭ başın çevirdi hemān
Ḥüseyniñ ḥuzūruna geldi ol zamān
- 1915 Eytdi yā Ḥüseyn ol la‘în ěderse imān
Gelip bî‘at etsin dēr hāşıl-ı kelām
- 1916 Yā imām bu la‘înler aşlā naşihat kabūl
İtmezler cümlesi olmuş fuṣūl
- 1917 Ḥüseyn bu ḥaberi işidüp aḡladı
Pehlevānlar cān-ı ciġer daḡladı
- 1918 Ol dem Züheyr aṭına oldu sīvār
‘Azm-i meydān ětdi ol nā-müdār
- 1919 Çaġırıp eytdi yā ‘Ömer Naḥḥas
Er iseñ beri gel ey ehl-i vesvās
- 1920 Meydāna gel cenk ědelim bugün biz
Biz yetmiş iki kişiyiz cümlemiz
- 1921 Ḥandān-ı Muḥammed Muştafā uğruna
Cān fedā ‘Alīyyü’l-Murtaẓā uğruna
- 1922 Biz ‘ankā-yı kanā‘at bābınıñ sulṭānıyız
Kūşe şabr-ı rāh-ı ḡalbiñ mihmānıyız
- 1923 Şabr (u) sükūnet bizdedir mihr-i vefā
Bu şehīdler zümresiñ merd-i meydānıyuz
- 78-b
- 1924 Olmuşuz rāh içinde biz şābit-ḡadem
Bu cevelānınıñ biz la‘l-i mercānıyuz
- 1925 Ey mü’min la‘net oḡu Yezîde
Günde yüz biñ teberrāh ět pelīde
- 1926 Yine bu söz bunda ḡalsın ey cān
Dēyelim bir şīr ḥoşca dāstān

**BAHR-I TAVİL
BEYT-İ ĞAZĀL**

- 1 Meded şüret senden ey ğānī settār
Biñ bir ismiñ vardır birisi ğaffār
- 2 Sevgüli ħabībiñ Aħmed-i Muħtār
Cürmüm Muħammed şefī[‘] -i kāna baĝışla
- 3 Ādem-i şafiyullāh Mūsa[‘] aşkına
Kelīmullāh destindeki[‘] asā[‘] aşkına
- 4 Necāt-ı[‘] ālem Nūh (u)[‘] İsa[‘] aşkına
Şuçum Ĥalīlü’r-raħmāna baĝışla
- 5 Nūr-ı Muħammed Muştafa ħürmeti için
Şefā[‘] at kān-ı seħā ħürmeti için
- 6 Şāh[‘] Alīyy’ül-Murtaza ħürmeti için
[‘]Afv ét ğünāhım şāh-ı merdāna baĝışla
- 7 Ĥadice Fātıma ħaqqı İlāhī
Şāh Ĥasan Ĥulķ-ı Rızā[‘] ālemiñ māhı
- 8 Mazlüm-ı Kerbelādır şehīdler şāhı
Ĥüseyn den aķan ķana baĝışla
- 9 İmām Zeyne’l-‘ Ābidīn kemteriyim
Bāķırıñ faķrı mest-i ser-seriyim
- 10 Ğürüh-ı Nāci mezheb-i Ca[‘] feriyim
İmām Mūsā Kāzım cāna baĝışla
- 11 Cürmüm[‘] afv ét[‘] Alī Rızā ħaqqı için
Ķalbimiz miħmānı şāh Tāķī için
- 12 Cānlar cānı ol[‘] Alī Nāķī için
Dertler dermānı Loķmāna baĝışla
- 79-a
- 13 Şükür ķalbim mükedderden ħālīdür
İmām[‘] Asĝarī imamlarıñ ğülüdür
- 14 Ğözledigim Muħammed Meħdī yoludur
[‘]İsyānım şāħib-i zamāna baĝışla
- 15 On iki imam ķatrına uymaķ dēr dēmez
Cehārda ma[‘] şüm-ı pākdır vēr dēmez

- 16 Yüz yegirmi dört biñ nebî Hızır merdimiz
Hâcî Bekdâş-ı Velî Sulţāna bağışla
- 17 Dede Ğarķın cânşız dīvāre oldu sīvār
Müciz ile destinde tāziyān-ı mār
- 18 Şarāb-ı ħurma bāl eyledi hünkār
Evliyādır Sulţān Nu‘ māna bağışla
- 19 Gele gel Seyyīd Nevrūz bil pīri ki
Ĥulūşuñ pāk ėtmiş bulduk yerini
- 20 İbrāhim uğruna fedā kıl sarāyı
İlāhī cürmüm velikiñ Ĥandāna bağışla
- 21 Muĥammed Muşţafāniñ ism-i mi‘ rācı
Ve bi-ĥaķķ evliyā enbiyā tācı
- 21 Bu bi-çāre Velî Nevrūz Saracı
Tāriĥ-i evliyā erkāna bağışla
- 22 Yüzüm ħarasın yüzüme vurma İlāhī
Şūret-i kāināt pādişāhlar pādişāhı
- 23 Pīrimdir benim derdim devā hey
Cennet-i Rızvān ĥürī-i ğilmāna bağışla
- 24 Ĥamdulillāh derdime men buldum necāt
Çoķ şükür ğamdan olmuşun āzāt
- 25 Muĥammediñ rūĥına yüz biñ şalavāt
Emānallāh ğünāhım dīn (ü) imāna bağışla
- 1927 Yine biz sözümeze gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş rivāyet-i rāviyān
- 79-b
- 1928 Ve’l-ĥāşılı aĥa debdi Züheyr peĥlevān
Pür-meydān içinde ħaldı cevalān
- 1929 Çāĝırıp eytdi ey miĥnet-i ‘Ömer Naĥĥas
‘Avret gibi gizlenme ey ħalb-i pās
- 1930 Cenķ ėdelim er bigi gel meydāna
Ürküp ħaçma dilki gibi ormana
- 1931 Bunu işidince ‘Ömer Naĥĥas ħaltabān
Aĥ sürüp meydāna geldi hemān

- 1932 Eytdi yā Züheyr pehlevān ey aḥī
Hele bugün geri dön biz daḥī
- 1933 Tanışık edelim yarın maşlahat
Ne ise anı edelim olaḥ selāmet
- 1934 Giri dönüp geldi Züheyr pehlevān
Ḥüseyniñ ḳatına iriştı ol zamān
- 1935 ‘Ömer Nahḥasıñ cavābın imāma söyledi
Yetmiş iki pehlevān dönüp ḳarār eyledi
- 1936 Bu yañadan daḥi ‘Ömer Nahḥas kāfir mel‘ ün
Ol gıce ḳonup ḳarar eyledi ḳamu maḡbūn
- 1937 Çün şabaḥ oldu ol gün Muḥarrem
Ayınıñ ikinci günü idi tamām
- 1938 Fecr aṭup zāhir oldu şems (ü) güneş
Ḳulle-i Ḳafdan ṭulū‘ edüp gösterdi baş
- 1939 ‘Ömer Nahḥas emr ḳıldı leşker-i Yezidāna
Aṭ arḳasına sīvār olup geldiler meydāna
- 1940 Civār bī-cān olup ḥavāric leşkeri
Sünnülere ḳarşı na‘ ra urdu her biri
- 1941 Cum‘ a günü idi ol gün ey şehā
Hemān ānı gördü Ḥüseyn-i Müjtebā
- 1942 Gördü ki ḳavm-i mel‘ ünān olmuş sīvār
Ḳaşd-ı Ḥandān ide hep ḳamu bī-‘ār
- 80-a
- 1943 Ḥüseyn dönüp yārenlerine baḳdı meger
Anda bir aşḫāb-ı Resūl vardı mu‘ teber
- 1944 Ḳatı pīr olmuşdı anıñ adına
Zeyd bin Ḥāriş dērlerdi yādına
- 1945 Ḥazret-i Ḥüseyn aña destūr vērđi
Yā mübārek pīr saña izindür dedi
- 1946 Sen pīrsin ve hem ‘ıyālīñ çok hemān
Bir selāmet yere varasın bu zamān
- 1947 Hemān ol şaḫābe āḥ edüp aḡladı
Ḥasret odu ile ciḡerin daḡladı

- 1948 Eytdi yā veled-i Resūlullāh saña
Ne  tdim rızā  d p izin v riņ baña
- 1949 H seyin eytdi   ıy l n olup ber-maķ m varasın
Ođlancıķlarıņ ile anda ķar r  desin
- 1950  m m buyurdu aña beş deve v rdiler
Bug n y kley p ved   d p yola girdiler
- 1951 Gel p  ud sde eyledi  n ķar r
Ol cem    atden ķurtulan ancaķ var
- 1952 Yine H seyin d n p s yledi cev p
Y renlerine siz de d n n deyi  tdi h t b
- 1953 Ol y renler işidince bu kel mı
C mleten ağladı anıņ h şı    mı
- 1954 Eytdiler y  veled-e'r-Res lull h
C nımız yoluņa fed  olşun vall h
- 1955 Bug n seniņ uđruņa Őeh d olavuz
Ķıy met g n nde mertebeye irev z
- 1956 H seyinin yoluna fed  kıldılar başı
G zlerinden aķıtdılar kanlı yaşı
- 1957 Bu s z bunda ķalsın yine ey c n
Biz d yelim bir Őir n hoşca dest n

ĠAZ L BAHİR-I  AV L BEYT BEYT

80-b

- 1 Kem l-i ķudretinden bizi halk  tdi All h
Sevg li hab bi Muĥammed H k Reş lall h
- 2   Alıyyull h d r Allah buğz  den oldu g mr h
Sevene raĥmetull h sevmeyene la   netull h
- 3 Muĥammed Muştaf dır   Al  c d-ı Őeh dir
Őef   -i r z-ı cez dır ř h   Alıyy  l-Murtaż dır
- 4   Alıyyull h d r Allah buğz  den oldu g mr h
Sevene raĥmetull h sevmeyene la   netull h
- 5 Muĥammed r z-ı Őef    at   Al  ş h-ı vel yet
Muĥammed n r-ı hid yet   Al  baĥr-ı ker met
- 6   Alıyyull h d r Allah buğz  den oldu g mr h
Sevene raĥmetull h sevmeyene la   netull h

- 7 Muḥammeddir derde ṭabīb ʿ Alī rāhına olduḡ zāhib
Dīdār-ı Hāḡḡa ṭālib olmuşuz musāhip
- 8 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh
- 9 Muḥammeddür bize server ʿ Alīdür sāfi keşer
Cebrā ʿil-i emīn rehber çıḡdı miʿ rāca peygamber
- 10 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh
- 11 Çıḡdı miʿ rāca faḡr-ı sultān ʿ arş-ı Raḡmānı kıldı seyrān
Heybet ile geldi bir aşlan şundu ḡātemin ol zamān
- 12 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh
- 13 ʿ Alīyi bilen bildi inkār ʿden gümrāh oldu
Başında ejdehāyı iki buldu niçeler taḡayyüre daldı
- 14 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh
- 81-a
- 15 Hīşār-ı Hāyberde aḡbāb heybetinden fetḡ oldu bāb
Ḳudreti ile aḡdı āb selāmın aldı āfitāb
- 16 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh
- 17 ʿ Anteriñ başını ezdi ʿ ifritiñ barmaḡın çizdi
Hādīd-i zere ʿdüp süzdü bil şapın ejdehā düzdü
- 18 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh
- 19 ʿ Alī kıldı duʿ āyı urdu zıllı ḡayayı
Vērđi seksen deveyi bildiler nūr-ı evliyāyı
- 20 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh
- 21 Haydarı görünce ḡamer ʿ izzet ʿtdi kıldı firār
Kükredi ḡurma-i şecer ḡatl oldu elinde şivār
- 22 ʿ Alīyyullāh dēr Allah buḡz ʿden oldu gümrāh
Sevene raḡmetullāh sevmeyene laʿ netullāh

- 23 Kesdi ‘Ömeriñ başını Qaysın kırdı dişini
Semer ağı murğın kuşını aldıñ ejhādan işini
- 24 ‘Alıyyullāh dēr Allah buğz ěden oldu gümrāh
Sevene raḥmetullāh sevmeyene la‘netullāh
- 25 Billūr-ı a‘zama vardı nice div peri kırdı
Sāl-i seliñ fethin vĕrdi dīvi kaf ardına sürdi
- 26 ‘Alıyyullāh dēr Allah buğz ěden oldu gümrāh
Sevene raḥmetullāh sevmeyene la‘netullāh
- 27 Fazlı-yı burçdan eyledi edā Cibrīle üstāz şīr-i Hudā
Behremiñ gemisin dīn evliyā çıkardı mu‘cizeler Murtażā
- 28 ‘Alıyyullāh dēr Allah buğz ěden oldu gümrāh
Sevene raḥmetullāh sevmeyene la‘netullāh
- 29 Sulṭān Nu‘māna sürem yüzüm esirgeye anda bizi
Şalmāna şundu nergīzi dūr etmeye bu Nevrūzı
- 30 ‘Alıyyullāh dēr Allah buğz ěden oldu gümrāh
Sevene raḥmetullāh sevmeyene la‘netullāh
- 81-b **BAḤR-I MEŞNEVĪ**
- 1958 Çün rāvīler şöyle rivāyet eyledi
Yetmiş iki peḥlevān Ḥüseyn ile ‘aḥd eyledi
- 1959 Evvelisi şāh-ı imām Ḥüseyn-i Müjtebā
Ḥandeki odun ile tıldurmuşdu bā-şafā
- 1960 Ḥüseyn odunu ateşletdi hemān
Anı gördü kamu kavmi Ḥāvāric-i Yezīdān
- 1961 Ḥüseyne kaşd ědüp yürüdü kamu ebter
Anı görüp çağırdı ‘Ömer Naḥḥas kefer
- 1962 Cenk etmeñ bugün cum‘ādır hemi
Şabr ědiñ görüñ olsun aḥşamı
- 1963 Ve hem sākin olsun ateş daḥi
Gice şeb ḥoş idiñ anları ey aḥī
- 1964 Bu sözü işitdi leşker-i mel‘ünān
Ḥüseyni çün aldı kamu maḡbūnān
- 1965 Ol gün aḥşama degin tırdular
Beriden aşḫāb-ı Resūl anı gördüler

- 1966 Çün evlād-ı Resül şu içmemiş idi
İki gündür ki eline şu degmemiş idi
- 1967 Şu için ma' şümlar  der zār zār
Şuşuzluğdan bayılmışlar idi ey yār
- 1968 Hāğğın  uluna m bāh etdi ābı ebterler
V rmedi M slimāna ol keferler
- 1969 Mel l oldu pehlevān  ok oldu a şam
Cihān  araņu oldu hāşıl-ı kelām
- 1970 H riciler her  arafda at dep p y r d 
D rt etrāfı h v ricler b r d 
- 1971 Bir  arafda y r d  Hacer ibni Şanc r
Bir yaņadan Şit bin R bi' a b -   r
- 1972 Bir  arafda y r d  e şkıy  kefer
H şılı  ok oldu c mle  amu ebter

82-a

- 1973 Anı g rd  m ' minler  ıldı fery d-ı fig n
A  dep p H seyņ  atına geldi Z heyr pehlev n
- 1974 Y z yere urup eytdi y  emire'l-m ' minin
Bu le ker bize  aşd  der y  im me'l-m slim n
- 1975 Z heyrden anı g r nce yetmiş iki pehlev n
 amu H seynin şem' ine birikdi hem n
- 1976 Bir fery d-ı fig n  oparup d rler ey a ı
Anların z rından felekler melekler da ı
- 1977   Arş (u) k rsi yer g k bile a ladı
Yetmiş iki kişi birbirin ge  p ciger da ladı
- 1978 G zlerinden a ıtdılar hasret yaşıların
 hret h ğğın hel leşip fed   ıldılar başların

ĠAZ L BEYT

- 1 Buların fery dına hep c mle hayv n a ladı
Belki belki   arş (u) k rsi cennet-i rızv n a ladı
- 2 Ç n felekler  h  d p giydi siy h ol gice
C ş u huruş  d p cennetile n r n a ladı
- 3 Bu bel -yı a' zamu kimseye H ğ v rmesin
G k y z nde şems ( )  amer m h-ı t b n a ladı

- 4 Bu şabr ne şabrdur kim tıfil oğlançuklar
Ağlaşurlar şu deyü zîrâ ki ' atşan ağladı
- 5 Ey Hâlimî ağlayup feryâd idersen
Ağlayan bir sen degilsin hep ehl-i Īmân ağladı

BAHR-I MEŞNEVĪ

- 1979 Buyurdu şâh-ı şehîd-i Kerbelâ
Īmâmü'l-müslimîn ol dîn-i evliyâ
- 1980 Bu sözü unuþma sen ey karındaş
Yerim meth̄ edeyim sağ olursa baş
- 1981 Söyleyelim bir şîrîn hoşca destân
Diñle ne buyurmuş eş'âr-ı şâ'irân

82-b BAHİR-I METHĪ ĞAZĀL BEYT BEYT

- 1 Diñle şâhımñ meth̄in edem dîn-i emîn
Eger fevt vërir ise Rabbü'l-'âlemîn
- 2 Hüsni halkı tab' -ı mizâcına meth̄im kamu sözi
Neki cümle varın hep evvelîn vel-âhîrîn
- 3 İbtidâ cemâl-i hüsni meth̄ edem şâhımñ
Ser-i zer-tâca münâsip bil hemîn
- 4 Elini billür-veş enfesî-şeb çerâğ-mişâl
Ebrûşu bedri hilâl müjgânı tîrîn
- 5 Semi' ya' kud özüne güşü halka-i zebercet
Yañağı sürhî aþmer çevresi ya' kud-ı la' lîn
- 6 Zenehtân-ı cebîni güllâb gamzesi tîr-i berrân
Nûra müstağrik şufha-i vechi şan rû-yı şemsîn
- 7 Dîde-i çeşm-i âhûdan kesb irmiş dâd-ı Hâk
Kabaqlar elmas rengi haddi nûra zübde olmuş leblerin
- 8 Dişleri dürlü cevâhir her dânesi biñ zer
Lisânı tûñi-veş ehl-i dildür ey nûr-ı 'ayn
- 9 Şırma-keşdür sebîlñ şuyı leb üzre şâf
Düşülmüşdir hadd-i rûya şakâlı reyhî 'anberîn
- 10 Ham gümüşden boğazı dehâni gonca-gül
Hindü haller düzülmüş yan yana mehcebîn

- 11 Sine-i şadr-ı nūra müzeyyen mişâl-i şîr
 olları dirahıt-ı çınâr dirsegi penbenin
- 12 Barmağı zer-hâmedir tırnağı seyf-i orasân
 Sîm teñdür teni puhağı bâzûları miyân-ı nâfenîn
- 13 amu üsnün meth eyledim bil ey cân
 Serv-i tûbâ şeceridir andı bû-yı yâsemîn
- 14 İki aşı arasında aıt-ı turrâ çekilmiş
 Naşru'm-minallâh ve fethün arîb ve beşşiri'l-mü'minîn
- 83-a
- 15 Şıfatıñ taħrîr-i îl tulû' u's-şems imiş
 Nesl-i evliyâullâhsıñ veliyyü'l-müttaķîn
- 16 Zâkir-i hânedân-ı Resûl olmuşsun şehâ
 Senin arzuñ veķad câ'eküm resûli'm-mübîn
- 17 Muştafânıñ Murtaẓânıñ hayâl-i mihmân-ı albisiñ
 Temyîz etmişsiñ hâne-i bâliñ râhın
- 18 Taḃî'atıñ murğ-ı 'Anķâ Simurğ-ı âfa irmiş
 Göñlüñ mükedderden hâlîdir ey pîr-i a'zamın
- 19 Pîr-i pîrânsın ey şehâ ismiñ 'Alî
 Ceddiñ senin Nu'mân mekânı beldet-i Mardin
- 20 Hem dînimsin hem îmânım 'ömrüme ser-mâyesin
 Devlet-i iķbâlim behcet-i mesrûrumsun baña gül emîn
- 21 Efendim sulţânım şâhım İbrâhim mîr-i ziyâ
 Selâm 'Alî İbrâhim kezâlike neczü'l-muḃsinîn
- 22 Ehl-i beytiñ bârekallâh lâyıķ görmüş saña
 Methim sezâdır ve zevvecnâhüm bi ḃuri 'ıyn
- 23 Nuḃķ-ı ḃalka arışmam men diyemem saña pîr
 Bâbiñ kemteriyim olmuşum men bir kemîn
- 24 ac etmek diledim eşigiñ kıldım ziyâret
 Hamdulillâh vâşıl oldum hem müşerrefin
- 25 Râddet-i cevzâyım bilinende nice ki cân şağı
 apıñ ğubâriyım etmişim iķrâr-ı yemîn
- 26 Kimiñ ne ḃaddi var bu adar meth êtmeye ammâ
 Anca meth êder Nevrûz gibi bir şâ'irîn

- 27 Gele gel ey Seyyid Nevrüz bu methe bir du‘ā gerek
 ıla hemen Belī Beg gibi bir řāh-ı gūzīn

BAR-I MEŐNEVĪ

- 1982 Yine biz sōzūmūze gelelim ey cān
 Diñle ne buyurmuş rāviyāt-ı rāviyān
- 83-b
- 1983 Meger Hūseyniñ iki atı var idi
 Birine Zū’l-Cenāh birine Edhem dērler idi
- 1984 İki de yavuz idi ki atı
 Emir tdi getürdiler Edhem atı
- 1985 Çün Edhemi getürdiler ibtidā
 Aña sīvār oldu řāh-ı řehīd-i Kerbelā
- 1986 Binüp yürüdü eyledü Hūseyn hemān
 Ānı gördü sīvār oldu yetmiş iki pehlevān
- 1987 Ol dem Hāriciyāna arşı ağırdı řāh
 ağırıp eytdi eyā ey avm-i gūmrāh
- 1988 Tañrıdan havf diñ Resūlden hayā diñ kefer
 Ne için İslām üzerine ıırsız sefer
- 1989 Şimdi bize aşd düp halāl vērirsiz imāna
 Yüzünüz ara olup hūr-ı maġbūn Őeytāna
- 1990 Dönüp āhiredde olursuz bir nām-ı rūsfa
 Zor bulursunuz mekānınız cāh-ı gayyā
- 1991 Bilmez misiñiz benim cedd-i ‘alām fahr-ı kā’ināt
 Ānıñ nūru için dū-cihān oldu būnyād
- 1992 Hem aam řāh-ı ‘Alıyyü’l-Murtażā degil mi
 Vālidem Fāımatü’z-Zehrā degil mi
- 1993 Eger i Müslimān iseñiz bize Őefat
 ıl itā‘ at düp baña dūñ bī‘at
- 1994 Eger ‘inād derseñiz ben şabr derim ammā
 Őonra siziñ belāñızı vērir Hā Cellā
- 1995 Kūfeden nāme yazup lu ile istediñiz siz
 Yalan diyeli size inandı biz
- 1996 Şimdi bizi bu arīb çöllere düşürdünüz
 Ehl-i ‘ıyāl-i evlādı enşāb ile şaşırdınız

- 1997 Ne cevri-i ‘azîm şâhibiyiz ki bu dem bize
Bir içim şu vërmessiñiz ne eyledik size
- 84-a
- 1998 Şâh Hüseyn bu sözü deyince ‘Ömer Nahhas kefer
Hâriciye emir kıldı ědiñ diye sefer
- 1999 On biñ kişi Hüseyni ortaya aldılar
Kaşđ ědüp çün şâha sefer kıldılar
- 2000 Hüseyne çok oğ atdılar urala ya‘ ni
Şâh Hüseyn karşı tutdu kalkanı
- 2001 Hüseyniñ rahşınıñ tenindeki oğ
Biñden ziyâde degdi belki dađi çok
- 2002 Zağm-vâr olup katı çok oğmuş idi ey şâh
Hüseyniñ bâzûsına oğ degdi nâgâh
- 2003 Zağm urdular kan oldu revân
İmâm bir na‘ ra urup giri döndü hemân
- 2004 Pehlevânlar Hüseyniñ katına cem‘ oldular
Kalğanda elli yedi oğ var gördüler
- 2005 Edhem atın daği çok akmış idi kanı
Bir kerre sehîl urup o hayvân teslim etdi cânı
- 2006 Hüseyn bu atıñ öldüğüne katı ağladı
Anı görüp kamu pehlevânlar ciger dağladı
- 2007 Hemân sîvâr oldu İbrâhim ile Kâsım
Hamle ědüp Hâriciyâne oldular hâsım
- 2008 Ögreyüp kağan arşlan gibi Havârice daldılar
Birer kılıç urup nâr-ı cağime şaldılar
- 2009 Nâmidâr pehlevânlar irişüp hamle kıldılar
Her biri taraftan na‘ ra urdular
- 2010 Merd-âne şîr-âne idiler ‘azîm-i cenk
‘Âlem-i leşker-i Yezide ětdiler teng
- 2011 Bir sâ‘ atde geştelerden püşte bağlandı
Kamu Havâriciñ cigeri dağlandı
- 2012 Gürüh gürüh önlerinde kaçardı kavm-i mel‘ ünân
Gümrâhiñ şafı bozulup oldu perişân

84-b

- 2013 Bu sūz-ı ezvīyān ile kırdılar mel' ūnānı
Perīṣān bir añında ėtdiler maġbūnānı
- 2014 Ammā ne fā'ide kavm-i havāric çoġudu
Deryā miṣāli hiç ḥesābı yoġudu
- 2015 Peḥlevānlar yūridiler Yezīdānıñ kaşdına
Cümlesin şayıp dökdüler 'Ömer Nahḥasın üstüne
- 2016 Anı gördü emr ėtdi 'Ömer Nahḥas kaltabān
Cevāz ibn-i Eş' at dērler var idi bir Yezīdān
- 2017 Buyurdu yegirmi biñ leşker oldu sīvār
Sūnniyānı ortaya aldı kamu bī-'ār
- 2018 Bu tarafda yetmiş iki peḥlevāna yegirmi kişi
Allah Allah deyüp kıldılar cūş-ı ḥurūşı
- 2019 Yegirmi biñ kāfire kendilerin urdular
Nücūm-ı sā' atde ḥayli Ḥavāric kırdılar
- 2020 Öñlerine geleni ḥıyar menendi iki pāre
Hemān ortasında biçerlerdi yāre
- 2021 Cenk ėderler idi ögreyip aşlan gibi
Kükreyüp ejdehā miṣāli şīr-i kaġan gibi
- 2022 Leşker içinde hāy (u) hūy kopdu fiġān
Feryād ėtdi Ḥavāric başlarına teng oldu ciḥān
- 2023 Nücūm sa' atde dökdüler iki biñ Ḥavāric kanını
Tıġdan geçirip nār-ı ceḥīme gönderdüler cānını
- 2024 Hüseyin ile 'Abbās bir dem na' ra urdular
Ḥesāba gelmez biraz Ḥavāric kırdılar
- 2025 'Abbās ḥamle ėdüp ol çeri mel' ūnānı
İki pāre yardı kavm-i maġbūnānı
- 2026 Kāt-ender-kāt düzülmüşdü kamu kefer
Gūyā fırsat bulup ėdeler kaşd-ı sefer
- 2027 Şoqaqlayın yarıp şuya iriştı hemān
Yedi gündür şuy içmemişdi elindeki civān

85-a

- 2028 Aşını şuya sürdü Ḥazret-i 'Abbās
Dilediği şuyu içe kalb-i ḥās

- 2029 Dönüdü kendiye eytdi yā nefis revā degil hemīn
Benim yārenlerim şuşuzdur bu demīn
- 2030 Hāzret-i Hüseyn yedi gündür şu içmemiştir
Dağı boğazından loğma geçmemiştir
- 2031 Aşına mahmūz degürüp çağıdı hemān
Leşker-i mağbūnāna hamle kıldı pehlevān
- 2032 Aña bir kimesne karşı tıramadı hergiz
Aş sürüp yārenlerine geldi ‘aziz
- 2033 Pehlevānlar Hüseyniñ katına geldiler
Birikip imāmiñ şem‘ine cem‘ oldular
- 2034 Eytdiler yā emire’l-mü‘minīn bize eger
Bir içim şu ola idi ciḥān ḥalkı kefer
- 2035 Olsa yüz çevirmezdik hergiz
Amān vermeyüp cümlesin kıradıq cümlesin biz
- 2036 Her biriniñ gözü dönmüş tās-ı pür-ḥūna
‘Aşq ile berḳ ururlar her yeri bir gūne
- 2037 Yerden kaçan toz ağızlarında balçıqıdı
Olmuş söylemege dilleri tutmaz ey aḥī
- 2038 Rāviler şöyle rāvīyetinde söyler idi
Hāzret-i ‘Abbāsıñ cisminde üçyüz oḳ var idi
- 2039 Ammā Hāḳ Ta‘ālā anı şaklamışdı o zamān
Hiçbir yerine ziyān ermemiş idi hemān
- 2040 Şuşuzluk buları zebūn etmiş idi yār
Bir içim şu vermedi bulara ḳamu bī-‘ār
- 2041 Cehennem şiddetine beñzerdi ıssı zīrā Kerbelāniñ
Aḥşam irdi katına cem‘ olurlar Hüseyn-i Müjtebāniñ
- 2042 Hāvāricler aḫdan inmedi emir etdi ‘Ömer Naḥḥas mel‘ūn
Hüseyniñ ḥaymesin çevre aldı ḳamu ma‘būn
- 85-b
- 2043 ‘Ömer Naḥḥas mel‘ūn tenbih etdi zinḥār
Şu vermeñ bularıñ işi oldu düşvār
- 2044 Bu söz bunda ḳalsın ey cān
Diyelim biz bir şīriñ ḥoşça dāstān

BAHR-I ʤAVİL ĞAZĀL

- 1 Ey mü' mīn zikr  t   azze  ud r yı
Ŗefi' get r Mu ammed A med-i Mu t r yı
- 2  amd eyle Z 'l-cel li  v rdigi ni' mete
Eyle Rabb 'l-  ib d  Ŗ k ri Ŗen r yı
- 3  a   gm Ŗ yaratmıŖ bu Ŗıf t ile seni
Tev hidin zikr  t vird eyle dil r yı
- 4 Ŗ h-ı  m m   Aliy 'l-Murta aya her dem niy z
Eyle secde  oyma elden n r-ı  ayd r yı
- 5  adice-i K br durur mu addem  nis dır fa r 'n-nis 
F timat' z-Zehr durur Ŗems-i  amer yı
- 6 Ŗ h-ı  asan  alk-ı Rı a Ŗ h  useyn-i Kerbel 
Bil Zeynel  li    b  im m B kır Ca' fer yı
- 7  m m M s -yı K zım   Ali Rı adır Ŗ him
Ta i Na i vird et  asan   Ali   Asg r yı
- 8 Ŗ h Mu ammed Mehd nin devrini g zler her dem
Ma' Ŗ mı p k bil   ab   eharda   aŖ r yı
- 9 Seyyid Sult n Nu' m n Dede Ğarkın evliy 
Ey mu ibb-i t lib-i veli bil ol h nk r yı
- 10 Ŗar bı  urmayı bal  ıldı belde-i Mardinde
Mu' cizle s v r olup y r td  div r yı
- 11  sm-i devlet V lide Sult n Ŗefi' -i  mm h n
Ker met ile geyikden Ŗ ĝırdı Ŗir yı
- 12 Bir zaman  sit neye  ıldı teferr c Sult n Nu' m n
Binmedi keŖe poŖun atdı ge di ba r yı
- 86-a
- 13  acı Bekd Ŗı dili nden  oyma ey mutta i
 smi ni vird eyle unu ma  azret-i  ızr-ı k br yı
- 14   Ar   der g n l sem' i-yi did r i un
B lim ister g rme i Semer andı Bu ar yı
- 15 Bir ma b ba meylim i virdim g rmem   aŖ  virmez
Aramı zerrece ol g zel dilb r yı

- 16 Velî beñ pâdişâhım İbrâhim penâhım
Gâhi hayâl gâhi rü 'yâ görürüm leyli neḥârâyı
- 17 Ey sa' âdetlü efendim kııl şefkat-i ri' âyet
Eyle himmet қапından dūr êtme kemterâyı
- 18 Rif' at-i mekâdir buldum sâyeñizde şehâ
Mürüvvet kııl cân-ı gönülden sev bu bî-çârâyı
- 19 Merḥamet eyle himmetiñle bî-dirîğ buyuram
Zerrece üzerimizden ba' id etme nazârâyı
- 20 İnqıyâd êderim bî' atim var ceddiñe
Yevmü'l- ' araşâtda kurulanda maḥşerâyı
- 21 Ol ulu dîvân günlerinde kurulanda
Keffe ' -i mîzânda ḥalâş geçer şırâf-ı gülbârâyı
- 22 Ḥaşrı neşri olup birinde yetmiş iki millet
Defter-i a' mâller oқunanda ḥayr-ı şârâyı
- 23 Қаt' etmem ümîdim şefî' iñ isterim
Ferâmûş kıılup ol dem unuḫma bu fuқârâyı
- 24 Dünyâ vü âhiredde isterim dîdârıñı
Cemâliñden ayırma bu Nevrüz-ı şu' arâyı
- 25 Gele gel ey Seyyîd Nevrüz niyâz et pîriñe
Ḥaқ saña müyesser kııla cennet-i ḥavârâyı
- 2045 Yine biz sözü müze gelem ey cân
Diñle ne buyurmuş rivâyet-i râviyân
- 2046 Çün emîr kııldı ' Ömer Naḥḥas kefer
Ḥavâricler İslâma kııldı қаşd-ı sefer
- 2047 Ḥüseyniñ ḥaymesin çevirdi mel' ünân
Şabaḥ oluncaya dek uyumadı mağbünân
- 86-b
- 2048 Bu keferler uyumayup uyanıқ ḫursun daḫi
Sen ḫikâyeti bir yüz daha diñle ey aḫî
- 2049 Râvi ' şöyle eylemişdir ḫikâyet
Sa' id ibni Müseyyibden çün rivâyet
- 2050 Kerbelâ cenginden sonra ey ḫoca
İbn-i Tıfil Şâmda yaḫarken bir gece

- 2051 Çün vâkı' asında Medîneye gelür
Resûlün mescidi önünde turur
- 2052 İçeri nazâr eder görür fahr-ı ' âlem
Kemâl-i hayâtındaki gibi ol nür-ı hâtem
- 2053 Şahâbe sağında şolunda oturur
İbn-i Tufeyl ânı bakar görür
- 2054 İbn-i Tufeyl la' netullâh tururken nigâh
O esnâda çıkageldi Hâzret-i Hüseyn şâh
- 2055 İçeri girdi ğarķ olmuş kızıl kana
Yâ cedd-i güzârım deyüp vardı fahr-ı şultâna
- 2056 Anıñ ağlayıp zârını gördü Muştafa
Yüz yere koyup şikâyet etdi Hüseyn-i Müjtebâ
- 2057 Yâ dede bizi kavm-i zâlimler şuşuz Kerbelâda
Helâk etdiler böyle dürlü cefâda
- 2058 Anı görüp Muhammed kıldı zâr-ı figân
Şâh Hüseyni bu halde görücek hemân
- 2059 Etydi ey gözüm nûru bu zulmü saña
Kim eyledi deyi vërgil baña
- 2060 Ve hem şuyı saña kim virmedi bu dem
Deyü su 'âl eyledi nür-ı hâtem
- 2061 O meclisdeki şahâbeler ağladılar
Bu hâli görüp cümlesi ciger dağladılar
- 2062 Hüseyn eytdi baña şu vërmeyen mel' ün
Şimdi mescid kapusunda turur o maġbün
- 87-a
- 2063 Deyüp ibn-i Tufeyl gösterdi şâh
Fahr-ı kâ'inât ânı bakıp gördü nâgâh
- 2064 Fahr-ı ' âlem ibn-i Tufeylde bakaķaldı nazâr
Çaġırıp eytdi beri gel gil yâ kefer
- 2065 Dëyi' Hüseyne ibn-i Tufeyl ilerü geldi hemân
Tazarrü' edüp yüz yere ķodu bi-imân
- 2066 Varup Muhammediñ huzûruna ' özür êde
Günâhımdan geç deyü ya' ni ey dede

2067 Anı gördüdü ulu sultān-ı enbiyā
Ve ol maḥbūbī ḥazreti Muḥammed Muṣtafā

2068 Ƙalk yā mel' ūn ƚur deyŭp ḥiṭāb
Hŭmāyunları bu oldı iŝter cevāb

2069 Yā mel' ūn sen misiñ benim ciger kŭŝeme
Ŗuyı vĕrmeyen ol nŭr-ı dīdeme

2070 Hŭnzıra ŝoranı olsun ŝorsun kefer
Cŭmle 'ālem saña la'net oḫuya ey ebter

2071 La'net oḫudu ibn-i ƚufeyl yŭzŭne
Mŭbārek barmaḫları hemā dŭrtti gŭzŭne

2072 Hemān dem uyḫudan uyandı
Gŭzleri gŭr ŝŭret-i ḥnzıra dŭndŭ

2073 Ehl-i 'Abāyı ahāli-i Ŗām gŭrŭnce la'net
İderler idi Ŗāmda turmayup 'āḫıbet

2074 ƚurmayup 'azm ědŭp Baḡdada vardı
Ḥamādī raḫmetallāhıñ mescidi űnŭnde ƚurdu

2075 Ḥamādī ŝākırtlerine ders vĕrirdi o zaman
Baŝına bir mīzār űrtŭnŭp bī-īmān

2076 Ḥamādīnin dersini diñledi
Yŭzŭ bir kimseye gŭstŭrmedi

2077 Ḥamādī Ḥazretleri bunda eyledi su'āl
Ni'çin baŝıñı bŭrŭdŭñ nedir ḫāl

87-b

2078 Aḫvāliñi dĕ' belki ědem bir çāre
Deyicek Kerbelāda olan ḫāli ol yŭzŭ ḫara

2079 İmām Ḥamādīye bir bir naḫl eyledi
Ve hem vāḫı'asın aña sŭyledi

2080 Ve hem iki gŭzŭnŭñ kŭr olduḡun
Ŗŭret-i teḡayyur ḥnzır olduḡun

2081 Bir bir Ḥamādīye eyledi ḫāli beyān
Eytdi yā imām 'acep bize bu zamān

2082 Eylesem tevbe olur mu maḫbŭl
Deyŭp 'űzrler eyledi ol fuzŭl

- 2083 Hamādī o mel' ündan işidince cevābı
Hemen dem şäkirtlerine eyledi hıṭābı
- 2084 O ıutlu hezā lākin deyince hemān
Ḥançer bıçağ üşürdüler ol zamān
- 2085 İt ölümünde öldürdüler ıaltabānı
Ḷanı ağıdı cehenneme gitdi cānı
- 2086 İtdigini dünyāda buldu ol bī-dīn
La'netullāhi 'aleyhimü'l-yevmü'd-dīn
- 2087 Ey mü'min āña oğtu teberrah
Aḫretde cehennemde ıalır ol gümrāh
- 2088 Yine biz sözüümüze gelelim ey ḥoca
Velḥāşılı 'Ömer Naḥḥas mel'ün ol gece
- 2089 Aṭından inmedi ıavm-i gümrāh
Fecr aṭup çün irişdi şabāh
- 2090 Ḥāricīlere karşı Ḥazret-i Ḥüseyn ey yār
Yetmiş iki pehlevān oldu sīvār
- 2091 Şāh Ḥüseyn den destür diledi 'Abbās
Eytdi baña izin vēr eyā ıalb-i ḥāş
- 2092 Ey imāme'l-müttakīn eyle hamiyet
Du'ā ile Allah Teā'lā ide 'ināyet
- 88-a
- 2093 Bu sözü duyunca 'Abbāsı ser-zamān
Ḥüseyn āña icāzet vërmedi ey cān
- 2094 Çok iḳdām eyledi Ḥazret-i 'Abbās pür-nür
Ḥāşılı Ḥüseyn āña vërmedi destür
- 2095 Yetmiş iki pehlevān ile Ḥüseyn-i Müctebā
Seksen biñ kāfire karşı ṭurdu ibn-i Murtaṣā
- 2096 Peḫlevānlar içinde Müslimiñ oğtu 'Abdullah
İlerü geldi Ḥüseyne du'ā kıldı şāh
- 2097 Eytdi yā imām beni ata vü ıarındaşlarım
Bu mel'ünların elinde şehīd oldu yoldaşlarım
- 2098 İzin vēr yā imām meydāna gireyim
Bu ıavm-i melā'inden dādımızı alayım

- 2099 Anı işitdi Hüseyn eytdi ey ciger küşem
Ta'ahhur ət hele şabr eyle biraz-dem
- 2100 Yine dönüp iqdām eyledi ' Abdullāh
Dedi baña destūr vēr yā veledē'r-Resūlullāh
- 2101 İzin vēr meydana gireyim bu dem yā imām
Görem her ne yazıldı ise annıma serencām
- 2102 Böyle deyüp ' Abdullah diledi destūr
Şah Hüseyn anıñ iqdāmını gördü ey pür-nür
- 2103 Eytdi yā ' Abdullah yavrusını Rabb'ül-Celāle
İşmarladın seni ol bî-zevāle
- 2104 Cenk illetini gördü ' Abdullah pehlevān
Sivār oldu henüz on sekiz yaşında idi civān
- 2105 Şad-hezārān Rüstē bedī' anın ey aḫī
Biri anıñ ḫamlesine ṭurmazdı daḫī
- 2106 Aṭa depüp meydāna cevelān eyledi
Ol pehlevān dürlü devrān eyledi
- 2107 Na' ra urup çağırdı ey müşrik-i ebterler
Āgāh oluñ Müslim oḡlu ' Abdullāhım ey keferler

88-b

- 2108 Bilmediñiz ise biliñ ey ḫavm-i gümrāh
Müslim oḡlu ' Abdullāh benim oluñ āgāh
- 2109 Bu söz bunda ḫalsın yine ey cān
Diyelim yine bir şirīn ḫoşca destān

BAHR-I ṬAVİL ĞAZĀL

- 1 Çün şükür elḫamdulillāh bu yire sa' ādetim var
Sırrımız pinḫāndır bizim sırr-ı pinḫānım var
- 2 Ḥaḫḫı ḫaḫ bilürüz Ḥaḫ Resūlidir Muḫammed
' Alīyy'ül-Murtaḫā gibi destimde dāmānım var
- 3 Hadīce-i Kübrā Fāṭimatü'z-Zehrā muḫaddemā faḫru'n-nīsā
Şāh Ḥasanıñ şāh Hüseyniñ rūḫuna raḫmetim var
- 4 Zeynel-' Abā İmām Bāḫır Ca' ferī Kāzım Rızā
Takī Nakī ' Asgarī ḫalbimde miḫmānım var
- 5 Şah Muḫammed Meḫdī çeḫārda ma' şüm-ı pāk
Pirim Sulṭān Nu' mān baña emānetim var

- 6 Dede Ğarķın evliyādır mūcizātı bil ‘ayān
Şarābı ‘Alī muşaffā kıldı inanıñ isbātım var
- 7 Keşte lā-minnet binmedi kayıĝa ol velī
Cānsız dīvāra sīvār oldı pīr-i ‘azīmim var
- 8 Ebā’en ceddimizden vėrmişiz aña iķrār
Tā elest gününden beri bī‘atım var
- 9 Müştāk-ı ‘azīm idim şükür oldum müşerref
Evlād-ı bābında bu dem imdi hizmetim var
- 10 Efendim sulţānım şāhım penāhım mīr-i velī
Mecālisinde mīr-i kelāmım her dem soĝbetim var
- 11 Cānıma cān dermānıdır bu ‘ilaçsız derdime
Mīr-i İbrāhim dērler ‘azīm devletim var
- 12 Şebāen rūz-ı leylī neĝār vėrdimdir esmāları
Meth ēderim anları böyle şan‘atım var
- 13 Āşināyım cemāliniñ nūruna görücek mestim
Ne ‘acepdür ki ‘acepdür ĝāyet meĝābetim var
- 89-a
- 14 Bir muĝibbī-i şādık yār gönlüme mīr-i İbrāhimdür
İnanıram gügenirem kıtında ra‘betim var
- 15 Pūte’-i sīmden çekildik eriyip kıāl olduĝ
Münker-i zerden ziyāde belki kıymatım var
- 16 Vėrir tesellī gönlüme kendime naşīĝat
Ümīdim var meķādirim bilinüp rif‘atım var
- 17 Biz bī-çāre ‘abdalız pīr derdinde ey cān
Zümre’-i cāhilden ba‘īdem şaķķ-ı la‘netim var
- 18 Ehl-i diliz ‘ārif-i ‘irfān ile demiz
Meylimi vėrdim ehl-i imāna kāmīl ile ũlfetim var
- 19 Pīr yoluna ser vėrüp ‘abā-pūş ēdem
Köhne tāc urunup ĝırĝa ĝil‘atım var
- 20 Sulţān Nu‘man eşigini kıble ēdindim secdem
Ĥamdullāh biñ revāhım günde ziyāretim var
- 21 Teberrāh ĝavāriciniñ şānına şad-hezār
Toĝurulmaz Yezīde kıalbimde kudretim var

- 22 Mü' mîn-i müttakî olan şahş bây gerek gedâ
Gönlünüñ mesrûrüyam hemçü beħcetim var
- 23 Cihânın kâlesinden ne yıl oldum beri
Kûşe-i vaħdeti seyr ederiz şöħretim var
- 24 Efendim şâhım yüz çevirmeye isterseñ
Vere marâzım koymaya maħrûm şad-hezâran minnetim var
- 25 Gele gel ey Seyyîd Nevrûz niyâz-ı secde-i pîre
Na' ra-i ehl-i diliz ma' rifetde kemâletim var
- 26 Men Nevrûzam Nevrûz-ı bî-çâre Nevrûz-ı velî
Çekmişiz perde niķâb yüzde ħayâletim var
- 27 Ey Tekellümcî oğlu ni'çin ħam baħrine dalarsın
Ĥaşılı İbrâhîm ħuzûrunda şerâfetim var
- 28 Gürûh-ı Nâcî zümresiyiz İmâm Ca' fer rehberimiz
Şırať üstünden geçmeye Sulţân Nu' mân gibi berâtim var

89-b **BAĤR-I MEŞNEVÎ**

- 2110 Yine biz sözümeze gelem ey cân
Diñle ne buyurmuş üstâz-ı râviyân
- 2111 ' Abdullâh meydâna girip cevelân eyledi
Mizân merkezinde merdâne devrân eyledi
- 2112 Çağırıp eytdi eyâ müşrik-i keferler
Âġâh oluñ Müslim oğlı benim ey ebterler
- 2113 ' Abdullâh benim duyduñ âġâh oluñuz
Merd iseñiz meydânıma bu dem geliñiz
- 2114 Cânından geçen gelsin iş bu dem meydâna
Vücûdun ġarķ edeyim al kıızıl ķana
- 2115 Ĥüseyn ciġâna gelmediñ döndüreyim
Başını kesüp cânın cehenneme göndüreyim
- 2116 Eceli yağın olan gelsin bitirem işini
Ĥafasından cüdâ kılam ileşini
- 2117 Atam ķardaşlarım siz eylediñiz şehîd
İmdi sizden dâdımı olam ey ķavm-i Yezîd
- 2118 Ben dağı bugün ħânedân-ı Muġammed Muştafâ ' aşķına
Cân fedâ kılarım ' Alîyyü'l-Murtażâ ' aşķına

- 2119   Abdull h bu s z  deyincedem heman
İşid p emir kıldı   Omer Nah has  altab n
- 2120 Őanem Hamir adlı bir la  in girdi meyd ne
Ber- -ber  arşı tırdu   Abdull h nev-civ ne
- 2121 Anı bir oğlancuğ deyu hi  dengine almadı
Őonra kendin murd  decegin bilmedi
- 2122 Eytdi ey oğlan kim bildi mi beni
In atığndan   Omer Nah has eylenem seni
- 2123 G l rik bım  p ki d kmeyeyem  anığı
M nis ol baňa sel met  urtar c nıđı
- 2124 B yle deyip ileri geldi o g mr h
Gel atımı t numu al git dedi   Abdull h
- 90-a
- 2125 Anı ger ek Őandı ol b -din kefer
  Abdull h yağın geldi meger
- 2126   Abdull h ol la  ine urdu bir  ılı 
İki p re  aldı eyleşdirmeyip hi 
- 2127 Rev n olup yere ağdı  ara  anı
Ağdan d ş p cehennemde gitdi c nı
- 2128 Anığ bağadırlığını g rd  leşker-i mel  un n
Havfa t b  olup  aldılar hayr n
- 2129 Na  ra urup orduyla   n   Abdull h
Őanem Hamirin bir oğlu var idi  atı g mr h
- 2130 Ana Mermer ben  Hamir d rler idi ad
Atasınığ  ld ğ n  g rd  ol m rt d
- 2131 Ağ depip hemendem meyd na girdi
 udurmuş it gibi uludu  rd 
- 2132   Abdull h anı g rd  ol dem heman
Eytdi beri gel işini bitirem ey b -im n
- 2133 İler  gel ki seni dağı eyleyem h rdu h ş
Var ce ennemde anığ yanına ol yoldaş
- 2134 Bire bir gel p o mel  un   Abdull ha hamle eyledi
  Abdull h anığ hamlesin men  eyledi

- 2135 Bu dem ʿ Abdullāh sekbesin eline aldı
Berāber gelüp o melʿ ūna hemān ʿaldı
- 2136 O melʿ ūn hemen-dem karşı tuđdu ʿalkānı
Pārelendi ʿalkān ağtı kızıl ʿanı
- 2137 Cānı cehenneme gitdi ve'l-ḥāşıl-ı kelām
Ölene degin otuz toğuz Ḥārici ʿatlı ʿtdi tamām
- 2138 Ol bendekīn meydānı tuğdu peḥlevān
Naʿ ra urup ardıldı ʿ Abdullāh nev-civān
- 2139 Kimse gelmedi meydāna ağ başın ʿevirdi
ʿ Asker-i İslāma depdi yönün devirdi

90-b

- 2140 Ağ başın ʿevirip döndi imāmın ʿatına
İrişdi bir dem Ḥüseyniñ ḥizmetine
- 2141 Dimāđı ʿaruşdı āḥ ʿtdi hemān
Ağzına geldi cigerinden bir pāre ʿan
- 2142 Dedi amān bir içim şu baña yā imām
Şuşuzlukdan ser oldu ḥāşıl-ı kelām

BAHR-I ĞAZĀL
BEYT-İ ĞAZĀL

- 2143 Şuya buñaldım dr ʿatı peḥlevān
Baña bir içim şu olsaydı ey cān
- 2144 Amān virmezdim bulara bu dem men
Alırdım atamıñ dādını bu zamān
- 2145 İş ʿalaydım yalnız men bulara
Tā ʿıyāmette söyleneydi bu destān
- 2146 Ne ʿdeyim şuşuz buñaldım yā emīr
Tāʿatim ʿalmadı ey faḥr-ı cihān
- 2147 Ey Ḥalīmī bunlarıñ ḥađđını Allāh ʿoymaya
Belāların dünyāda vĕre Müsteʿ ān

BAḤR-I MEŞNEVĪ NAẒM-I NEVRŪZ VELĪ

- 2148 Çün ʿ Abdullāh şudan buñaldı üstād
Yārenleri nevḥ kı lup eyledi feryād
- 2149 Bir yüzünde göz yaşı oldu revān
Ağlayıp bir zaman ʿıldılar feryād-ı fiğān

- 2150 Ol dem Hürre 'i Zeyn ileri geldi
Hâzret-i İmâmdan çü destûr aldı
- 2151 Aţına mahmûz urup geldi meydâne
Na' ra urup cevelân êtdi seyrâne
- 2152 Çağırıp eytdi ey kavm-i bî-ḥayâlar
Ni 'çün Resûl evlâdına düşmân tursalar

91-a

- 2153 Ey la' inler ni 'çin ' Alî evlâdına düşmân olursuz
' Aķıbet sonra bu işe püşmân olursuz
- 2154 Hürreden bu sözü işitdi ' Ömer Nahḥas mel' ün
Emir kıldı leşkerine ol mağ' bün
- 2155 Leşker-i gümrâh Hürreyi' ortaya aldılar
Nigâh boğazından bir oķ ile urdular
- 2156 Aţdan yere yıkıldı Hürre pehlevân
Muḥammed bin Miķdâd üleşdi hemân
- 2157 Hürreyi kapup götürdüler ey şehâ
Anı görüp ağladı şehîd-i Kerbelâ
- 2158 Hürre eytdi yâ emire'l-mü' minîn
Meded bir içim şu eyleñ kerem
- 2159 Deyüp şehâdet kelimesin getirdi müslîm
Cân-ı şermînin Zü'l-Celâle eyledi teslîm
- 2160 Cânı başı fedâ kıldı ḥasbünallâh
Bu yolda şehîd oldu raḥmetallâh
- 2161 Kaldırıp diķkat êtdiler Hürreyi' hemân
Destûr aldı Muḥammed ile ' Abbâs o zaman
- 2162 Hemân ol Hürreye ḥamle kıldılar
Girip leşker içine her tarafa kılıç urdular
- 2163 Anı gördü ' Ömer Nahḥas kaltabân
Çağırıp emîr kıldı leşkerine mağbūnan
- 2164 ' Abdullâh dēdi yâ Muḥammed bu gice
Düşümde aţamı gördüm ey ḥoca
- 2165 Baña eytdi oğul beri gel bu zamân
Beni kâtına oķudu ol hemân

2166 Muḥammed anı işitdi eytdi yā ʿ Abdullāh
Eyle ise sen geri dön rû-yı māh

2167 Muḥammed bu sözü söyledi ey ḥadīd
ʿ Abbāş eytdi men bu dem cānımı şehīd

91-b

2168 Etmege o varım Resūlūñ nūr-ı ḥaḳḳıçün
ʿ Alīyyü'l-Murtaẓāniñ sırrı ḥaḳḳıçün

2169 Yine cenge meşgūl oldu iki pehlevān
Bunlar cenk ėde durşun diyem bir destān

BAHR-I ĞAZĀL

1 Ey müvahḥid dilde zıkr ėt Ğanī Sübhānı
Vĕrdiği taʿ ama şükr ėt bil Ferd (ü) Yezdānı

2 Seni bu şıfātıla ḥalḳ ėtmiş Ḥallāk
Ḥamd-ı şenā kııl vird ile ʿ Azz (ü) Müsteʿ ānı

3 Bir avuç ḥāk ile on kaḫre ābdan
Yaradıp cismiñe vĕrdi rūḫ-ı cānı

4 Anıñ ḥabībidir faḫr-ı kāʿināt Muḥammed Muştafā
Ümmetī ol ümmetī odur şefāʿ at kānı

5 Ḥaḳ sevgüli yaratdı anı cümleden kııldı aʿ lā
Ḥātemü'l-enbiyādır cümle nebīler sulḫānı

6 Başına saʿ ādet tācını urup Rabbü'l-ʿ ibād
Ol aşıkāre kııldı fekkeyni İslām-ı nirānı

7 Aña ümmet-i ḥāş buldu selāmet demi
Müʿ mīndür müttakīdür seven faḫr-ı cihānı

8 Anıñ için var oldu bu cümle ʿ ālem
Anıñ nūrı için yaratdı Ḥaḳ ʿ arş-ı Raḫmānı

9 Yer göki anıñ nūrı ḫürmetine kııldı qarār
Ḥaḳ anıñ için durdurdu heft āsmānı

10 Parmağı şakkü'l-ḳamer daşa dil vĕrdi muʿ cizān
Ḳuru ağacı gögerdi himmeti ile vĕrdi meyvānı

11 Hem ʿ Alīyyü'l-Murtaẓādır maḫbūb-ı yāri anıñ
Demmi ki dem laḫmi ki laḫmi dĕdi vaşīyy kııldı şāh-ı merdān

- 12 Bil ‘ Alidir ‘ Alī şāh-ı velāyet seḡā
Ma‘ deni dürr-i hidāyetdir cihāna şıḡmaz nām u nişānı
- 92-a
- 13 Lā fetā illā ‘ Alī seyfe illā zülfiḡār
Hel etā şānına geldi taḡkik bil anı
- 14 Şir-i Ḥudādır ‘ Alī Muḡammed Muḡammed ‘ Alī
İkisi bir nūrdur anıñ ḡandelere nūrānı
- 15 Her kim Ḥaydarı inkār ėderse ebter-i şaḡidür
Şefā‘ at kılmaz Muḡammed olur zümre-i şeyḡānı
- 16 Her kim Muḡammedden şefā‘ at isterse ‘ Alīyi ḡiddetile
Murtaḡāya kim buḡz ėder ise derdine yoḡ dermānı
- 17 Püşt u penāhım Ḥasan şāh Ḥüseyn-i Kerbelā
Zeyne’l-‘ abā İmām Bāḡır Ca‘ fer erkānı
- 18 Kāzıma meyl vėrdim muḡabbeti cāndadır
Cāndan severin İmām Rızā Ḥorasānı
- 19 Taḡi Naḡi ‘ Asgarīniñ mihrini sen
Gözüm yolda gözlerim Mehdī-i şāḡib-zamānı
- 20 Çehrde ma‘ şūmu pek ‘ ālī ‘ abā severim
Soram Ḥacı Bekdāş-ı Velī ol ‘ adil ḡānı
- 21 Men Nevrūzum Dede Ėarḡın evliyā şāhım
Bī‘ atım var pīr bilirem Sultān Nu‘ mānı
- 22 ‘ Aḡā kıl İlāhī on iki imāma
Baḡışla cürmüm ile iḡsānı
- 23 Günāhım çok ḡadd-i bī-pāyān
Nūrum ḡara elim ḡan başladım ‘ isyānı
- 24 Ḥābibiñ Muştafā ‘ Alīyyü’l-Murḡazā ḡürmetine
‘ Afv ėt günāhım yā Rab sensiñ maḡfıret kānı
- 25 Bu kitābı yazana raḡmet kıl oḡuyup diñleyene
İlāhī ḡacil etme maḡşerde aḡbābı yārānı
- 26 Ḥamu dostlara meded kıl Nevrūza ‘ ināyet
Āḡir nefesde naşib et ḡatm-i Ḥur‘ ānı
- 27 Gele gel ey Seyyid Nevrūz elden ḡoyma dāmānı
Bulam dėrsenñ cenneti inşāf ėt bulasın imānı

28 Fenâdır bu dünyâ fenâdır el çek cîfeden
Girem tâ cennete görem dërseñ hürîyi ’ ğılmânı

92-b **BAĞR-I MEŞNEVĖ**

- 2170 Yine biz sözümeze gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş üstāz-ı rāviyān
- 2171 Muğammed ile ‘ Abdullāh devrān eylediler
Cihānı Ėāvārice zindān eylediler
- 2172 Hemān ānı gördü ‘ Ömer NahĖhas Ėaltabān
Emir Ėıldı bendi ĖırĖ biñ Yezīdān
- 2173 Bu iki pehlevānı ĖırĖ biñ Ėişi araya aldılar
Bu Ėarafdan Ėüseynīler anı gördüler
- 2174 ‘ Alīniñ bir Ėulu var idi Uşūl adı
Cihān içre meşhūr idi nāmu yādı
- 2175 Ėamle Ėılıp ĖılıĖ Ėekdi nām-dār
Arşlan gibi Ėāvārice girdi ey yār
- 2176 İmāmıñ Ėatına Ėondurdu iki pehlevān
Uşūl yigirmi İslām ile tıtdı meydānı
- 2177 ĖırĖ Ėāvārice kendilerin urdular
ĖılıĖ şalup biraz Yezīd Ėırdılar
- 2178 Ammā ne Ėāre Ėāvāricler anları
Dört Ėarafdan araya aldılar bunları
- 2179 İt gibi üşüb oğ ile Yezīd
Yegirmisin bile ētdiler şehīd
- 2180 RaĖmetullāhi ‘ aleyhim ecma‘ ĩn
Bu Ėarafdan ānı gördü imāmü’l-müslimān
- 2181 Ėatı firāĖ ēdüp eyledi āh
AĞlaşup felek āyinesin eylediler siyāh
- 2182 Rāvi ’ şöyle rivāyet eyler cān
Ca‘ ferīñ bir oğlu var idi Ėatı pehlevān
- 2183 Anıñ adına dërler idi nev-civān Ėāsım
Her pehlevān aña olmazdı Ėāsım

93-a

2184 Henüz on sekiz yaşında idi ol civān
Ėamlesine durmaz idi her pehlevān

- 2185 İleri gelüp Hüseyn den istedi destür
Hüseyn aña izin vërdi pür-nür
- 2186 Kāsım atına binip geldi meydāne
Na' ra urup haykırdı şirāne
- 2187 Çağırıp eytdi ey mel' ün ' Ömer Naḥḥas
Er iseñ meydāne gel ey la' in vesvās
- 2188 Leşker arasına girip gizlenme hiç
Tiz çık işiñ bitirip uram kılıç
- 2189 İştidi bu sözü hemān ' Ömer Naḥḥas ḳaltabān
Çağırıp ' asker in eytdi gāfil olmasın hemān
- 2190 Bu oğlan ḳatı pehlevāndır
Pes uşāḳ şanmañ merd ü meydāndur
- 2191 İki biñ leşker gönderelim ḳaşdına
Zirā birebir varılmaz bunuñ üstüne
- 2192 Şir mel' ün iki biñ er ile oldu sīvār
Meydān merkezine geldi bī-'ār ibni bī-'ār
- 2193 Hüseyn tarafında Ḳudame adlu ulu bir pehlevān
Ḳāsıma ḳafadār oldu ol civān
- 2194 Kāsım ile Ḳudame bir hayli cenk
Eyledi cihān-ı havārice dār u tenk
- 2195 Öñlerine geleni hayā menendi iki pāre
Biçerler idi yere düşüp yāre
- 2196 Ḳudameniñ atı ayağı bir delüğe geçdi nigāh
Aḫ yıķıldı şāz oldu Yezīdler āgāh
- 2197 Ḳalu 'ām eyledi üzerine ḳavm-i Yezīd
Üşüp ol mazlūmı itdiler şehīd
- 2198 Raḥmetallāh bu söz bunda ḳalsın ey cān
Diñle bir gāzāl disiñ Nevrüz şā' irān
- 93-b
- 2199 Yine biz sözü müze gelem ey cān
Ne buyurmuş gör üstāz-ı rāviyān

BAHR-I ʤAVİL ĞAZĀL

- 1 Ey gönül cāhil ile yakın olma hūyu bilmez neyleyim
Bī-nevā meclise yaqışır hūyu bilmez neyleyim
- 2 Bī-hūdedir bī-hūdedir efsāndır her sözüm
Bāde-i engüre hayāt-ı kevşer māyı bilmez neyleyim
- 3 Cāhil-i nādān ile ülfet etme şaқın
Zümre'-i peykāndur peykāna destūra rāyı bilmez neyleyim
- 4 Gider degirmāne kiltesin okudur
Denk olmaz çuvālı māyı bilmez neyleyim
- 5 Āsiyāba gūya na' rā ile biner unşuz gelür
Gelür unşuz gider dānsiz çarḫa zāyı bilmez neyleyim
- 6 Şikār çeker dām kırar zāğ düşer tuzağına
Oқ atar her kışa nişān tiri yāyı bilmez neyleyim
- 7 Yaplağı eyler onuñ baз şanup eskef dıkar
Şayyār olup fark ulatur nāyı bilmez neyleyim
- 8 Bī-hūdeler zāğı bilür kıafesde dudu deyü
Ādem gibi söyler şanur uş kelām imlāyı bilmez neyleyim
- 9 Fark etmez balı bekmezden petekli muşarraf ne
Zübde-i şirīn ' asl-ı muşaffāyı bilmez neyleyim
- 10 Zehr-i elmāsı ağı-yı şirīn şanur
Fark etmez şeb-i şekerı cāyı bilmez neyleyim
- 11 Kör gözün o gün görmez bakar semāya
Yıldızı bilüp şemsi kamerāyı bilmez neyleyim
- 12 Gel berū bī-çāre Nevruz Sultān Nu' māna gel
Bozamaz bizi ğavvāş olmayan deryāyı bilmez neyleyim

94-a

- 2200 Yine biz sözümüze gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş üstāz-ı rāviyān
- 2201 Andan Kıasımı araya aldılar
Ardından irişüp süküt ile vurdular
- 2202 Şehid ētdiler rahmete'l-lillāh anı dağı
Meydāna giren Ca' fer Kıasım ağı
- 2203 Kıarındaşı Kıasımıñ almaқ için dādını
Süvār olup aḫa bildirdi yādını

- 2204 Aṭ depüp meydāne girdi ammā ferīd
Biraz cenk ʔdüp anı daḡi ʔtdiler şehīd
- 2205 Meger Ḥazret-i Ḥüseyniñ üç oḡlu var idi
İbrāhim biri Kāsım birine Zeynel dērler idi
- 2206 Meydāne girmeye İbrāhim ile Kāsım destūr
Dilediler atalarından ey pür-nūr
- 2207 Ḥüseyn anı görüp ʔtdi āh
Feryād-ı fiḡān ile felek āyinesin siyāh
- 2208 Anı gördü Ümmü Gülşüm Ruḡiyye hemān
Aḡladı ʔ Āyişe Zeynep hem Şhribān
- 2209 Büyük küçük cemʔ olup aḡladılar
Kāsımınḡ katına gelüp ciger daḡladılar
- 2210 İbrāhim ile Kāsımı menʔ ʔtdiler hemān
Ḥazret-i Ḥüseyn anı gördü ol zaman
- 2211 Eytdi ey benim ehli benim şabrdan ḡayrı çāre
Yoḡdur yol vēriñ Kāsım dil-āvere
- 2212 Deyüp destūr vērdi Kāsıma şāh
Süvāre olup vidāʔ ʔtdi rü-yı māh
- 2213 Meydāne girdi şirāne merdāne
Azrāk adlu bir ḡavāric karşı geldi pehlevāne
- 2214 Kāsım aña mecāl vērmedi gör imdi bak
Kılıç ile urup ʔtdi iki şāk

94-b

- 2215 Azrākuñ dört oḡlu var idi katı kefer
Dördü birden meydāne kıldı sefer
- 2216 Bu söz bunda ḡalsın ey cān
Diyem taʔ bīr-i rü ʔyāya bir destān

BAHR-I ṬAVİL
BEYT-İ ĞAZĀL

- 1 Ey benim dīnim imānım şafā geldiñ merḡabā
Rūh-ı revān cānda cānım şafā geldiñ merḡabā
- 2 Yedi yıldır gözler idim ey evliyā rāhımı
İmdi dü çeşm-i rüşānım şafā geldiñ merḡabā

- 3 Ḥamdulillāh ‘aşk şerbetin yine içdim destînden
Engür-i sākiyā peymānım şafā geldiñ merḥabā
- 4 Dīdeler yolda gözlerdim kaç‘ etməyip uçdı
Nā’il oldum hoş hūbānım şafā geldiñ merḥabā
- 5 Cemālîñ şems-i kamerdir hüsnuñ nūrānī eşigüñ
Reh-nümā delil (ü) burhānım şafā geldiñ merḥabā
- 6 ‘Aşkın ile Mecnūn oldum pervāneyem ey şehā
Şefqatli ‘adil sulṭānım şafā geldiñ merḥabā
- 7 Dīvāneyem dīvāneyem irdim imdi ḥasrete
Dīdārîñ gördüm mihmānım şafā geldiñ merḥabā
- 8 Muḥammed Muştafā ḥürmetine buldum rif‘ atı
Haydar-ı şāh-ı merdānım şafā geldiñ merḥabā
- 9 Şāh-ı ḥüsndür şāh-ı Ḥüseyn Zeynel-‘abā sevdiğim
Bākır-ı Ca‘fer erkānım şafā geldiñ merḥabā
- 10 Mūsā-yı Kāzım himmeti her dem mihri gönlüme
İmām Rızā Ḥorasānım şafā geldiñ merḥabā
- 11 Bülbülem Tākī Nākī gonca-gül maña yeter
‘Asgarī kadīm-i gülşānım şafā geldin merḥabā
- 12 Zuhūr-ı devriñ gözlerem seniñ ey dīn-i evliyā
Mehdī-i şāhib-zamānım şafā geldiñ merḥabā
- 95-a
- 13 Ma‘şüm-ı pāk ‘ālī ‘ibādda Ğarķın pīrimiz
Şefī‘-i kān Sulṭān Nu‘mānım şafā geldiñ merḥabā
- 14 Günahkāram günahkāram be-ğāyet işyānım çok
Luṭf-ı kerem cūd-ı iḥsānım şafā geldiñ merḥabā
- 15 ‘Afv öt cürmümü bağışla sen ‘atā kıl bu dem
La‘l (ü) ya‘kuddur mercānım şafā geldiñ merḥabā
- 16 Eyle himmet kıl ‘ināyet hidāyet sende şāhım
Çāresiz derde dermānım şafā geldiñ merḥabā
- 17 Şefā‘at kıl maḥşer günü ümīdimsin līk benim
Şirāṭ üstünde damānım şafā geldiñ merḥabā
- 18 On ikiniñ ‘aşkı ile yedi hırzı bağladım
Üçler beşler kırk ‘irfānım şafā geldiñ merḥabā

- 19 Hācı Bekdāş-ı Velī Kāddesallāh sırru'l-‘ azīz
Ser-çeşmesin ‘ adil hānım şafā geldiñ merhabā
- 20 Penāhım Hüseyın Gāzi pādīşāhım Velī Beg
Nu‘ mān yoludur nūrānım şafā geldiñ merhabā
- 21 Hāsan Dede ‘ arifāne ehl-i dildir mīr-i kelām
İbrāhım vird-i lisānım şafā geldiñ merhabā
- 22 Muḥammed Dede süruru bu gönlümün her demi
Muḥammed māh-ı tābānım şafā geldiñ merhabā
- 23 Gül Hüseyın māh-ı rūdur semāda şems (ü) kamer
Ebrūsu bedr-i gümānım şafā geldiñ merhabā
- 24 Gele gel ey Seyyīd Nevrūz bil bu nuḫkı tuḫ hemān
‘ Aşķ-ı deryā-i ‘ ummānım şafā geldiñ merhabā
- 25 Men Tekellümcı oğluyam Nevrūzam ismim velī
Muḥabbet-i şādīķ-ı yarānım şafā geldiñ merhabā

BAHR-I MEŞNEVĪ

- 2217 Yine biz sözüme gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş üstāz-ı rāviyān
- 95-b
- 2218 Hāşılı Azraķuñ dört oğlu var idi gümrāh
Dördü birden süvār oldu ol āgāh
- 2219 Kāsım anlarıñ dördün birden ėtdi ḫaş
Ḫurd u mürd ėdüp atalarına ėtdi yoldaş
- 2220 Na‘ ra ėdüp er diledi Kāsım nev-civān
Yüz kırķ ḫavāric meydāna girdi o zamān
- 2221 Anları görüp kılıç şıyırdı bā-şafā
Yüz kırķ ḫavāric bir demde kıldı cezā
- 2222 Anı gördü emīr kıldı ‘ Ömer Naḫḫas
Hemān süvār oldu on biñ ehl-i vesvās
- 2223 Bu tarafda anı gördü merd-i dilāver Kāsım
Yüz çevirme yip mel‘ ūnlara oldu ḫāsım
- 2224 Kāsımı araya aldı kavm-i gümrāh-ı kefer
Kāsımın ḫarındaşlar anı görüp kıldı sefer
- 2225 İbrāhım ‘ Abdullāh ve sā’ir pehlevānlar
Kılıç çeküp ḫamle kıldı merd-i meydānlar

- 2226 Arada hāy hūy ƙopdu al ƙızıl ƙan
Yer yüzünde sil gibi oldu revān
- 2227 Böyle bir ‘ azīm cenk oldu ey aḫī
Böyle ğavġayı’ göz görmemiştir daḫi
- 2228 Pehlevānlar bir sā‘ atde on biñ Yezīdiñ
Ƙatlı eylediler yidi biñi ƙavm-i pelīdiñ
- 2229 Şābıƙası oldular tār u mār
Ƙarār etmeyüp ƙaçup oldular firār
- 2230 Ammā ne fā‘ ide ƙavm-i mel‘ ūnān
Ƙatı çok idi gümrāh-ı maġbūnān
- 2231 Anı görüp emīr ƙıldı ‘ Ömer Naḫḫas kefer
Cümle it leşkeri bir aġuzdan ėtdi sefer
- 2232 Buları araya alup it gibi uluşdular
Her bir sünnüye biñ ḫavāric üşdüler
- 2233 Yedi gündür şu içmemişdi pehlevānlar
Şuşuz zebūn oldu merd-i meydānlar
- 96-a
- 2234 Ol gün yedi günüyidi muḫarremī māhiñ
Ḥānesinde āb yok idi şāhiñ
- 2235 Pehlevānlar eytdiler yā İlāhi Rabbü’l-‘ālemīn
Yedi gündür şu içmedi ‘ ibādü’l-müslimīn
- 2236 İlāhi yine seniñ emriñe rāzıyız cümlemiz
Faḫriñ celāliñ ḫaḫḫıyicin bu ƙavimden dādımız
- 2237 Ƙomayasın bulara bir reḫāvet ola
Aşlā şefā‘ at etmeyüp dādımız ala
- 2238 Velḫāşılı ƙavm-i ḫavāric yürüdü
Araya alup pehlevānlarıñ eṭrāfın bürüdü
- 2239 Ƙāsım anı görüp ‘ Ömer Naḫḫas sözüne
Ḥavāricler görüp sordu Ƙāsımın ƙasdına
- 2240 Birikip Ƙāsımı araya aldı ƙavm-i Yezīd
Oġ ƙılıc ile anı ėtdiler şehīd
- 2241 Daḫi şehīd ėtdiler ‘ Abdullāh ile İbrāhim
Raḫmetullāhi ‘ aleyhi deġiñ vesselām

2242 Hüseyn anı gördü yaqasın eyledi çāk
Yüzün toprağa sürüp başına şacdı hāk

2243 Zārılıq kılup āh ėdüp aqladı
Hasret odu ile ciğerin daqladı

2244 Kendiniñ oğlu qolu qalmış idi ey Yezīd
Ėayrı pehlevānlar cümle oldu şehīd

2245 Bularıñ cümlesi bir yere cem^ç oldular
Şāh Hüseyniñ şem^ç ine geldiler

2246 Helālleşip birbiri ile gözlerinden kanlı yaş
Aqıdıp sīnelerin yaqdı ātař

2247 Rāviler şöyle eyledi rivāyet
Ol vaqt cānlardan bir bölük tã^ıife hażret

2248 Faħr-ı ^ç ālem nūr-ı Muħammed Muřtafā
Hużūrunda imāna gelmiřdi ey şehā

2249 Yüz elli nefer cinni sinni Müslimān
Başlarına Cüneyd derler idi ey cān

96-b

2250 Hüseyniñ gözüne āřikāre göründü hemān
Cümlesi Hüseyniñ qademine baş qodu yeksān

2251 Eytdiler yā veledē'r-Resūlullāh destūr vēr bize
İzin vēr ki bu dem imdād eyleyek size

2252 Nücüm sā^ç atde depeleyek bu mel^ç ünānı
Yer ile yeksān ėdek qamu maĖbūnānı

2253 Hüseyn eytdi bilürem gelir eliñizden
Ařlā yalan çıqmaz her giz diliñizden

2254 Ammā kıyāmet gününde baña bu gerekdür
Hużūr-ı hümāyuna böyle varasım gerekdür

2255 Bende şabr vardur siz oluñ āĖāh
Beni bunda şehīd ėdeler evlādım ile bī-günāh

2256 Hācet yoq iřiñize gidiñ sizden Allāh
Rāzı olsun ben rāzıyım sizden billāh

2257 Hıżmeti edā ėtdiñiz dēdi Hüseyn-i Müjtebā
Cinniler damān-būs ėtdiler el-vidā

- 2258 Velhâşılı Uyūr Cān Ođlı ‘ Abdullāh
Hüseyniñ atına geldi ol rū-yı māh
- 2259 Eytdi yā veledē’r-Resūllullāh ben saña
Ricā ederem destūr vērgil baña
- 2260 Bu mel‘ ūn avm ile ceng ēdelim
Gök cihānı başlarına teng ēdelim
- 2261 Hüseyn destūr vērdi ol pehlevāna
Ol nāmūdār sīvār olup girdi meydāna
- 2262 Hāvāric Yezīdlere eyledi la‘ net
Na‘ ra urup er diledi nūr-ı hāzret
- 2263 Hāricīlerden kimesne gelmedi meydāna
Dilki gibi amu birden açdılar ormana
- 2264 ‘ Abdullah cevelān ēdüp meydāna yalınız
O leşkere hāmle eyledi ey temiz
- 97-a
- 2265 Hāricīler bunuñ bahādırlığına oldular hayrān
‘ Abdullah bir demde yüz otuz mel‘ ūnu el’ān
- 2266 Yere döküp akıtdı ara anlarını
Cehenneme ısmarladı hābis cānlarını
- 2267 Hemān anı gördü mel‘ ūn ‘ Ömer Nahas
Emīr ıldı sīvār oldu ehl-i vesvās
- 2268 ‘ Abdullahı araya aldı avm-i Yezīdān
Gulūvv ēdüp o leşker ētdi bizi tīr-i berrān
- 2269 ‘ Abdullahı şehīd ētdiler ‘ āıbet
Şad-hezārān rūhına olsun rahmet
- 2270 Anı görüp Hāzret-i ‘ Avīn ileri geldi
Şāh İmām Hüseyn den çün destūr aldı
- 2271 Raşına sīvār olup geldi meydāna
Bir na‘ ra urdu hāvāricler düşdü lerzāna
- 2272 Çāgırıp eytdi meydana gel yā ‘ Ömer Nahas
Yiñe pek ceng ēdelim ey alb-i pās
- 2273 ‘ Ömer Nahas emīr ıldı it avmi birer birer
Meydana girdi mecāl vērmedi şīrümüz

- 2274 Ayruḡ kimesne meydāna girmedi hemīn
O gūn Muḡarremiñ sekiz gūnü idi bil yaḡīn
- 2275 ‘Ömer Naḡḡas ḡaram-zāde kāfir mel‘ ün
La‘ netullah anı gördü müşrik-i maḡbūn
- 2276 Rābi‘ aya emīr kıldı sivār oldu on biñ kefer
Aṡ depüp ‘Avniñ üstüne kıldı sefer
- 2277 Hemān anı gördü pehlevān-ı ‘ālem
Bir na‘ ra baḡş ědüp ḡayḡırurp urdu dem
- 2278 Kükreyüp egreyüp ḡaḡan aşlan gibi
Leşker-i kāfirāne ḡamle kıldı ḡablan gibi
- 2279 Her kime çalsa iki pāre ěder idi
Kimin mecrūḡ kimin pūr-yāre ider idi

97-b

- 2280 Kendin ḡavārice urdu o gūn ey aḡī
Bir ḡazāl diyelim bu söz bunda ḡalsın daḡi

BAHR-I ṡAVİL

- 1 Bizi yoḡdan var eyledi Cebbār-ı Celīl
Ümmetiyiz Muşṡafāniñ ceddı İbrāhim ḡalīl
- 2 Bendesiyem ben ‘Aliniñ hem cān-ı dilden
Düşündedir sākī keşer hayāt-ı selsebil
- 3 Şāḡ ḡasaniñ şāḡ ḡüseyniñ ‘aşḡına
Vir āb-ı nūş müyesser ola saña zencebil
- 4 Zeyneliñ rāhın izle Muḡammed Bāḡırınıñ
Ca‘ feriniñ erkānına boyun vēr olma cehīl
- 5 İmām Kāzıma muḡabbet eyle cān ile
Gir Rızā bābına tā ismiñ ola sehīl
- 6 Tākī Nākī ‘Asgariye ‘asker ol sen
Tevbe ḡıl gūnāhına Mehdī ola kefīl
- 7 Çeḡārda ma‘ şüm-ı pāk gönlüne ět binā
Sulṡān Nu‘ māndur pīrimiz sen belle bil
- 8 Tevbe istiḡfār ḡıl ‘isyāniña ey kişi
Tā ki dü cihānda olmayasıñ rezīl
- 9 Tūrāb olmaḡ ile kişi maḡşūda yeter
ḡākilik ile artur şevābı şerri olur ḡalīl

- 10 Eger ‘ākil iseñ ta‘ rīf ne hācet saña
Toprak  t  o yere y z n tekebb r olur mel l
- 11 Yerdeki r ya kimesne başmaz ey ağı
Cef  kıлма c na incinmeye senden nem l
- 12 İrem d rseñ menz le kerb ne ulař
K lma yoluñdan azma z r  tayru’l-vağ l
- 13 Gelegel Seyy d Nevr z Dede Ğarķın p rimiz
Muğtazar kıl Ğayrı s z olur  av l
- 14 Ey Tekell mci Oğlu  amd eyle  ud ya her dem
Sev seni seveni sen aña sevil
- 15 K mil ol k mile  urmet eyley p
C hil ile  lfet etme seni eyler  ac l
- 98-a
- 16 P riñi bil sen ikr rını ink r eyleme
İriş n maķř da d  cihanda olmañ rez l
- 17 R hıma reh-n m  Sult n Nu‘ m n baña derm n
İzin izlerem d şerem peşine odur baña del l
- 18 İrişdi d d-ı  ađdan baña bu ni‘ met
 amdull h  alışub bu ‘ilmi eyledim tağş l
- 19 Her ma‘ rifetde m hirem ey şeh 
‘İlm-i n c mda m hirem mende tevekk l rem l
- 20 Cehlimi ref‘ eyledim Ğayrı şağşı bilmezem
Kefilem kendi nefsime  zgeye olmam kefil
- 21 Ey Nevr z bilene bu s z yeter bes
Kışşadan  işşe alana bu kel m n az degil
- 22 Alan alsın almayana zor degildir
‘ rife t  r f istemem cev bım oldu tekm l
- BAĞR-I MEŐNEV **
- 2281 Yine biz s z m ze gelelim m r-i muğterem
Ol g n yalnız cenk eyledi pehlev n-ı ‘ lem
- 2282 Cenk i inde R bi‘ aya r st geldi pehlev n
 ağırıp eytdi beri gel y  mel‘  n b - m n

- 2283 Deyüp Rābi‘ aya bir kılıç çaldı dīn-i emīn
İki pāre olup yere düşdü la‘ īn
- 2284 Cānı cehenneme gitdi ḥabīs rūḥına la‘ net
Anı görüp leşker-i Yezīdāna düşdü feryād
- 2285 Hüseynī tarafında nām-dār pehlevānlar
Na‘ ra urup meydāna girdi řīrānlar
- 2286 Ol gün biñ beş elli kāfiri kılıçdan
Geçürüp cehenneme gönderdüler bir uçdan
- 2287 Hemān anı gördü kāfir ‘ Ömer Naḥḥas
Emīr kıldı sīvār oldu cümle ehl-i vesvās
- 98-b
- 2288 Ol pehlevānları araya aldı mel‘ ünān
Kılıç çeküp atdılar oķ tīr-i bārān
- 2289 Pehlevānlar şuşuzlukdan bī-mecāl oldular
Her biri mecrūḥ olup başķa ḥāl oldular
- 2290 ‘ Avniñ mecāli ḳalmayup ṫāķati oldu ṫāķ
Ağzınıñ içinde balçık oldu yerden ḳaķan
- 2291 ‘ Avniñ zerrece mecāli ḳalmadı ol āgāh
İrişdi ‘ Avniñ arķasında bir ḥavāric nāgāh
- 2292 Bir sekv ḥavāle eyledi ol kefer
‘ Avn atından yıķıldı ey nūr-ı envār
- 2293 Cān-ı řīrīnin Ḥūdāya eyledi teslīm
Rūḥuna raḥmet oķu ey ḳalb-i selīm
- 2294 ‘ Avniñ küçük ḳarındařı gördü hemān
Destūr alup raḥşına sīvār oldu pehlevān
- 2295 Na‘ ra urup cenk eyledi dilber
Yüz yegirmi ḥavāric ḳatl ētdi nere-şir
- 2296 Hemān bunuñ dilāverliğin gördü kefer
‘ Amrū’n-Naḥḥas emīr kıldı oñ biñ nefer
- 2297 Ḳadar ḥavāric sīvār oldular
Peḥlevān-ı ‘ āleme ḳarşı geldiler
- 2298 Peḥlevān anı görüp aç aşlan gibi
Egreyüp ḳarşı vardı ḳablan gibi

- 2299 Cenk idüp havāriciñ qanlarını
Yere dökdü cehenneme şaldı cānlarını
- 2300 Her yañadan havāric atardı tır-i bārān
Yegirmi dört yerden zaḥīm yedi pehlevān
- 2301 Aṭa depüp bir ṭarafa çıqdı rü-yı māh
Ḥüseyniñ qatına gelüp eyledi āh
- 2302 ‘Aqlı tağıldı zaḥīm cigerin dağladı
Ḥüseyn anıñ yanına gelüp ağladı

99-a

- 2303 Pehlevān-ı ‘ālem gözün açıp eytdi yā emire’l-mü‘ minīn
Baña bir içim şu vēr yā imāme’l-müslimīn
- 2304 Deyüp cānı Ḥudāya eyledi teslim
Raḥmet oqu rūḥuna qalb-i selīm
- 2305 ‘Avniñ bir küçük qarındaşı var idi daḡi
Qatı gürbüz pehlevān idi ey aḡi
- 2306 İlerü gelüp destür diledi hemān
Ḥüseyniñ ayacağına düşdü nev-civān
- 2307 Eytdi yā veled-e’r-Resūlullāh dedenüñ
Alnındaki nūr ḥaqqıçün babayıñ
- 2308 Baña destür vēr gil gireyim meydāna
Dādımız alam varıp bu mel‘ ünāna
- 2309 Ḥüseyn anı işitdi gözünde qanlı yaş
Aqıtdı yürü işiñ rāş gele qarındaş
- 2310 Deyüp destür vērdi ‘Abbās ser-zamāna
Aṭ depüp bir dem ‘Abbās girdi meydāna
- 2311 Cevelān eyledi er diledi o qalbi ḥās
Çağırıp eytdi meydāne gel kāfir ‘Ömer Naḥḥas
- 2312 Anı işitdi ‘Ömer Naḥḥas kāfir qaltabān
Emīr eyledi adamına ol bī-īmān
- 2313 Şit bin Rābi‘a Ḥacīr ve hem Şimīr la‘ in
Meydāna girdi bu üç kāfir bī-dīn
- 2314 İlerü gelüp eytdiler yā pehlevān
‘Ālem şu olsa size bir qatre vërmek hemān

- 2315 Eger dilerseniz size şu vërüp selâmın
Söyle Hüseyme Yezide eylesin bi'at
- 2316 Gelüp kulluğuna bil bağlasın hemân
Deyüp böyle herze yerdı o ıaltabân
- 2317 Bu üç kefer herze yiye dursun ey cân
Biz söyleyelim bir şîrîn dâstân

99-b

BAHR-I ĞAZĀL-I TAVĪL

- 1 Hâkdan halk ethodı Hallâk meni cihâna geldim
Tenime rûh vërdi şükür bu cism-i câna geldim
- 2 Habîb-i Muştafa ümmeti olduğ biz hamdülillâh
Tâ elest gününden beri inanıp imâna geldim
- 3 'Alîdür Resûlün vaşıyyi şâdıķ emîni
Himmet taleb eyleyip ol şâh-ı merdâna geldim
- 4 Hâsan Hülķı Rızâdır imâm-ı şânî ol bedr-i mâh
Şâh-ı şehîd-i Kerbelâ Hüseymdir 'adl-ğâna geldim
- 5 İmâm Zeyne'l-'Ābidîndir 'Ālî 'abâ sevdiğim
Şâh Muhammed Bâķırı şıdķ-ı şafâ sultâna geldim
- 6 Hikmetullâh kudret ile İmâm Ca'feriñ ervâhı
Nüş eyledi muhîl-i deryâsın 'ummâna geldim
- 7 İmâm Mu'sâ-yı Kâzımdur sa'âdetlü pâdişâhım
İmâm Rızâdır haşmet-i şâh-ı Hıorasâna geldim
- 8 Şâh Muhammed Takîdür 'andelibe zâr-bâr-ı sebâ her seher
Şâh İmâm 'Ali Naķîdür bağ-ı ğonce-i ğülşâne geldüm
- 9 'Askerîniñ 'askeriyem Hâsan 'Alî 'Asgarîniñ
Hâdiyâ şâh Muhammed Mehdî ol şâhip-zamâna geldim
- 10 Çeğârda on dört ma'şüm-ı pāk 'Ālî 'abâ
Pîrim Dede Garķın evliyâ Sultân Nu' mâna geldim
- 11 Günahkârım günahkârım elim kan yüzüm kara
Biñ amân biñ murâd baş açık dîvâna geldim
- 12 'Aşķ meyinden mey-ğ'or olup nüş ethodı kanmışam
Ser-ğoşam serde sevdâ meyhânededen mestâne geldim
- 13 İçmişem 'aşķın şarâbın zararım yok kimseye
Biz ğürüh-ı Nâciyiz imdi zamâna geldim

- 14 Yalvarıram ol Hudāya ‘afv eyleye suçumuz
Biz daḫi Haḫ yolun özleriz
- 15 Ḳanı şarrāf ḳanı müşterī meṭā’ı açmışam tükānımda
Zī-ḳıymet meṭā’ım la’ l-i
- 16 H̄āb-ı ḡafletden iḳāz olup ḡamdan āzādam
H̄āb-ı mihriyā nāzdan bī-dār ol
- 17 Cān ile cihānda cehlimi ref’ eyledim men
Giriftārım bendine iḳrārın
- 100-a
- 18 Bedr ay mişāli cemālīn eglence ‘aşıḳa
Tab’-ı ḫulḳın māh-ı ḫüsnün nūrın seyrāna geldim
- 19 Haşrde maḫşerde yevmü’l-‘ araşatda ulu dīvānda
Ḳuṭbumız anda şırāt-ı gülbeden destiñe damāna geldim
- 20 Beste-dil-i bī-māredir zaḫmıma ṭabīb gerek
Çāre ḳıl derdime ey şāhım saña dermāna geldim
- 21 Luṭf ḳıl şāḫib-i keremsiñ sendedir merḫamet
‘Aṭā ḳıl cürmüm baḡışla şāhım imāna geldim
- 22 māhımsıñ hem şāhımsıñ ezelden baña
Bir ‘adil pādişāhsıñ hünkārım luṭf-ı iḫsāna geldim
- 23 İhsān eyle lāṭifiñ işle seniñdir kerem
Sensiñ fermānıma ıtlāḳ inanmışam devrāna geldim
- 24 Şerī’ at tarīḳat ḫaḳīḳat ma’ rifet bābın
Miftāḫı bizdedir yüz on dört süre ezberim ḫatm-i Ḳur’āna geldim
- 25 Niyāzım Hudāya budur eḫibbāya vermeye zevāl
İmdād ḳıla ḳamu dosta ricāya nūr-ı Yezdāna geldim
- 26 İlähi cemī’-i ümmet-i Muḫammede sen eyle imdād
Ḳacil etme maḫşerde ḳıl müyesser behişt-i cāvidāna geldim
- 27 Vēresiñ cümlesine meded ḳıl Rabbü’l-‘ālemīn
Yüzüm ḳarasın yüzüme vurma el-amān meydāna geldim
- 28 Men Tekellümcı OḒlu Nevrūzam ṭabī’ atım ḫālim
Degmedim kimseniñ ḫātırına ḫamdulillāh bu ana geldim
- 29 Gelegel ey Seyyid Nevrūz Yezide la’ netin var
Şad-hezārān teberrāh ḳaşd-ı gazāyam Ebū Süfyāna geldim

- 30 var ne mümkün buğz etmemek
Nîzeyem bağına hañçerem gözüm kaşd  d p Merv na geldim
- 31 d şmanıyam men   ad su z hidiñ
Anları kaħr eyleye Kaħh r m n c t  d p Raħm na geldim
- 32 talep eyley p maşluba irdim
P te-i s nemden  ekilip kul olup b ry na geldim
- 33 ş hım ile İbr him huş runda
Edep ile ma   rifet belleyip Nevr zam  z na geldim
- 34 Bu s z bunda  alsın ey c n
Diñle ne buyurmuş  st z-ı r viy n
- 100-b
- 2318 Ol mezb r  ç kefer herze yedi hem n
D diler H seyne şu v rmeyiz y  pehlev n
- 2319 Bu tarafda im m duyup anı  atı ağladı
Haşret odu ile cigerini dağladı
- 2320 H v ric tarafında    mer Naħħas  altab n
Altun legen get rtti meyd na hem n
- 2321 H seyne  arşu şuyı  odular
H seyniñ oğlanları anı g rd ler
- 2322 Tıfıl uş klar H seyne ş hdan
şuyı istediler ol r -yı m hdan
- 2323 şabri  almadı ođlanlarıñ  ardař
H seyne eyd rdi şabr eyleñ hele yavaş
- 2324 Amm  ş biler şabri bilmezdi dağı
şu dey  z r  derlerdi ey ağı
- 2325  unki anı g rd  Haşret-i   Abb s
İler  gel p H seynden  alb-i h s
- 2326 H rmet  d p diledi dest r
Eyitdi ma   s mlara şu getirem p r-n r
- 2327 H seyne eytdi y    Abb s s -yı    lem
Keremiñ m şkild r şabr eyle hele
- 2328 şimdi şu yolunu  avm-i mel    nlar
Bekler ol kefer g mr h-ı mağb nlar

- 2329 Deyü söyledi Hüseyn qalb-i hās
Tekrār du‘ ā ėdesen destūr diledi ‘ Abbās
- 2330 ‘ Abbās eytdi yā Hüseyn-i Müjtebā
Sen du‘ ā eyle ‘ ināyet eyleye Mevlā
- 2331 Dedeñ nūr-ı Muḫammed Muṣṭafā ḫürmetine
Ve hem atañ ‘ Aliyyü’l-Murtaẓā ḫürmetine

- 2332 Ve hem āḫiret ḫaḫkını eyle ḫelāl
Şehidlik mertebesina irem ey Zülāl

101-a

- 2333 Böyle deyüp eline maşraba aldı ‘ Abbās
Şudan yaña müteveccih oldu qalb-i hās
- 2334 Şuya yaḫın geldi ol şir-i ner
Peykānı bekler idi yirmi biñ kefer
- 2335 O la‘ inler ‘ Abbāsı gördüler nāgāḫ
Üzerine ğuluvv eylediler ol āgāḫ
- 2336 Anlardan yüz çevirmedi ‘ Abbās aşlā
Kılıç çeküp anlara kıldı ḫamle
- 2337 Bir demde seksān toḫuz ḫāriciñ qanını
Yere dökdü cehenneme kondurdu cānını
- 2338 Ol ‘ askeri yarup şuya irişdi hemān
Atı şu içdi kendi meşki toldurdu el’ān
- 2339 Diledi kendisi şu içe daḫi o dem
Eytdi bā-nefes revā degil ben şu içem
- 2340 Ḥazret-i nūr-ı dide-i Resūlullāḫ
Şu içmedi ben daḫi içemem vallāḫ
- 2341 Meşk omuzunda at depüp taşra çıḫdı
Ḥavāricler ḫaberdār olup aña baḫdı
- 2342 Yalın kılıç o leşkere ḫamle eyledi hemān
Emir eyledi kāfir ‘ Ömer Naḫḫas ḫaltabān
- 2343 Ḳavm-i Yeẓid ‘ Abbāsı araya aldılar ey aḫi
Nāgāḫ ardından erişdi bir şaḫi
- 2344 ‘ Abbāsıñ göğsünde bir oḫ urdu mel‘ ün
La‘ nete müsteḫaḫ ol ḫūr-ı maḫbūn

- 2345 ‘Abbāsa zaḥmı aṣlā deġmeyüp na‘ ra urdu
 Ḥamle ʔdüp leṣker-i ġümrahıñ içine girdi
- 2346 ‘Abbās zaḥmı çok Şimdi ey ‘uṣṣāk
 Kānı çok aķıp ũākati oldu ũāk
- 2347 Bu söz bunda ķalsın yine ey cān
 Diyelim biz bir Őirīn ḥoṣca destān

101-b **BAHR-I ĞAZĀL BEYT BEYT**

- 1 Ḥamdulillāh müddet-i ‘ömrümde pīr bābın eyledim tavāf
 Münācāt ʔdüp yalvardım Şuçum ʔtdim
- 2 Beḥcet-i cāvidāna iriŐmek diler iseñ sen
 Tevbe ķıl ġünāhiña söyleme zerrece
- 3 Ğönlüñ mesrūr feraḥ bula cism-i cānıñ
 Ḥalīm ola ũabi‘ atıñ eyleme meclisde
- 4 Billürīñ pāŐını sil donuķ eyleme āyineñ
 Kāṣd ile kimseye buġz etme ve hem eyleme lāfi
- 5 Ḥānedān uğruna fedā ķıl cānıñı mü ‘mīn
 Sa‘ ādet bulasıñ dü cihānda olasıñ
- 6 ‘Alīyi bil ‘Alīden ķalma Őāh Ḥasaña secde ķıl
 Direklenir ‘arŐa Ḥüseyiñ nūr-ı dāġıyyeler.....
- 7 Zeyne’l-‘ abā İmām Bāķır Ca‘ ferī Kaķım Rızā
 ũaķı Naķı ‘Asgarīñ dīvānına düzülüñ
- 8 Mehdī-i Őāḥip-zamānıñ mihrini cānda gizlegil
 Vird ʔt ma‘ Şüm-ı pāk-i ömrüñ anlarıñ
- 9 ũalībim Seyyīd Sultān Őāḥımıñ men
 Őā‘ irem meth eyler ismini Şan‘ atım
- 10 ‘Alī muŐaffādan Őirīn Őerbettir meclisiñ
 Añlayan bilür bizi nāmumuz
- 11 ‘Arifiz ‘ārifleriñ bendesiyiz ‘irfānıñ
 bilür ḥümānıñ ķıymetin
- 12 Çāyı taŐın Őaķlasıñ Őandug ile
 Őarrāf ne eyleye anı anca ķalbin ķadrin

13 Meṭāfa kıl gerekir ey ipege bezîrgān yeter
Söz ipek mitālîdir ḳalbiñ eyleme

14 Gelel ey Seyyîd Nevrûz sa' âdet tâcını giymek
Diler iseñ pîre ḥürmet eyle giyesîñ

BAḤR-I MEŞNEVÎ

2348 Yine biz sözümeze gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş üstāz-ı râviyān

102-a

2349 Çün ' Abbās eytdi yā İlähe'l-' âlemîn
Bu ne ḥikmetdür şuşuz ḳaldı cümle ' ibādü'l-müslimîn

2350 Evlād-ı Resüle bir içim şu olmadı ḳısmet
Yine señîndir İlähî taḳdîr ü ḥikmet

2351 Dëdükde ḳulağına hâtifden ' Abbāsîñ
Bir avāz irişdi sem' ine o nür-ı ḥāsîñ

2352 Nidā geldi yā ' Abbās eger siz bu zamān
Āb u keşşer içmek dilerseñiz hemān

2353 Bu şudan size naşîb yoḳ böyle bil
Şabr eyleñ bu zamān olmañ melül

2354 Hâtifden böyle arz irişdi ibtidā
' Abbāsîñ ḳulağına irdi şadā

2355 Velḥāşılı ' Abbās ḳatı oldu zebün
Zirā eṭrāfin çevirmişdi ḳavm-i maḡbün

2356 Ğulūvv ëdüp her ṭarafdan yürüdü Yezîd
' Abbāsîñ başına üşüp ëtdiler şehîd

2357 Şehîd oldu mazlüm ḳālu innā lillāh
Rūḥına şad-hezārān biñ raḥmetullāh

2358 Hāşılı şuy-ı müşkden dökdüler cān
Böyle ḳaşd ëtdi gümrāh kāfir-i Yezîdān

2359 Velḥāşılı ' Ömer Naḥḥas kāfir ḳaltabān
Emîr ḳıldı ṭabla beşāret ḳıldı maḡbünān

2360 Anı işitdi şāh Ḥüseyn-i Kerbelā
O ne şazılıḳdur dëdi şehîd-i bā-şafā

2361 Yanında bir kimesne ḳalmışdı Ḥüseynîñ hemān
Ḥaccāc dërler idi ḥizmetkārı var idi o zamān

2362 Eytdi yā Ḥaccāc taşra çık bu dem
Ne şazlık  der havāricler vir fehm

2363 Ḥaccāc taşra çıkıp havārice geldi yaķın
Gördü ki   Abbās şehid olmuş hemen

102-b

2364 Ḥaccāc anı görüp eyledi āh
Felek   āyinesini kıldı siyāh

2365 Na  ra urup Ḥaccāc çekdi kılıç
Hamle  d p kırdı biraz Ḥavāric

2366 O leşker-i Yehūdānı yardı hemān
Ḥüseyniň katına erişdi Ḥaccāc pehlevān

2367 Eytdi siz bāķi oluň eyā şāh
  Abbāsı şehid eylemiş kavm-i gümrāh

2368 Anı işidincek Ḥüseyniň   aķlı zāy oldu
Feryād-ı figān  d p yine kendine geldi

2369 Ḥavāric bildi yalnız kaldı şāh
Ḥaber aldı gümrāhlar ç n oldu āgāh

2370 Emr eyledi  altabān    mer Naḥḥas kefer
Y r y p bir ağızdan kıldılar sefer

2371  unki anı g rd  Ḥazret-i  mām
Bildi   aķıbet ne olur serencām

2372 Buyurdu Z 'l-cenāḥ atı geturdiler hemān
Ḥüseyniň  ç ođlu var idi o zamān

2373   Alid r biriniň ismi Zeyne'l-  Abidin
K ç g n ň adı  brāhim ey n r-ı   ayn

2374 B y k oğlu   Ali ireli geldi hemān
Ey benim sebab-i ḥayāt-ı v c dum peder-i sultān

2375 Baņa dest r v r himmet  t girem meydāna
Ḥavāriciniň v c dun ğark  dem  ana

2376 Ḥüseyn eytdi ciger k şem nigāh bu zālimler saņa
Ziyān ide firāķ odu d şiser baņa

2377   Ali eytdi ey aŗa Muḥammed Muşţafāniň
N r-ı Ḥaķķıç n dedem   Aliyy' l-Murtazāniň

- 2378 Meni men' etme meydāna gire vēr destūr
Ve hem āhıret hāqqını helāl eyle pür-nūr
- 2379 Hüseyn eytdi yürü ciger küşem seni Hudāya
İşmarladım Muḥammed nūr-ı ' Aliyyü'l-Murtaḫāya

103-a

- 2380 Ol demde ' Ālī anası Şhribān
Ümmü Gülşüm Ruḫıyye Zeyneb ' Ayşe hemān
- 2381 ' Aliye yapışıp eytdiler ey ciger küşem
Amān gözümüz yaşın aqıtma bu dem
- 2382 Bizim yanmış yüregimize yaqma atāş
Böyle deyüp gözlerinden aqdı yaş
- 2383 Hüseyn eytdi koñ ' Alī girsıñ meydāna
Men anı işmarladım ğanı Sübhāna
- 2384 ' Alī ālātın giydi aḫa oldu sīvār
Vēr şalavāt yardım eyleye perverd-gār
- 2385 Vidā' edüp meydāna girdi mır-i muḫterem
Meger toquz gün idi o gün māh-ı muḫarrem
- 2386 ' Alī şalavāt vėrip girdi meydāna
Na' ra urup cevelān etdi şırāne merdāne
- 2387 Çağırıp eytdi ' Ömer Naḫḫas Cehūd
Er iseñ meydāna gel ' avret gibi gizlenme merdūd
- 2388 Yā mel' ün ḫanı imānın nice Müslimānsın
Saña Müslimān demek ḫaḫādur bī-imānsın
- 2389 Nāme gönderip bizi getirdiñ Ka'betullāhdan
İmdi bize düşmān olduñ ḫorḫmañ mı Allāhdan
- 2390 Bizi ḫurbete düşürdüñüz ne eyledik size
Dinden imandan çıkıp bir ḫaḫre şu vėrmezsiniz bize
- 2391 Yarın ḫıyāmet gününde Allah Ta' ālā
Su' al eder ise ne cevāb vėrirsiz ey ḫersā
- 2392 Göreyin seni o günlerde ey ' Ömer Naḫḫas
Yezīd-i mel' ün eyler mi seni ḫalāş
- 2393 Yezīd ne itdür ki aña salḫanat sezā
Eger ḫilāfet da' vāsı ise dedemiz Muḫammed Muşḫafā

2394 Bizim ebāen ceddimize olunmuş bī^c at
Yezīdiñ eñşābına ittibā^c ina la^c net

2395 Bu söz bunda qalsın ey cān
Bir gāzāl oqusun Nevrūz şā^c irān

103-b **BAHR-I ĞAZĀL**

1 Zıkr eyle ism-i Allāhı ey beşer degil ^c Alīm yā Fettāh
Bu cemī cism-i cānıñ rāhat gönlüñ ola ferāh

2 Ola mürūr-ı ibtiḥāc ile dil-i bāliñ seniñ
Tā mükedderden beri ola qalbiñ bula felāh

3 Vēr şalavāt Muştafāya Murtażāya qıl niyāz
Secde ēt Şāh Ḥasaña dü cihānda olasin

4 Temennā mazlūma secde ēt ḥaqqıçün Zeyne'l-^c Abāya
Bāqır Ca^c fer Kāzım Rızā bābına olasin

5 Takī Nakī ^c Asgarī Mehdī-i cehārda ma^c şūm-ı pāk
Zümre-i ehl-i dīl Nācī aclara söylerem

6 Sulṭān Nu^c mān gibi evliyānıñ qadrini bilir ṭālip
Velīniñ kıymetin ne bilsin

7 Cān ile başdan geçmişem bir maḥbūb yoluna
Görmesem ^c aşkı bilinmez dilbere

8 Zākiriyyem meftūniyam dīvāniyam mecnūniyam şāhıñ
Vēr bir tesellī baña olur gönlüm küşād

9 Ḥamdulillāh müdded-i ^c ömrüm içinde müyesser oldu vişāl
Çoq şükür naşib ętmiş pīr-i derin etdim

10 Güzeldir cümle güzelden benim şāhımıñ ḥüsnü
Şā-yı naz qurmuş ebrūları müjgānı

11 Gelegel ey Seyyīd Nevrūz ḥalīm olğıl
Kimseniñ ḥātırın yıqıp

BAḤR-I MEŞNEVĪ

2396 Yine biz sözümeze gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş üstāz-ı rāviyān

2397 Ḥavāricler ^c Aliden işidince bu ḥaberi
Çalkandı aşğar-ı ceşş a^c zam

2398 ‘Ömer Nahḥasıñ üzerine ğuluvv kıldılar hemān
‘Ömer Nahḥas emīr kıldı Ṭāriḳ adlu bir

104-a

- 2399 Aṭa binüp meydāna geldi Ṭāriḳ kefer
Ḳılıç çeküp ‘Aliye kıldı ḳaşd-ı sefer
- 2400 Ṭāriḳiñ ḥamlesin men‘ ėtdi ‘Alī nām-dār
Ḳılıç ile o ḳāfiri iki pāre kıldı şan ḥıyār
- 2401 Ṭāriḳiñ oĝlu añası ḥālını gördü
Āh ėdüp aṭa binüp yügürdü
- 2402 ‘Ali aña daḥi vurdu bir ḳılıç
İki pāre ėdüp deprendirmedi hiç
- 2403 Añı görüp Ṭalḥā adlu bir kefer meydāne
Girüp muḳābil oldu ‘Alī ser-zamāne
- 2404 Ḥamlesin men‘ ėdüp nevbet ‘Alīye geldi
Ṭalḥāyı kemerinden tuṭup yere çaldı
- 2405 Nefesi kesilüp la‘ inīñ çıḳdı cānı
Aña dönsün hep geri ḳalanı
- 2406 O ğün meydanı tuṭdu ‘Alī peḥlevān
Bir demde yüz oṭuz la‘ inī ėtdi ḥāk ile yeksān
- 2407 Aşlan gibi müşriklere ḥamle kıldı
Bahādır gürbüzlerin yere çaldı
- 2408 Sürüye dıḳılmış şanki aç ḳurd
Öñüne geleni eyler idi murd u ḥurd
- 2409 Bir uçdan girip Yezīd leşkerini
Ḳırdı üç biñ Ḥavāric ‘askerini
- 2410 Ol ‘askeri yarup atası ḳatına
İrişdi Ḥazret-i Ḥüseyn ḥizmetine
- 2411 Āh ėdüp eytdi ey benim devletlü pederim
E‘ zzü ekremim ‘alā ḳadrim
- 2412 Eger bir içim şu olsa bu ḳāfirlere cezā
Eylerdim bi-‘ ināyet Allah ta‘ āla
- 2413 Ṭımārın gönünüp ėdeyim perīşān
İderdim bir öĝünde ḥāk ile yeksān

- 2414 Anı işidüp imāmiñ gözünde yaş
Revān oldu sel gibi ey qardaş
- 104-b
- 2415 Hüseyn eytdi şabr eyle ey ciger küşem
Bu dem şu bulunmaz ey nūr-ı dīdem
- 2416 ‘Alī bir dem arām eyledi hemān
Giri dönüp Havārīce hamle ėtdi pehlevān
- 2417 Anı görüp emr eyledi ‘Ömer Naḥḥas
Bir ağızdan sīvār oldu qavm-i vesvās
- 2418 ‘Alīyi ortaya aldı leşker-i kāfirān
Her tarafından atdılar tīr-i bārān
- 2419 Nāgāh bir Havārīc irip eyledi güc
‘Alīniñ omuzundan urdu bir kılıç
- 2420 ‘Alī ol kāfire eytdi yā qaltabān
Dilerim ki qoluñ qurusuñ hemān
- 2421 ‘Alī böyle diyecek bi-iznillah-i Te‘ālā
O kāfiriñ qurudu qolu bi-‘ināyet-i Mevlā
- 2422 Hemān ol mel‘ün eyledi feryād
Kerbalā cenginden şoñra Bağdadda şād
- 2423 Kenārında qolun şarup gezerken
‘Abde’l-mü’min adlu bir sünnī fırsat buldu hemen
- 2424 O mel‘ūni şāta bıraқdı ol ebrār
Buñalup murdār oldu ol küffār
- 2425 Velḥāşılı atın dönderdi ‘Alī
Qolun qaldırmağa qalmadı mecāli
- 2426 Raḥşın sürüp Hüseyniñ qatına
İrişdi Ḥazret-i İmāmiñ hizmetine
- 2427 Hüseyn ‘Alīniñ ḥālin görüp eyledi āh
Felek āyinesin kıldı siyāh
- 2428 Göz yaşın dökerek ‘Alīyi hemān
Atdan yere indirdi şāh-ı cihān
- 2429 Zaḥmın tīmār ėdüp merhem bağladılar
Nār-ı ḥasret oduna ciger dağladılar

105-a

- 2430 Bir zamāndan soñra gözün açdı o māh
Eytdi şuşuzlukdan tākatim qalmadı yā ata şāh
- 2431 Deyüp şehādet-i kelīme ‘arz ėtdi qalb-i selīm
Cānı şirīni Ğudāya eyledi teslīm
Raħmetallāhi ‘aleyh Allāhümme erzıknā şefā‘ atühüm
- 2432 Ğüseyn anı görüp kıldı zār-ı feryād
Anasının ‘aqlı tağıldı üstād
- 2433 Şaçın yolup başına saçdı tobraq
Ğümleyüp qubbe-i felek kıldı el-fırāq
- 2434 Gökde melek yerde cümle insān ağladı
Tağ u daş ins ü cins dağı hayvān ağladı
- 2435 Vuħuş-ı tuyūr eyledi āh-ı zār
Buña acımadıq kimesne qalmadı deyyār
- 2436 Ğüseyniñ qatında kimesne qalmadı ey ağı
Turi gelüp hırladı Zü'l-Cenāh atı
- 2437 Qolanın berkidüp sīvār oldu şāh
Ğarem içinde bir ağıt irdi nagāh
- 2438 İmām kimdir ağlayan dē eyledi su ’āl
Meger bir küçük oğlu var idi muğāl
- 2439 Adı İbrāhim beş yaşında bir oğlan
Anı gāyet cāndan severdi şāh-ı cihān
- 2440 Eytdiler İbrāhīm bükülmişem ki qatı
Şuşuzlukdan qalmamış tāqati
- 2441 Anı baña getirin dēdi Ğazret-i İmām
Qucağına alup meydānā geldi Ğāşıl-ı kelām
- 2442 Na‘ ra urup eytdi yā qavm-i gümrāh
Biz size ne eyledik veyā ‘aduvvullāh
- 2443 Ne cevr ü ‘azīm ‘işyān eyledik biz
Bize on gündür bir içim şu vërmezsiñiz

105-b

- 2444 Geliñ bu ma‘ şūma bir içim şu vëriñ siz
Yāħud yol vërin ki bir tarafa gidek biz

- 2445 Ve hem kıyāmet gününde cedd-i ‘alā
Bazār-kārim Muḥammed Muṣṭafā
- 2446 Ve hem ol Ḥālīk-ı ‘izz (ü) Ḥudāniñ
Ve hem atam şāh ‘Alīyy’ül-Murtaẓāniñ
- 2447 Ḥuzūrunda sizden da‘vā etmeyem dēdikde şāh
Anı işitdi ol ḳavm-i gümrāh
- 2448 Kalbi taşdan ḳatı müşrik ebterler
Ḥüseyniñ kelāmın işḳā etmedi keferler
- 2449 Ebedi sermedi ‘Ömer Naḥḥas cehūd
Emir ḳıldı ḳavmine ol merdūd
- 2450 Atdılar Ḥüseyne hemān tır-i bārān
Ol dem Nāḳa adlu bir ḳāfir ḳaltabān
- 2451 Oḳ ile ma‘şūmuñ aḡzından urdu
Şāh Ḥüseyn anı baḳıp ne gördü
- 2452 Ḳanlar revān oldu ey ḳalb-i selīm
Ol ma‘şūn cānın Ḥudāya ētdi teslīm
- Rahmetallāhi ‘aleyh Allāhümme erzıḳnā şefā’atühüm
- 2453 Ḥüseyn anı getürdü anası Şehribān
Görüp ḳıldı āh-ı feryād-ı fiḡān
- 2454 Perde-i ‘işmet gözünde dökdü yaşını
Me‘an aḡladı Kerbelāniñ topraḡı taşı
- 2455 İmām emr etdi meşhed ḳazdılar hemān
O iki ma‘şūmu defn ētdiler o zamān
- 2456 Dönüp bārgāh geldi re’y-i envār
Şalavāt vērip aḡa oldu sīvār
- 2457 Ḳaşd ētdi ḳavm-i mel‘ūnāna gide hemān
Anı gördü Zeyneb Ümmü Gülsüm Ruḳḳıye Şehribān
- 106-a
- 2458 Ḥüseyniñ başına birikip eylediler feryād
Eytdiler yā İmām bizi bu ḳavm-i mürtād
- 2459 İçinde ḳoyup ḳande gidersin yā İmām
Başımıza getürirsin dürlü serencām
- 2460 Bizi kime sipāric eden deyüp aḡladılar
Nār-ı ḥasret odu ile ciḡer daḡladılar

- 2461 Hüseyn eytdi ey benim ile meydānda bugün
Şadākat-kārlerim olmak ser-nügün
- 2462 İşmarladım sizi zü'l-Celāl ü Hudāya
Muḥammed Muştafā ve hem 'Alīyy'ül-Murtaẓāya
- 2463 Bu mel'ünlarıñ şerrinden hıfz'ede 'Alemin
Taḫdīr-i ezelden aḥkemü'l-Hākimīn
- 2464 Kıyāmet gününde cedd-i a'lām Muḥammed
Muştafā nūr-ı hidāyet Maḥmūd u Aḥmed
- 2465 Ebu'l-Kāsım ol şıdḳ-ı şafānıñ
Sancağı dibinde bulunmaḳ 'Alīyy'ül-Murtaẓānıñ
- 2466 Her biri ile el-vedā' edüp hemān
Gözünden yaş döküp eyledi fiḡān
- 2467 Anıñ ile böyle ağladı levḫ-i kalem
'Arş-ı gurş yer gök velḫāşıl-ı kelām
- 2468 Āyet-i kerīmesinde Hudā buyurdu ey ḫoca
Oḳu mefhūmunı añla kim gör nice
- Bi'smillāhi'r-Raḥmāni'r-Rāḫīm
İnnemā yüridullāhü liyüzḫibe 'ankümü'r-ricse ehle'l-beyti ve yuḫahiraküm
taḫhīrān⁹
- 2469 Bu āyet-i kerīmeniñ tefsīrinde hemīn
İmām Süyūḫī reḫmetullāhi 'aleyhim ecma'ın
- 106-b
- 2470 Kitābında yazar kim semāda cümle melek
Secde kıılıp Ḥaḳdan dilediler dilek
- 2471 Eytdiler yā İlāhī Rabbe'l-'ālemīn
Bu ḳavm-i gümrāh elimde 'ibād'ül-müslimīn
- 2472 Bī-günāh velā 'işyān şehīd
Eyler müşrik-i ebter ḳavm-i Yezīd
- 2473 Ḥabībīñ nūr-ı Muḥammed'ül-Muştafā
Faḫr-ı 'ālem ḳāb-ı ḳavseyn o ednā
- 2474 Evlād-ı Aḥmed-i Maḥmūd-ı şehādır
Atası 'Alī anası Fāḫimat'üz-Zehrādır

⁹ Kur'an-ı Kerim, Ahzab Suresi, Ayet 33. Ey Peygamberin ev halkı! Allah sizden ancak günah kirini gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor.

- 2475 O devletlülerniñ ciger küşesin
Yazık degil mi anlarıñ nür-ı dīdesin
- 2476 Melekler niyāz ētdikde hıṭāb
İrişdi Te‘ ālādan cevāb-ı müsteṭ-yāb
- 2477 Eytdi ey benim meleklerim men muḥabbet
İtdigim kula vēreyim cefā-yı miḥnet
- 2478 ‘Azīm-i cefāya anı eylerim mübtelā
Şoñra kıyāmet gününde eylerim ser-firāz a‘ lā
- 2479 Anı didārıma müşerref ēderem
Siz kayırmañ mendedir luṭf-ı kerem
- 2480 Muḥabbetli kulumu vērirem cefā
Soñra ana vērirem zevk-i şafā
- 2481 Nitekim Qur‘ ānda işte isbāt
Oķu fehmi eyle mefhūmın üstāt
- 2482 Anlarıñ düşmanını yarın şeyṭān ile
Böyle cehenneme gönderürem efgān ile

107-a

- 2483 Anları eylerim ‘azāb-ı müsteḥāk
Ebedī şeyṭān ile ḥaşr olurlar muḥākķak
- 2484 Şehīdlere yetmiş biñ ümmet-i Muḥammed
‘Azāba lāyık kullarımdan mü’ebbet
- 2485 Her şehīde yetmiş biñ ‘āşī bağışlasam gerek
Ḥikmet benimdür onlara bu ölüm yegrek
- 2486 Hiç benim ḥikmetimden siz eylemeñ su’āl
Deyüp hıṭāb-ı hümāyun buyurdu Zü’l-Celāl
- 2487 Melā’ikeler sükūt oldular ey ḥoca
Gör imdi bu ṭarafdan Ḥüseyniñ ḥāli nice
- 2488 Bu ṭarafdan Ḥüseyn seyyīd-i sādāt
Aṭa depüp meydāna geldi Ḥırāt
- 2489 Cevalān eyledi ol şāh-ı cihān
Bu şi‘ rāyı oķudu pehlevān

BAHR-I ĞAZĀL ŞĀH ḤÜSEYN

- 2490 Biziz cihānda kelām-ı kehrībār
Benim ol ibn-i Resūl-i girdigār

- 2491 Dedem Muḥammed Tañrı aşlanı ‘ Alī babam
Hel etā dedi anıñ ḥaqqında Settār
- 2492 Dedeme beñzer er cihāna gelmedi
Yāḥūd babam gibi er ḳande var
- 2493 Muḥammed Muştafānıñ kızıdır anam benim
Arı şudan arıdır ol ḥūr-ı figār
- 2494 Siziñ ceddiniñ kimdir söyleñ yā la‘ in
Aşlınızı gösteriñ ey nebkār
- 2495 Bizde devlet-i dīn-i imān bulunuz
Ḳamu dönüp girü olduñuz küffār
- 2496 Ezeli bilürdük çürük ervāḥınız
Her biriñiz ḥūr-ı mağbūn murdār

107-b

- 2497 Muştafānıñ teş‘ iri teşrifi ḥürmetine
Her biriñiz yüz oldu üstüvār
- 2498 Giri dönüp aña yağı olduñuz
Uş kırsız ḳavmini āşikār
- 2499 Men Ḥüseynem bī-gümān ibn-i ‘ Aliyem
Yarın ḳamuñuza da‘ vāciyam ey ḥāksār

BAḤR-I MEŞNEVĪ

- 2500 Çü meydānda cevelān ěderdi şāh
Çağırıp eytdi ey ḳavm-i gümrāh
- 2501 Yarın kıyāmet gününde ulu dīvānda
Ḥuzūr-ı ma‘ nevī maḥşer günü anda
- 2502 Yaḳaңыз elimde da‘ vāciyam oluñ āgāh
Āḥireti unutup olduñuz gümrāh
- 2503 Dilerim dünyāda belāңыз věre Ḥaḳ Te‘ ālā
Dādımızı size ḳomıya Mevlā
- 2504 Eyā ‘ Ömer Naḥḥās mel‘ ün itden kötü kefer
Ḥudādan ḥavşuz Resūlden ḥayā etmez ebter
- 2505 Nāme yazdıñ Kūfeden etmege bī‘ at
İmdi bizi bu çöllere düşürdüñ la‘ net
- 2506 Evlād-ı enşābım şuşuz eylediñ helāk
Saña la‘ net oḳur yerde andan gökde melek

- 2507 anı bizim ile avliñ ‘ahdiñ minet
Kāfirde alaksın Őanıña la‘ net
- 2508 La‘ net saña ve hem Yezide enŐabına
Teberrāh etbā‘ ina ervāhına evlādına
- 2509 Size la‘ net ouyaniñ cānına minnet
Dilerim ki aniñ yeri ola cennet
- 2510 İŐidiñ benim dedem Muammed MuŐafādır
Atam ‘ Alı anam Fāımat’üz-Zehrādır

108-a

- 2511 Őalavāt vėrip aa mahmūz degirdi hemān
LeŐker-i Yehūdāna amle ıldı Őāh-ı cihān
- 2512 Őağ elin Őol gūzer-gāhına Őol elin Őağ
Gūzergāhına odu ol yūzū ağ
- 2513 Hāy ıkarıp bir na‘ ra urdu hemān Őāh
Birbirine dūŐdū Hāvāric avm-i gūmrāh
- 2514 Őağ Őola yūryūp her kime ise
İki pāre derdi bir gūzin urda
- 2515 Nūcūm-ı sā‘ atde ũç biñ avm-i mel‘ ũnānı
Murd dūp yere zeyn etdi mağbūnānı
- 2516 Yere dōkdū murdār ara anlarını
Cehenneme ıŐarladı abīs cānlarını
- 2517 Aa depūp taŐra ıkdı Őāh Hūseyn
Hemān mā’ul-firāne geldi yaın
- 2518 Ol Şuyı bekleyen Yezidler hemān
Hūseyni gōrūp atdılar tır-i bārān
- 2519 Hūseyniñ secā‘ atı cevher-i cūŐ
Eyledi HāŐimī mār-ı urūŐ
- 2520 Bozdu o mel‘ ũnlarıñ Őafların daı
Hemān Őuyun ũzerine irdi ey ahı
- 2521 A Şu idi kendi daı imedi tdi murād
Ol vat bir nidā irişdi ey ũstād
- 2522 Bāriğāhı yağma tdiler yā Hūseyn nere-Őır
amu ehl-i ‘ıyālīñ ıldılar yesir

2523 Deyince Һazret-i nūr-ı dīde-i Muḥammed Muṣṭafā
Şu içmeye koymadı ibn-i ‘Alīyy’ül-Murtaẓā

2524 Elinde yalın kılıç şudan çıkdı şāh
Tīr-i bārān atardı Һavm-i gümrāh

2525 Bārigāhına geldi ibn-i ‘Ālī
Gördü yerinde durur ehli ‘ıyālī

108-b

2526 Hüseyni görünce kıldılar feryād-ı fiġān
Hep ayaġına düşdü Һavm yeksān

2527 Hüseyn yedi yerde yetmişdi yāre
Çan revān olmuş idi sīne pūr-pāre

2528 Anıñ zaḥmına şardılar yaḥşı ‘ilāc
Tīmār ėtdiler Hüseyn oldu hoş mizāc

2529 Bu yañadan ol kāfir ‘Ömer Naḥḥas
‘Askerini dört bölük ėtdi ehl-i vesvās

2530 Hüseyn buñalmış deyüp Һavm-i mel‘ ünān
Dört fırça eytdi ehl-i nār-ı maġbūnān

2531 Dört taraftan Hüseyniñ bārigāhın hemān
Çevre alup Һavm-ı leşker-i Yezīdān

2532 Anı gördü şāh Hüseyn-i Müctebā
Kendiden el çekmez Һavm-i bed-ķifā

2533 Taḥammül ėdemeyüp aṭa oldu sīvār
Ḥavārice ḥamle kıldı ol hünkār

2534 Ḥāricler emirü’l-mü‘ minīni
Araya aldılar imāmü’l-müslimīni

2535 Dört taraftan ėtdiler tīr-i bārān
İt ürüşürdü Һavm-i küfrān

2536 Toñuz gibi ḥurlayup Һavm kefer
Yalın kılıç Hüseyne kıldılar sefer

2537 Anı gördü Ḥazret-i emirü’l-mü‘ minīn
Tiġın çekdi imāmü’l-müslimīn

2538 Bir na‘ ra güştelerden püşte peydāh
Yeriñ yüzün Һavm-ı Һavm ėtdi şāh

- 2539 Ol Yezîdler şâhı gördüler hemân
Erligine oldular çatı hayrân
- 2540 Hemân anı gördü ‘Ömer Nahhas la‘în
Emr etdi oq atıñ deyü ol bî-dîn
- 2541 Hemân tîr-i bārân etdi kavm-i küffâr
Hüseyne üç zaḥîm urdu ḥâksâr

109-a

- 2542 Tâḳati tâḳ oldu Hüseyn-i Müjtebâniñ
Dîde-i Muḥammed ibn-i ‘Alîyy’ül-Murtaẓâniñ
- 2543 Yüzün Haḳ dergâhına tuṭup eytdi İlâhî
Saña ma‘lûm ḥâlim pâdişahlar pâdişâhı
- 2544 ‘Izziñ Celâliñ ḥaḳḳıçün bundan ziyâde
Muşîbet vërirseñ ḳatlanıram bu derde
- 2545 Bu zâlimler bize zulm etdi yâ Hudâ
Sevgüli ḥâbîbiñ Muḥammed Muştafâ
- 2546 ‘Alîyy’ül-Murtaẓâ ‘aşḳına bulara ey Hudâ
Sen dâdımız ḳomuyasın muṭlaḳâ
- 2547 Bulara sen musallaṭ eyle bir er
Acımayup bular hep ḳabre yeksâr
- 2548 Böyle dëyüp ‘aḳlı başından gitdi hemân
Dört eṭrâfin çevirmişdi kâfirân
- 2549 Kimseniñ zehresi yoḡdu beri dura
Gelüp Hüseyne biri ḳılıç ura
- 2550 Hemân anı gördü kâfir ‘Ömer Nahhas
Girip kalbine izlâl etdi vesvâs
- 2551 Özüne girip aḡu vërdi aña şeytân
Emr etdi leşkerine kâfir ḳaltabân
- 2552 ‘Ömer Nahs kâfir Şimir- mel‘ûn ile
Hüseyni çevre aldı ḳamu maḡbûn ile
- 2553 Hüseynin ḳatına geldi o iki kefer
Hüseyn kendinden olmuşdu bî-ḥaber
- 2554 Esb Zü’l-Cenâḥ atıñ gönderse daḫi
Oḳ zaḥmından geriye dönmüşdü ey aḫî

- 2555 Tāḳati ḳalmamışdı mübārek ḥayvānıñ
Kişnedi geldigin görücek maḡbūnānıñ
- 2556 Şimir Zi'l-Cevşen la'ne't-Allāh nigāh
Ḥüseyniñ gögsüne bir süngü urdu gümrah
- 2557 Āh vāh Ḥüseyn hemān yere düşdü
Ḥavāricden sekiz kāfir üleşdi

109-b

- 2558 Çevre aldılar şāh Ḥüseyn-i Müjtebāyı
Ḥazret-i nūr-ı dīde-i Resūl-i Muştafāyı
- 2559 Ḳaşd ėtdiler öldürmege hemān
Ḥüseyni ḳoyup gitmedi raḡşī ḥayvān
- 2560 Pāsbān olup Ḥüseyniñ başında at
Dönerdi Ḥavāric bağlamışdı ḳaṭ-ber-ḳaṭ
- 2561 Beri geleni helāk ėderdi hemān
Aḡzı ile ḳapup havāya atardı civān
- 2562 Anı görüp emr ėtdi 'Ömer Naḥḥas aḡī
Aṭıñ oḳ zaḡmından ḳalmadı 'ilācı
- 2563 Aṭ yüzün Ḥüseyniñ ayaḡına sürdü
Yaş aḳıdup gözünde bir sehīl urdu
- 2564 Hemān 'uḳāb gibi şıçradı aña
Kimesne muḳābil olmayup ḳaldılar taña
- 2565 Ḥüseyniñ bārigāhı önüne geldi
Durup çadır önünde baş aşaḡı şaldı
- 2566 Anı gördü Zeyneb Ruḳiyye Ümmü Gülşüm Şehribān
Yaḳaların çāk ėdüp ḳıldılar fiḡān
- 2567 Başlarına ḥāk saçup ḳıldılar feryād
Gökde uçan ḳuşlar uçmaz oldu üstād
- 2568 Yaş döküp gözleri ḳan aḡladı
Yer gök ins cins melek arş Raḥmān aḡladı
- 2569 Egildi deryā şahrā daḡ daş aḡac
Şular aḳmaz oldu aḡladı Nevrüz-ı Şarāc
- 2570 Aḡladı beşikde ḳız oḡlan
Yās-ı mātem tıttı ḳamu cümle ḥayvān

- 2571 Hüseyniñ bir oğlu qalmışdı adına
Zeyne'l-Ābidīn dērlerdi yādına
- 2572 Henüz yedi yaşında idi ol civān
Qorqup çadırdan çıkardmazlardı hemān
- 2573 Bu söz bunda qalsın ey hoca
Rāvī rivāyet etmiş gör nice

110-a

- 2574 Çün Hüseyniñ atı bārigāhda hemān
Turmayup Medīne rāhına oldu revān
- 2575 Çünki Medīneye irişdi mübārek at
İbn-i Mes' ūduñ bir oğlu var idi üstāt
- 2576 Adı ' Abdurrahmān o rivāyet eyledi
Ol mübārek rahşın ahvālin söyledi
- 2577 Ölen vaqti şehre at irişdi hemān
Halk Hüseyniñ atın görüp kıldı figān
- 2578 Kızıl kana ğarq olmuş mescīd-i Resūl
Öñünde gelip turdu pür-uşul
- 2579 Yağmur dānesi gibi gözlerinden yaş
Dökülürdü ol atñ ey qardaş
- 2580 Atın başına üşdü halk ey mezīd
Bildiler ki Hüseyn olmuş şehīd
- 2581 Hemān birikdi kız oğlan er ' avrat
Yağaların çāk ědüp kıldılar feryād
- 2582 Ehī figān ědüp tā ki avāz
Semā-yı ' ayyūka çıkdı ey üstāz
- 2583 Ezān oqumağa çıkmışdı Bilāl-i Habeş
İşidüp kendin mināreden atdı ey qardaş
- 2584 Bir kerre haykıırıp cānını ey qalb-i selīm
Hallāq-ı Zü'l-Celāle eyledi teslim
- 2585 Rağmetullāh Bilāli defn eylediler
Rāviler Hüseyniñ hālin söylediler
- 2586 Hüseyn atdan yıkıldı her ne ise
Hiç anñ qatına gelemedi hiç kimse

- 2587 Mel' unlardan on kişi cesāret ētdi hemān
Biri Őimir Zī'l-Cevřen biri Hūrre ęaltabān
- 2588 Biri Seleme biri biri
Biri ' Āmirān biri Rābī' a biri Eş' at bī-dīn
- 2589 Biri Tāhirdür birisi ' Ömer Naħħas
Ķaşd ēdüp geldi bu on vesvās

110-b

- 2590 Onu birden ileri geldi hemān
Hüseyniñ heybetinden ęorędular ey cān
- 2591 Hüseyn bulara hışm ile bağdı
Őecā odu ęavurup anları yağdı
- 2592 Birbiri ile danışdı çünki rāzı
Hiç biri Hüseyne ēdemedi ęarāzı
- 2593 ' Ömer Naħs eytdi diyem sözüm her ne ise
Hüseyniñ başın kim keser ise
- 2594 Hurasan mülkiñi vērem dedi mechül
' Āķıbet ięlerinden Tāhir adlı bir fużül
- 2595 Rāzı olup ileri geldi hemān
Gözin açup bir gözin bağdı řāh-ı cihān
- 2596 Niye geldiñ dedi Tāhire o řāh
Tāhir eytdi bařıñ keseceğim ol āgāh
- 2597 Hüseyn eytdi iřiñ ' ahd ise ey yār
Çetindir vebāli ' aźime giriftār
- 2598 Olma benim başım kesende niřān
Vardur sende o niřān yokdur ' ayān
- 2599 Tāhire böyle dedikde Hāzret-i Īmām
Cesārete piřmān oldu Tāhir hāřıl-ı kelām
- 2600 Gözlerinden revān oldu ęanlı yaş
Tāhir Hüseyniñ ayağına yüz sürdü ęardař
- 2601 Yalvarup eytdi yā veledē'r-Resülullāh
Günāhıma yüz biñ kez tevbe estaęfirullāh
- 2602 Eytdi benim şuçum bağışla yā řāh
Böyle deyüp řehādet getürdi rū-yi māh

- 2603 Kılıç çeküp Yezīde eyledi la' net
Girdi o mel' ūnlara ateş gibi be-gāyet
- 2604 Anlarıñ bir kaçın mürd ėtdi ey mezīd
' Āķıbet anı daħi ėtdiler şehīd
- 2605 Raħmetullāh-ı ' aleyhi evlād-ı Resūl
O nice şehīd oldu Tāħir pūr-uşūl

111-a

- 2606 Velhāşıl-ı netīce Şimir Zı'l-Cevşen la' in
Rāzı olup ileri geldi o bedīn
- 2607 Gelüp kaçd ėtdi İmāma ol Yezīd
Hüseyniñ başın kesip eyleye şehīd
- 2608 Gelüp Hüseyniñ gögsüne oturdu kıtabān
Gözün açıp Şeybere baķdı şāh- ı cihān
- 2609 Hüseyn eytdi yā la' in adıñ ne dė baña
Toğru söyle bir su 'ālim var saña
- 2610 Adım Şimirdür dėdi hemān ol kefer
Başın kesmek dilerim dedi ol ebter
- 2611 Anı işitdi şiddiķ yā Resūl dėdi şāh
Niçin şiddiķ dėdiñ deyü şu 'āl ėtdi gümrah
- 2612 Hüseyn eytdi yā la' in baña dedem Muştafā
Dedi saña yā Hüseyn kim kıllarsa kaçd-ı cezā
- 2613 Gögsü Fir' avın gögsü gibi kabķara
Memeleri it memesi gibi āşikāre
- 2614 Yā kāfir işte sendedir bu nişān
Saña bir sözüm var kabūl eyle kıtabān
- 2615 Kıanımı helāl eylemem çün bugün saña
Āħiretde da' vācı olmayam bir içim şu vēr baña
- 2616 Bu sözü işitdi kıalbi kıara mel' ūn
Ebedi Cehūdī sermed-i la' net mağ' bün
- 2617 Eytdi yā Hüseyn eger cümle ' ālem
Şu olsa saña bir kıatre yok hāşıl-ı kelām
- 2618 Böyle deyüp kaçd ėtdi ol kefer
Hüseyni boğazlamağa çünki çekdi hançer

- 2619 Cehd ile gördü h̄ançer kesmedi aṣlā
‘ Āciz qaldı ol kefer bī-mübtelā
- 2620 H̄üseyn eytdi yā la‘ in benim cedd-i a‘ lām
Boğazımdan öpdü h̄ançerin kesmez vesselām
- 2621 Al benim h̄ançerim eñsemden çek ey Yezīd
İncitmeden beni eyle şehīd

111-b

- 2622 H̄üseyn böyle diyecek ol kāfir la‘ in
Allahdan qorqmayup hayāsız bī-dīn
- 2623 Resūlden hayā etmedi ol epter-i Şām
H̄üseyniñ mübārek başın kesdi h̄āşıl-ı kelām
- 2624 Raḥmete’l-lillāh şehīd oldu şāh H̄üseyn
Mertebeye vāşıl oldu māh H̄üseyn

BAHR-I ĠAZĀL BEYT-İ ṬAVİL-İ BĀL

- 2625 Nice cān dayansıñ bu firāqa yār
Tā şubḥ-ı şāma dek kılam āh-ı zār
- 2626 Yere revān oldu H̄üseyniñ kanı
Raḥmete’l-lillāh Ḥaqqā teslīm oldu cānı
- 2627 Kerbelāda şuşuz şehīd oldu şāh
Evlādı eñşābı ile ol rū-yı māh
- 2628 Berrānī çölde çekdi dürlü cefā
Raḥmete’l-lillāh şāh-ı şehīd-i Kerbelā
- 2629 Māh-ı şıyāmda tuṭ mātemi yaşı
Ola qalbiñ evşāf bula ihlāşı
- 2630 Qara giy qara kuşan Muḥarremde ey aḫī
Yaşlı gün ton giyinme daḫi
- 2631 Şikeste ol dök gözüñden qatı yaş
Cān incidüp cefā kılama qardaş
- 2632 Teberrāh olsun yezidlerin şānına
Şad-hezārān la‘ net ḥabīs cānına
- 2633 Evlādına eñşābına la‘ net olsun hem
Devāsız ola derdine bulmaya em

- 2634 La' net oqu ervāhına bulasın ferāh
Dü cihānda ola işiñ ıslāh
- 2635 On iki imāmdan şefā' at Nevrūz
İstersen Dede Ğarķın etegin qoyıvėrem hergiz
- 2636 Bu söz bunda qalsın ey cān
Dinle ne buyurmuş üstāz-ı rāviyān

112-a

- 2637 Rāvī çün şöyle eylemişdir rivāyet
' Abdullāh Vāhibden şirīn hikāyet
- 2638 Çünki şehīd-i şāh Hüseyn-i Kerbelā
Qızıl qana Ğarķ oldu nūr-ı müctebā
- 2639 Ol vaqt gökde bir güverçin feryād
İdüp Hüseyniñ üstüne indi üstād
- 2640 Hüseyniñ qanına belendi ser-firāz
Fiġān ědüp qalkıp kıldı pūr-vāz
- 2641 Ol güverçin hevāya uçdu derhāl
Medīneye geldi ol kuş şāliḥ a' māl
- 2642 Ravza-i Muṭahharada kıldı feryād-ı fiġān
Andan uçup Mekkeye geldi hemān
- 2643 Qondu mescid-i İbrāhimiñ mināresine
Feryād-ı fiġān urup döndüre sine
- 2644 Meger mināreniñ var idi içinde bir adam
Gözleri a' mā dərler idi ibn-i Selīm nām
- 2645 Bu kuş ne feryād ider deyü yuqarı baqdı
O murġun qanadından iki qatre qan aqdı
- 2646 Ol a' māniñ gözüne düşdü qan
Hüseyniñ kerāmeti ile gözü açıldı hemān
- 2647 Ā' mānın gözü açıldı kıldı feryād
Mekke ḥalkı başına birikdi üstād
- 2648 Gördüler a' māniñ gözü açılmış mezīd
Bildiler ki Hüseyn olmuş şehīd
- 2649 Benī Hāşim cemā' ati kıldı fiġān
Bu söz bunda tamām oldu ey cān

- 2650 Ve'l-ḥāşıl Hüseyniñ başını kesdi la' in
Haḳdan ḥavf etmedi Şimir şeyātin
- 2651 Revān oldu yere Hüseyniñ kanı
Gün dolunup zulūmet  tdi cihānı
- 2652 G z g rmez oldu karañudan   aleme velvele
Düşd  yer şallanup oldu zelzele

112-b

- 2653 O zulūmetde bir  atı yıl  ıĳdı
T fandan   alemi yaĳdı
- 2654 H v  g z ne gitdi yerden  aĳan  um
Ser- -s m  d p onları basdı Ő m
- 2655 Anı g r p fery d  tdiler ki muĳ l
 almadı birinde zerrece mec l
- 2656 Başladı fiĳ na ins-i cins   vaĳŐi t y r
Yer g k buluĳ b r n necm-i ĳilm n-ı h r
- 2657 Yedi  amu sekiz cennet murĳ u ins n
FeriŐt h melek daĳ daş aĳan  b u rev n
- 2658 C mle ḥayv n aĳladı ot aĳac
Bile fery d kıldı b - are Nevr z Őar c
- 2659 H v ric per kende oldu olduĳda   al met
Nef -i Ő r  alındı Şanki  opdu  iy met
- 2660 H v ric ŐaŐıp yaĳaların eyledi   k   k
Ser- -s m olup birbirin eyledi hel k
- 2661 Bu   al metden ibret almadı  avm-i g mr h
 amu fes da iĳd m eyledi la' net-All h
- 2662 Ő r H sey n baŐi n alup    mer Naĳ has la' ine
G t rd  la' netull h ol b -d ne
- 2663 Bir taş yarıldı bir al taşra  ıĳdı
Őeyber-i la' in a a bir g zin baĳdı
- 2664 Eli n ayasında yazılmış H sey n Őeh d
Kim  tdi ise la' nete m steĳhak ol Yez d
- 2665 AŞla raĳmet yok yarın Őeyt n  ile
Me'  n cehennemde  alur efĳ n ile

- 2666 Çün anı gördü havf ʻtdi Şimir
Tebdîl olup şüreti oldu hınzır
- 2667 Dişleri azu gibi taşra çıkdı ʻ acerb
Bir kabîh şüret oldu çün teres-meseb
- 2668 Hüseyin başın ʻ Ömer Naḥḥasıñ önüne hem
Ḳoyucaḳ ʻ Ömer Naḥḥas cismine düşdü ver fehm

113-a

- 2669 Ḥazān yaprağı gibi ditredi ʻ Amrūʻn-Naḥḥas
İtdigi ʻ işyān-ı kibre pişmān oldu vesvās
- 2670 Şimir başına bir mizar yürüdü hemān
Anı görmeye deyü dost u ger düşmān
- 2671 ʻ Ömer Naḥs emîr kıldı ne çāre
Hüseyin başın sekveye dikdirdi yüzü kara
- 2672 Hemen dem emr eyledi ʻ Ömer Naḥḥas laʻ in
Yağma eylen Ḥazret-i Hüseyin bārigāhın
- 2673 Hemān sīvār oldu anda birkaç kefer
Ḥandāne kıldılar ḳaşd-ı sefer
- 2674 Yalnız ḳalmışdı İmāmın hizmet-kārı Ḥaccāc
Ağlayup figān ʻderdi şikeste-mizāc
- 2675 Ḥaccāc gördü bārigāhı çürümüş melʻ ünān
Pür-şilāḥ taşra çıkdı peḥlevān
- 2676 Yetmiş üç Ḥāricî oḳ ile urdu
Helāk ʻdüp defterlerini dürdü
- 2677 Çevirdi Ḥavāricler āḥir anı daḥi
Şehîd eylediler rahmetullāh ey aḥî
- 2678 Müʻ min olan bu ciḥānda aşla aşla elem görmez
Ḥandān uğruna cān vëren cehennem görmez
- 2679 Diñle ḥadışin nūr-ı Muḥammed Muştafānıñ
Menbaʻ -ı cūd-ı kerem maʻ den-i sehānıñ

Ḳālennebiyyi şallallāhu ʻ aleyhi vesellem

Ed-dünyāmüʻ minin ve cenneteʻl-kāfirin fi ḥadışüʻl-naḥîr ḳāle ʻ aleyhiʻs-selām

Ed-dünyā ḥîfeten ve ʻ aşḳahe güzāhi zikrʻün-nerāmedi ve üstadūḥ şubḥʻus-şümʻül-ʻ arab

Cāhilüyyün ḳavm-i Yezîdüküm me esfele sāfilin nāre cehenneme ḥāliden buyurdu

2680 Yine biz sözüme gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş Nevruz şā' irān

113-b

2681 Hāzret-i Hüseyiñ hānesi anı gördü hemān
Hiç anları esirgemedi ehl-i küfrān

2682 Dört taraftan bārigāh içine girdiler
Her ne var diye yağma ėdüp aldılar

2683 Muħarrem ayıñ on günü idi ey ĩardaş
Yalın ayak arĩa çıplaĩ aĩık baş

2684 Böyle itdi hātunları ĩavm-i Yezid
Emir eyledi kāfir 'Ömer Naħħas pelid

2685 Yalın ayak develere bindirdiler
'Azm-i iĩdām ile yola kondurdular

2686 Yegirmi nefer hātun idi anlar hemān
Kūfe şehrine toĒru oldular revān

2687 İmām Zeyne'l-'Ābidin eyledi rivāyet
Şöyle hikāyet eylemiş nūr-ı hidāyet

2688 Hātunlarıñ bindiĒi deve bi-iẓnillāh
Aşlā hareket etmedi bi-'ināyetullāh

2689 Yezidler develeri dögerlerdi aşlā
Hāreket etmezlerdi bi-iẓn-i ĩudā

2690 ĩaldırıp Ēayrı deve götürdiler hemān
Anlarda hareket etmedi bi-iẓn-i Sübhān

2691 O kāfirler dūrterdi süngü kılıĩ
O ĩayvānlar hareket etmedi aşlā hiĩ

2692 Urduĩça develer ėderdi feryād
Köpürüp hücüm ėderdi üstād

2693 Ēā 'ibden bir şadā geldi yā ĩavm-i melā' in
Ve yā ey ebter-i şaĩi kāfir-i kibr (ü) kīn

2694 Şimdi mā-yı Fırāt cūşlar aşl-ı nā-pāk
Nūħ ĩavmi gibi sizi eyler helāk

2695 Hātunlarıñ esbābın vēriñ hemān
Yoħsa sizi helāk ėderim bu zamān

114-a

- 2696 Bu nidāyı işidince kāfir ‘Ömer Naḥḥas
Cānına lerze düşüb ditredi vesvās
- 2697 İtdigi zulme ziyāde pişmān oldu nekbet
Dönüp kendi kendine okudu la‘ net
- 2698 Yezīd sözüne uyduğuna oldu pişmān
Zirā qalbine girmişdi vesvās-ı şeytān
- 2699 Vērüp esbābın ḥātunların girdiler
‘Ömer Naḥḥas emr etdi daḥi şu vërdiler
- 2700 Develer yürümege başladı hemān
Ammā ḥātunlar ëderdi zār-ı efgān
- 2701 Kūfe yoluna revān oldular ey qardaş
Kerbelāda qalmışdı bir deveci qallāş
- 2702 Ḥüseyniñ şehīd olduğı yere geldi
Sundı mel‘ ün-ı qavīye māl buldı
- 2703 İmāmıñ tonun görüp böğürdü kefer
Elin şundu iç tonun çıkara ebter
- 2704 Ḥüseyn sağ eliyle tonun tutdu hemān
Ḥançer çeküp Ḥüseyniñ elin kesdi qaltabān
- 2705 Bu def‘ a sol eliyle tutdu ey qardaş
Anı daḥi kesdi ol qalb-i taş
- 2706 Diledi Ḥüseyni şuya ol gümrāh
Qarşıda bir yigit peydāh oldu nāgāh
- 2707 Qorqusundan gizlendi o kāfir qaltabān
Çünki gelüp irişdi ol peḥlevān
- 2708 Ḥüseyniñ qatına gelüp ağladı
Ciger küşem bu ne ḥāl deyüp ciger dağladı
- 2709 Ol yigit anda ağlarqen ey ehī
Geldi nāgāh iki kişi daḥi
- 2710 Anlar daḥi Ḥüseyni qocup ëtdiler zār
Ol qarañu kice nürdan rü-şen oldu yār
- 114-b
- 2711 Deveci kefer onları görüp oldu ḥaberān
Qorqusundan yapraq gibi ditredi şan ḥazān

2712 Bu söz bunda qalsın unuşma ey cān
Dinle Nevrūz meth etsin ʿ Alī Şāhı

BAHR-I ʿAVİL-İ METH-İ ʿ ALİ

- 1 Eşit ey kāmīl şāhīb-i velāyetdir ʿ Alī
Bilmiř ol mu ʿ cizātın nūr-ı hidāyetdir ʿ Alī
 - 2 Murtaẓādır muķtezādır Muřtafādır Ğaydār
Hem mīr-i keşser āb-ı Ğayātadır ʿ Alī
 - 3 Ğaydārdurur Kerrārdurur şāh-ı merdān
Şīr-i Ğudā kūh-ı kerāmetdir ʿ Alī
 - 4 ʿ Alī nūrdur ʿ Alī sırdur ʿ Alī vāhīd ʿ Alī yekdā
ʿ Alī hādī şāhīb-i imāmdır ʿ Alī
 - 5 AĞmed-i MaĞmūd-ı MuĞammed Muřtafā ol şāh-ı ciĞān
MaĞşerde MuĞammed ümmetine bil şefā ʿ atdır ʿ Alī
 - 6 Hem ʿ Alīdür hem velīdür ʿ Alīyyül velīyyullāh
Ma ʿ den-i dürr-i mücevher seĞāvetdür ʿ Alī
 - 7 Bāb-ı Ğayberi bir eliyle đarb ile kırdı
Her şaĞşın řāķati yok řecā ʿ atdır ʿ Alī
 - 8 Memātı Ğayāt kıldı dilsiz dil vērüp
Gözsüze göz vērđi luş-ı ʿ ināyetdir ʿ Alī
 - 9 Ařlı nūrdur ferĞi nūrdur zātı nūr
Şāhīb-i Ğüccet anıñ salşanatdır ʿ Alī
 - 10 Anı iki bilen Ğūr-ı maĞbūn řaķī
Muřtafā Murtaẓā iki ser bir nūr sa ʿ ādetdir ʿ Alī
 - 11 Hel etā řānına geldi seyf-i seyfullāh
Ve hem ķudretullah Ğur ʿ ān-ı tilāvetdir ʿ Alī
 - 12 ʿ Alīyi bir bilen pīrdürür ey cān
Şem ʿ -i hidāyet hem āĞāh ol mu ʿ cizātadır ʿ Alī
 - 13 ʿ Alīyyullāhdır yok bedeli lā-miřāl
Kimye-i zerdürür seĞa kemāletdir ʿ Alī
- 115-a
- 14 Ğasan Ğüseyn ʿ Ābidīn Bāķır Ca ʿ fer Kāzım Rızā
Taķī Naķī ʿ Askerī MeĞdī Ma ʿ sūmī pek cemāletdir ʿ Alī
 - 15 GeleĞel ey Seyyīd Nevrūz pīrim Sultān Nu ʿ mān benim
Vēr MuĞammedīñ pak rūhına řalavātadır ʿ Alī

BAHR-I MEŞNEVÎ

- 2713 Yine biz sözüme gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş üstāz-ı rāviyān
- 2714 Çün deveci yaprağ gibi ditrerdı nāgāh
Bir münevver yüzlü kişi çıkageldi ol āgāh
- 2715 Bir burāka binmiş alında bakır nūr
Ol üç kişi aña karşı vardı ey sürūr
- 2716 Anı burağdan indirdiler ey yār
Hāzret-i Hüseyni kocup eyledi āh-ı zār
- 2717 Eytdi ey ciğer gūšem bugün saña olan
Kimseye oldu mu böyle kaşdü'l-kan
- 2718 Deyü ağlarķan bir kişi dağı çıkageldi ķardaş
Heybet ile bir na' ra urdu ditredi dağ daş
- 2719 Hüseyni dizi üstüne aldı o rū-yı māh
Meger ol gelen idi şāhib-i zūlfikār šāh
- 2720 Eytdi ey ciğer şem bu zulmü bu dem saña
Kim kesdi eliñi deyü vēr imdi baña
- 2721 Hüseyniñ göğsünden bir avāz geldi mu' teber
Bulındı avāz ile yā atā deyü vērđi haber
- 2722 Benim elimi kesen ebter şakī hūr-ı mağbūn
Ölüler arasına gizlenmiş o mel' ūn
- 2723 Hüseyn böyle dēdikde iki kişi hemān
Ṭurı gelüp deveciyi gördüler ol zamān
- 2724 Eytdiler Hüseyniñ elin niçin kesdiñ yā la' in
Siz bu zulmü revā gördüñüz ey bī-din
- 2725 Ol la' inin nuṭķu tuṭulup ola lāl
Söylemege ķalmadı zerrece mecāl
- 115-b
- 2726 'Alī eytdi yā la' in āhiredde hūd
Ṭamu odundan emān bulma ey merdūd
- 2727 Dünyāda doñuz yüzü ola yüzüñ
Dağı insāna hoş gelmeye sözüñ
- 2728 'Ömrün olduķça cümle 'ālem saña la' net
Okuya ey müşrik ebter-i nekbet

- 2729 ‘Alî böyle diyecek o la‘înin şüreti
Tebdîl-i teğayyür fi'l-ḥâl doñuz oldu gör atı
- 2730 Deveci kendiyi o ḥalde gördü fi'l-ḥâl
Ol kiřiniñ birinden eyledi su‘âl
- 2731 Eytdi siz kimlersiñiz beni bu ḥâle giriftâr
Eylediñiz toğru söylen nür-ı envâr
- 2732 Ol kişi eytdi ben Hızır Peyğamberim bil
şoldur anıñ biri Ādem biri İsmâ‘il
- 2733 Biri ‘İbrāhîm peyğamber biri Muḥammed Muştafâ
Ol saña nefret eden ‘Alîyyü'l-Murtażâ
- 2734 Deveci etdiği işe oldu pişmân
Ol beş kişi birden ġâ‘ib oldu hemân
- 2735 Diñle ne demiş aḥbâr-ı râviyânî
Rivâyet eylemiş Sulṭân Veysel Kārânî
- 2736 Bir gün Veys Ka‘beyi ederken tavâf
Bir âdem çıkageldi kezzâb bed-baḥt ḥilâf
- 2737 Kendi kendine la‘net oğur ol kefer
Veys andan çağırıp aldı ḥaber
- 2738 Eytdi ey âdem ne için yüzüne niķâb
Tuṭarsın digil baña toğru cevâb
- 2739 Cevâb vërmedi örtüsün aldırdı söz
Gördüğü şüreti olmuş toñuz
- 2740 Alnında bir ḥaṭ yazılmışdır hemân
Oğudu Veys aḥvâl oldu beyân

116-a

- 2741 Veys dağı la‘net oğudu ey ḥoca
Sen dağı teberrâh et gündüz ü gice
- 2742 Bu söz bunda tamâm oldu dağı
Yine bir destân oğu Nevrüz aḥî

BAHR-I ṬAVİL

- 1 Ey dil nedîmi etme göñlüñ şikeste mükedder
Hâķķı Hâķ bil Hâķķıñ ismini eyle ezber
- 2 şalavât vërgil Muştafâya ümmet isen
Bizim şâhımızdır şâh ‘Alîy-yi nür-ı Ḥaydâr

- 3 Şāh Ḥasan Ḥulkī Rızānīñ men ‘abdalyam
Ḥüseyn Zeyne’l-‘Ābidīnīñ bābında ol kemter
- 4 Bākır-ı Şıdķ-ı Şafānīñ ḥak ol yoluna
Bizim mezhebimiz Şādīķī Īmām Ca‘ fer
- 5 Mūsā-yı Kāzımīñ ‘Alī Rızā kuluyuz
Taķī Naķī pādīşāhımız Ḥasan ‘Alī ‘Asker
- 6 Şāh Muḥammed Meḥdī hādi-i şāhib zamān
Çehārın ma‘ şūmı pākdur bize envār
- 7 Dede Ğarķın evliyādır evliyādır evliyā
Sivār oldu yürüdü cānsız bī-ruḥ dīvar
- 8 Tālib iseñ Sultān Nu‘ māna gel
Eşigin ziyāret eyle olasin ḥacc-ı ekber
- 9 Ḥizmet eyle evvelā dīne tā kim edeb belle gil
Bendesı ol ‘ārifīñ olma ma‘ rifetden bī-ḥaber
- 10 Özüñ insān eyle insāna ir bes
Ḥavāric baĝrına ṭavķ-ı nīze-i ḥançer
- 11 Şad-hezārān la‘ net oķu cān-ı dilden Yezīde
Günde biñ kez teberrāh ēt diliñde ekşer
- 12 Gelegel ey Seyyīd Nevrüz her dem baña pīr gerek
Ümīdimdir ḳurulanda ḥaşr-ı maḥşer
- 13 Ey Tekellümcı Oĝlu bī-çāre sözü ṭavīl eyle
Cihān varı oda yansa sen yine pīre yalvar

116-b **BAḤR-I MEŞNEVĪ BEYT BEYT**

- 2743 Rāviler şöyle eyledi rivāyet
Bu milvāl üzre işlemişler ḥikāyet
- 2744 Çün şehīd olunca Ḥüseyn Kerbelāda
Kırķ gün kırķ gice yatdı ol arada
- 2745 Gökden yere deĝin direklenürdi nūr
‘Ālemi münevver eylerdi ĝarķa zuhūr
- 2746 Kırķ gün tamām oldu meĝer Kerbelāya
Yaķın bir ḳal‘a var idi ol araya
- 2747 Ol ḳal‘a ḳavm-i Cehūd idi ey yār
İki uluları var idi ḳatı ihtiyār

- 2748 Ol kavm birikip meşveret ëtdiler hemān
Varıp bu uluları görelim bu zamān
- 2749 Görelim ne kişilerdir her gün her gice
‘ Ālem nūr ile münevver olur ey hoca
- 2750 İrtesi ašlā bekler anları hem
Revādur kim anları diğğat ëdiñ bu dem
- 2751 Bu sözü maşlahat görüp qazma kürek aldılar
‘ Azm ëdüp çün avārāya geldiler
- 2752 Çün o cemā‘ ati qodu arşlanlar
Yüzlerin yere sürüp kıldı fiğānlar
- 2753 Ol kavm bir yerin meşhed qazdılar hemān
İksin üçün bir yere defn ëtdiler o zamān
- 2754 Çünkü Hüseyniñ qatına geldiler
Anı cemā‘ at sultānı ëtdigin bildiler
- 2755 Hüseyni dahī defn ëtdiler Nevrüz Şarāc
Yalqından baş ucuna dikdiler ağac
- 2756 Bu söz tamām oldu çün rāvi rivāyet
Eylemişdir ‘ Ömer Nahğhasdan hiqāyet
- 2757 Çünkü ‘ Ömer Nahğhas mel‘ ün kāfir Yezīd
Hüseyn-i Müjtebāyı eyledi şehīd
- 2758 Başın süngüye degdi ehl-i ‘ iyālin
Hor haqīr deveye bindirdi ayaq yalın

117-a

- 2759 Çün Kūfeye yaqın geldiler leşker-i mel‘ ünān
Oturaq ëdüp qondu mağbūnān
- 2760 Yaqīn idi meger Şimir la‘ iniñ evi hem
Bir qarye köyde idi vir fehm
- 2761 Hüseyniñ başını bir taş üstüne hemān
Qoydu geçdi oțurdu ehl-i küfrān
- 2762 Şimiriñ hāqunı Müslimān idi hoca
Hemān Şimirden su’āl ëtdi görünce
- 2763 Eytdi bunca gündür qande idiñ ne iş
Tuđdıñ yüzüñ niçün bu renk perīş

- 2764 Şimir eytdi Yezîd kâfir Hüseyme düşmân
Olup kin tutmuşdı ebter kıaltabân
- 2765 Biz de vardık anlar ile eyledik şavaş
İşde Hüseyniñ başıdır bu baş
- 2766 Yezîde elbet alam mülk-i Horasânı
Ol diyârıñ men olam sulţanı
- 2767 Çün aħşam irdi Şimir kıaltabân
Yemek yiyip yatdı olsuñ bî-îmân
- 2768 ‘Avret gördü öyle içi tolu nûr
Mişk-i ‘amber kıoķusu geldi pür-nûr
- 2769 Gördü dört hâţun kııkageldi nigâh
Yüzleri ay mişâl anlarıñ ol âgâh
- 2770 Ol taşu çevre alıp oturdular hemân
Hüseyniñ başın ortaya alıp kııldılar fiğân
- 2771 Nevh-i zârılık kıalup ağladılar
Başı birbirine şunaraķ ciger dağladılar
- 2772 Hüseyniñ başın öpüp sürerlerdi yüzlerine
Âh êtdikçe kıanlı yaş gelirdi gözlerine
- 2773 Nışfü’l-leyle kıadar oturdular ey kıardaş
Şâh Hüseyniñ başını yine ol taş
- 2774 Üstüne kıoyup gitmek dilediler hemân
Şimiriñ hâţunu anı gördü o zamân

117-b

- 2775 Biriniñ etegin tutdu eytdi eyâ münevver
Siz kıimlersiñiz baña söyleñ bir hâber
- 2776 Hâţunlar anı işidüp eyledi âh
Çün eyledi felek ‘âyinesin siyah
- 2777 Hâţunların biri Fâţımatü’z-Zehrâ idi
Ve hem biri Hâdıce-i Kübrâ idi
- 2778 Ve hem biri Meryemdür saña toĝru hâber
Birisin ‘Â’işedür ey nûr-ı enver
- 2779 Şimiriñ hâţunu anı gördü hemân
Cânına oţ düşdü kııldı fiğân

- 2780 Altun legende yudu Hüseyniñ başını
Tarağı saçın şağalın қаşını
- 2781 Hüseyniñ başın yerine қоñı қатı
Geldi Şimiriñ yüzün açdı şüreti
- 2782 Toñuz yüzüne dönmüş yüzü hemān
Yüzüne tükürüp bir depme urdu o zaman
- 2783 Eytdi ey uтанmaz dinsiz la' in
Ey hayāsız ebter şakī mağbūn bedīn
- 2784 Nice kıydıñ ciger-kūşe-i Muḥammed Muştafāya
Bu қabiḥi irtikāb etdiñ Hüseyn-i Müjtebāya
- 2785 Ey mel' ūn bir kez eliñe bir 'āyine al
Baқ şüretiñe nicedür aḥvāl
- 2786 Haқ seni nice berbād eylemiş
İblīs girip қalıbıña seni murtād eylemiş
- 2787 La' net saña ve Yezīde evlādına etbā' ina
Teberrāh ḥāline 'ıyāline ve hem enşābına
- 2788 Dünyāda cezāñı bulmuşsun ḥūd
Āḥiretde şeytān gibi olañ merdūd
- 2789 Ben saña ḥarām oldum baña tālib
Olma deyü taşra çıkıp oldu gā'ib
- 118-a
- 2790 Çün şabāḥ oldu Havāricler taldular
Hemān başları alıp yola girdiler
- 2791 Kūfe begi Munzır Nu' mān ' Abdullaha
Ḥaber tıyup emīr kıldı lanetullah
- 2792 Şehr ḥişārını tonatdılar nāgāh
On biñ cehennem segi bī-dīn gümrāh
- 2793 Hüseyniñ cemā' atin getürdiler ḥūr ḥaқīr
Baş açık yalın ayak ey faқīr
- 2794 Daḥi ' Ömer Naḥḥas geldi getürdiler başları
Süngüye diküp ёtdiler şu işleri
- 2795 Sarāyına қонdu ' Ömer Naḥḥas Munzır Nu' māñıñ
Geçüp tahtına oturdu қaltabāñıñ

- 2796 ‘Abīd la‘īn daḥi anıñ saġ
Yanında karar eyledi tuṭ kulaġ
- 2797 Şimir Munzır Nu‘mān daḥi ʔtdi qarār
Tañrı düşmanı Muḥammed ‘adūsı qavm-i bī-‘ār
- 2798 Baş kaldırdı ‘Ömer Naḥḥas maġbūn
Ḥüseyniñ başını kıızıl altun
- 2799 Legin içine qodurdu ‘Ömer Naḥḥas
Hemān diz çöküp çağırdı vesvās
- 2800 Eytdi kim ki Yezīde her kim ola düşmān
İşidiñ ḥālī budur ey ehl-i küfrān
- 2801 Variñ Muḥtārı çıkarın gelsin
Görüp āb-ı ter ebilerin ḥālin bilsin
- 2802 Ḥüseyniñ nūrı legin içinde burāq
Urduqça anda ditirdi şan yaprāq
- 2803 Ol ḥalk anı görüp heybet aldılar
Sarāy içinde cümle baş aşaġı şaldılar
- 2804 ‘Ömer Naḥḥas anı görüp oldu ḥayrān
‘Abīd bin Ziyād mel‘ūn qaltabān
- 118-b
- 2805 Anı gördü eytdi yā qavm başıñ
Nesinden ḥavf ʔdersiz bu işiñ
- 2806 Şundu Ḥazret-i Emīr’ül-Mü‘minīniñ
Legen içinde başına İmām’ül-Müslimīniñ
- 2807 Çü Ḥüseyniñ başın dizi üstüne aldı ‘Abbās
Gör ne ḥikmet gösterdi Qādir Allāh
- 2808 Dönüp bir kez Ḥüseyniñ yüzüne baqdı
Ḥikmet-i İllāhī bu ġazandan bir tamlā qan aqdı
- 2809 ‘Abīdiñ dizine tamladı tonun
Geçip esbābında ve hem deldi uyluġun
- 2810 Taḥtı daḥi delüp eyledi güzār
İnüp topraġa qarışdı ey yār
- 2811 Ol bī-dīn la‘īn eyledi feryād
Oṭ düşüp cānına oldu berbād

- 2812 Zaḥīm āteş gibi cigerini yaqdı
Hüseyniñ başın legin içine biraqdı
- 2813 Sünnüleriñ yanmış cigerine serpildi şu
Şükr eylediler Hālîka işid hū
- 2814 Hārici la‘ınler çünki bu hāli
Müşāhede kı lup qatı havfdur mecāli
- 2815 İbn-i Süheyl-i Kūfe raḥmetullāh
Rivāyet eyledi ol zaḥm ile ‘ Abdullāh
- 2816 Tabībler ta‘yīn olunup tīmār
Etdiler ašlā fā’ide bulmadı ey yār
- 2817 ‘Ākıbet gitdikçe uyluğu şişdi
Delindi kan iriñ aqup qurt düşdü
- 2818 Mişk ü ‘anber ‘ūd buḥūr reyḥası
Şararlardı yine qoqardı yārası
- 2819 Üç dört maḥalleye dek qubḥ reyḥası vallāh
Gider idi az zamān içinde ‘ Abdullāh
- 119-a
- 2820 Bi-iznillāh o yāreden oldu murdār
La‘net olsun ḥabīs cānına ey yār
- 2821 Cezāsın buldu āḥiretde şeytān ile
Me‘ān cehennemde qalayıdı efgān ile
- 2822 ‘Ömer Naḥḥas emīr kıldı Muḥtārı
Sarāya getürdiler zindāndan çıkarıp o yāri
- 2823 ‘Ömer Naḥḥas kāfiriñ önünde Hüseyniñ başını
Görücek āḥ ēdüp aqıtdı göz yaşını
- 2824 Hemān na‘ra urup zārı zār aqladı
Qanlı yaş gözlerinden sil gibi qaqladı
- 2825 ‘Ömer Naḥḥas Muḥtāre eytdi gör imdi begiñi men
Qabile sin kı rı p esīr etdim ‘iyālin ben
- 2826 Dēdiñ olmadı Yezidiñ devleti coğmuş
Kötü zevāle irişdi devletiñiz yoğmuş
- 2827 Ne aqlarsın anlarıñ işi ‘ākıbet
Bitdi sen daḥi bizim ile eyle bī‘at

- 2828 Muhtâr eytdi ben anın için ağlarım bî-dîn
Bular ile Kerbelâda bulunmadım ey bî-dîn
- 2829 Göre idiñ er nice olur ey kavm-i Yezîd
Ben dañi anda ola idim me'ân şehîd
- 2830 Ey münâfık itden alçaq Cehûd
Nice kıydıñ Hüseyne ey merdûd
- 2831 Mazlûmı katl edüp 'âşî olduñuz Allâha
Kıyâmetde ne cevâb vërirsiz Resûlullâha
- 2832 Agâh olğıl eyâ kâfir 'Ömer Nahhas
Eger ben bu tinde olursam halâs
- 2833 Size ne işler kılam ki tâ kıyâmet
Günündeñ yâd olam dilde 'âkıbet
- 2834 Eger olursam bu yolda cânım fedâ
Deyüp gözlerinden yaş dökdü ey dede
- 119-b
- 2835 Çünkü havâricler sözün işitdi Muhtârıñ
Güftârın güş kıldılar ciger-dârıñ
- 2836 Eytdiler şimdi bu böyle söyler meger
Bu bende halâş bulur ise ger meger
- 2837 Bunu zabt eylemek müşgîl hâldür
Yine zindâna koyak imdi bî-mecâldur
- 2838 'Ömer Nahhas emîr kıldı yine Muhtârı
Zindâna qodular ol ciger-dârı
- 2839 Muhtârıñ eline ayağına urdular bent
Hem dañi boğazına atdılar kement
- 2840 Muhtâr ağlayup eytdi yâ İlâhe'l-'âlemîn
Beni bu bende halâş et Aşkem'ül-Hâkimîn
- 2841 Hüseyniñ dādını Havâriclerden alam
Ben kuluña 'inâyet kııl Rabb'ül-Enâm
- 2842 Muhtâr böyle recâ eyledi Hudâya
Sen şalavât vër Muhammed Muştafâya
- 2843 Âhiri niyetde halâş olur Muhtâr
İbtidâ şâhib-i huruc oldur ey yâr

- 2844 Muhtâr daḡi şâhib-i ḡuruc ey cān
Anıñ kışşası başka güne olur beyān
- 2845 Yezide çok ḡadāb eyler ey mezid
Şoñra Muhtârı Mervān la' in eyler şehid
- 2846 'Ömer Naḡḡas Kūfede leşker-i mel' ünāna destūr
Kendi yanına on biñ kişi olur tezāvür
- 2847 'Ömer Naḡḡas emir kıldı leşker oldu sīvār
Başları süngüye dikdi ḡavm-i bī-'ār
- 2848 Hāḡunları deveye bindirdiler hemān
Kös naḡāra çalup yola oldular revān
- 2849 Bir dēr ḡatına erdiler ey ḡoca
Ḳonup deyr ḡurbunda yatdılar ol gice

120-a

- 2850 Anlar ol ḡarafda yata dursun ey cān
Diñle bir şı' r okusun şā' irān

BAḤR-I MEŞNEVĪ ĠAZĀL

- 1 Aḡi ḡözün muvaḡḡid ola ḡör kāyil
Bil bu nuḡkı tuḡ' ilme ol' āmil
- 2 Muştafā Murtaḡādır iki belleme olma cahil
'Alī birdür 'Alī birdür 'Alī bir
- 3 Ḥaydariñ şānına geldi sūre-i hel etā
Seyfi seyfullāhdır hem lā fetā
- 4 'Aliyi beşer añlayan eyler ḡaḡā
'Alī nūrdur 'Alī nūrdur 'Alī nūr
- 5 Murtaḡāyı vāḡid bellemişem muḡaḡḡaḡ
Şāh Ḥasandır Şāh Ḥüseyn anıñ evlādı muḡlaḡ
- 6 Şāhib-i zülfiḡārdır aşlanım dēdi Ḥaḡ
'Alī şirdür 'Alī şirdür 'Alī şir
- 7 Zeyneli bilmeyen Bāḡır menzīlini ḡoremez
Cā' ferī Kāzım-meşreb olmayan Rızā bābına giremez
- 8 Ḥaydar vāḡid-i yekdā kimseniñ 'aḡlı iremez
'Alī sırdur 'Alī sırdur 'Alī sır
- 9 Taḡi Naḡi 'Askerī Mehdī-i şāhib-zamān
Çehārda Ma' şūmī yek yerim Sultān Nu' mān

10 Ey Nevrüz sākī keşşerdür şāh-ı merdān
‘ Alī mīrdür ‘ Alī mīrdür ‘ Alī mīr

120-b **BAHR-I MEŞNEVĪ**

2851 Çün ol deyr qatında eylediler qarār
Ol deyrde dört yüz ruhbān var idi ey yār

2852 Ol ruhbānlar dā’im İncil oqurdu hemān
Bir uluları var idi diñlegil ey cān

2853 Tamām kırk yıl halvet etmişdi ihtiyār
Taşra çıkmamışdı ol güne kadar ey yār

2854 Hikmet-i İlähî ol gün taşra çıkdı
Seyr-i nazār ědüp dört tarafa baqđı

2855 Gördü çoqluq çeri qonmuş bir yere
Bārigāh qurmuşlar qat-ender-qat murğ-ı zāre

2856 Çeri üstüne nūr toğar gördü ruhbān
Bāb-ı semā açılmış melekler kılar seyrān

2857 Hāyrān olup Ruhbān eytdi ne ‘ āceb
Bunda ne hikmetdür ki ne sebeb

2858 Şāh Hüseyiñ başını gördü Ruhbān
Çevresinde toquz baş dağı var hemān

2859 Eytdi varam görem bular ne baş
Deyüp gözünden aqıydı qanlı yaş

2860 Ruhbān deyrden aşāğı endi hemān
Leşker-i la‘ine toğru oldu revān

2861 Varup uluñuz kimdir deyü ětdi su‘ āl
‘ Ömer Naħħas mel‘ūna iletdiler ol maħāl

2862 ‘ Ömer Naħħas anı gördü ‘ izzet eyledi
Ol ruhbān kelām-ı ağāz ědüp söyledi

2863 Eytdi yā ricāl toqsan yıldır bu deyrde
Oluram dört yüz şükr diyem var bu yerde

2864 İmdi kırk yıldır kim taşra çıkmamışdım
Gözüm açup ciħāna baqmamışdım

2865 İmdi seniñ qatıña geldim bir ricām var
Luţf eyle beni hacil etme ey yār

2866 ‘Ömer Naḥḥas eytdi ḥācetiñ nedür revā kılam
Söyle yā Ruhbān istegiñ vërem

121-a

2867 Ruhbān eytdi bu başıñ birisin senden
Maṭlūb ęderem terabbu‘ etme benden

2868 Hānemde konuḡ eyleyem men bu gice
Yine şabāḡ saña getirem netice

2869 ‘Ömer Naḥḥas eytdi yürü var bir baş götür
Yine şabāḡ olunca tiz maña getür

2870 Hüseyniñ başını diledi ruhbān
Vërmedi ġayrı baş al dëdi ḡavm-i küfrān

2871 Dönüp Ruhbān deyre geldi ey yār
Aldı kırḡ biñ şāfi zer dinar

2872 ‘Ömer Naḥḥas uğuruna ḡodu eytdi ricāl
Gel bu altunu ḡabūl eyle bu muḡāl

2873 Gel bu başını baña vër bu gice
Benim ile durşun şabaḡ olunca

2874 Böyle deyince ol Ruhbān-ı ḡaş
Altına ṡama‘ ętdi ‘Ömer Naḥḥas

2875 Emir eyledi Hüseyniñ başın Ruhbāna
Vërdiler hemen-dem ol ‘aziz cāna

2876 Deyre ilettdi başı Ruhbān ey ‘aziz
Geçüp ḡarşusına oṡurdu temiz

2877 Çün kiminiñ bir baḡş geçince Ruhbān
Gördü ḡarañu gice oldu rü-şān

2878 Gördü seḡāniñ bābı açılmış bī-hesāb
Melekleri şāf şāf düzülmüş aḡbāb

2879 Tekbır getürüp aşağı indiler hemān
Hem içlerinde ṡokuz kişi var idi cān

2880 Yeşil ḡulle giymişler yüzleri nūr
İçlerinde bir kişi daḡı var ḡatı ma‘ mūr

2881 Melā’ikeler nidā iderdi budur şadr-ı şafā
Āḡir zamān peyġamberi Muḡammedü’l-Muṡtafa

2882 Ol toğuz kişiniñ biri Hâzret-i Ādem
Bir ‘ Alīyyü’l-Murtazâdır âbü’l-kerem

121-b

2883 Biri ‘ İ̄sâ biri Mūsâ biri İbrâhim H̄alilü’r-Raḥmân
Biri H̄ızîr biri İ̄sma‘ il Nūḥ biri Süleymân

2884 Bu ‘ azîmet iledir içine çün girdiler
H̄üseyniñ başını çevre alup durdular

2885 Her biri nālân-ı giryân ağladılar
Melekler daḥi firḳate ciger tağladılar

2886 İmâmıñ başını ziyâret âderlerdi hemân
Anı görüp ‘ aqlın yitirdi ruhbân

2887 Diḳḳat âdüp cehd ile dârdi özünü
‘ Aqlı başına gelüp açdı gördü gözünü

2888 Melâ’ikeler gâ’ib olmuş gördü ruhbân
H̄üseyniñ başı önüne geldi hemân

2889 Yüzün yere sürüp eytdi ey envâr
Zihî ‘ izzet ü sa‘ âdetlü mürüvvetlü i‘ tibâr

2890 H̄udâ ‘ aşkına ve hem dîniñ ‘ izzeti için
Kim âdeyiñ baña belürdi nebîler firḳati için

2891 Beni maḥrûn etme deyüp zâr ile ağladı
‘ Aşḳ oduna cigercigin tağladı

2892 Tañrı emri ile şâh-ı şehîd-i Kerbalâniñ
Başından bir cevap geldi H̄üseyn-i Müjtebâniñ

2893 Diñle imdi ne dâdi ol şâh-ı ciḥân
Cân-ı gönülden kulaḳ urup diñledi Ruhbân

BAHR-I ĠAZĀL-I H̄ÜSEYN

2894 Benim dünyâda çok miḥnet gören
Benim ol âḥir şâh-ı şehîd-i Kerbalâ

2895 Benim ol Resûl-i Girdigâr hem
Atam şânına indi sûre-i hel etâ

2896 Anam adıdur Fâṭimatü’z-Zehrâdır
Dedem adıdur Muḥammed Muştafâ

2897 Benim ol maqtül ü mazlûmı ulu
Zulm ile oldum şehîd bî-vefâ

122-a **BAHR-I MEŞNEVÎ**

2898 Yine biz sözümeze gelelim ey cān
Diñle ne buyurmuş üstāz-ı rāviyān

2899 Muşıl begi Müslimān idi hāşıl-ı kelām
Anıñ adına dērlerdi tolı ğām

2900 Kāvmini bir yere cem‘ ėtdi dēdi yā mü‘minler
Olmaya ki bu kāfirleri qoyasız müslimler

2901 Hüseyniñ başın ve hem ehl-i ‘ıyālin
Hākāretle getürirler baş açık ayaq yalın

2902 Şehîr kıuyusın bekleñ komañ hemān
Diyecek şehîr halkı qaldı figān

2903 Eytdiler yā mîr ol dānsiz keferlere
Şehre girmesin yol vėrmeyiñ ebterlere

2904 Maşlahat gördüler çünkü bu işi
Kıpuda pāsbān qodular bir kaç biñ kişi

2905 Hāşılı istemediler ‘Ömer Naħħası
Şehre qomadılar ehl-i vesvāsı

2906 Şehriñ ucuna qondu kavm-i bî-‘ār
Bārigāhların qurup ėtdiler qarār

2907 Hüseyniñ başın bir yere qodular hemān
Mübārek boğazından tamladı qatre qan

2908 Çü anıñ düştüğü yere bir meşhed yaptılar
Halk anı soñra ziyāret-gāh ėtdiler

2909 şabāh oldu güc eytdi ‘Ömer Naħħas
Bular revān oldu kavm-i vesvās

2910 Mu‘arrā şehrine yaqīn geldiler ey cān
Şehr kavmi qarşı çıkdı hemān

2911 Seyrine çıqıp eylediler istiķbāl
‘Ömer Naħħas şehre getüre kavm-i izlāl

2912 Hüseyniñ başını Hacîr adlı bir la‘īn
Getürüp şehre irişdi yaqīn

122-b

- 2913 Aṭ depdi ki ŧehre gire ol kefer
Aṭ aŧlā hareket etmedi diñle ḥaber
- 2914 İnüp bir ğayrı aṭa bindi o la' in
Ol ḥayvān daḥi yürümedi bil hemīn
- 2915 Kaḫıp bir kaṃçı urdu hemān aṭa
Aṭ ŧahlandı baḫ imdi ḥikmete
- 2916 La' in depesi üstüne düŧdü hemān
Beyni ṭaŧa rās geldi emr-i Sübhān
- 2917 Yere revān oldu ḫara ḫanı
Cehenneme gitdi la' netullāh ḥabiŧ cānı
- 2918 ŧehr ḫalkı anı görüp aldı 'ibret
Añlayup bildiler nedür ḥikmet
- 2919 Anı gördü hemān ḫavm-i gümrāh
'Ömer Naḥḫas mel' ün eyledi āh
- 2920 Hemen ŧimire emr eyledi 'Ömer Naḥḫas
Hüseyniñ cemā' ati için vesvās
- 2921 Dēdi ṭaŧra ḫondur anları hemān
Baŧ üstüne dedi ŧimir ḫaltabān
- 2922 Leŧker ṭaŧrada eyledi ḫarar
Yalıñız ŧehre girdi 'Ömer Naḥḫas bi-'ār
- 2923 Ebū Nāŧır Bağdādī eylemiş rivāyet
Diñle nedür vaŧf-ı ḫāl-i ḥikāyet
- 2924 O gün gök yüzünde bir ḫara buluṭ hemān
Belürdi bir ḫatı yıl çıḫdı o zamān
- 2925 Yıldırım ŧaḫıp gök güdüledi
Zelzele olup yer iñiledi
- 2926 ŧimŧek ŧaḫıp ḫulumāt cihānı
ḫabladı ŧağ ile ŧol buḫār ṭumanı
- 2927 ŧā' iḫa oldu belürdi 'alāmet
ŧur düdu ḫalındı ŧan ḫopdu ḫıyāmet
- 2928 Veznde baṭmān ṭolular yağdı
Zemīniñ ṭoprağı hevāya ağdı

123-a

- 2929 Şanki haşır günü oldu ey zāt-ı pāk
Ol kavm-i gümrâhlar oldu helāk
- 2930 Şehre kaçan kurtuldu hemān
Çalanı helāk oldu aṭ u ḥayvān
- 2931 Hüseyniñ cemā‘ati fi’l-cümle
Zerrece üstlerine düşmedi ṭamla
- 2932 Şehr ḥalkı görücek bu ‘alāmeti
‘Ömer Naḥḥas la‘īnin üstüne key ḳatı
- 2933 Ğulūvv kıluṗ eytdiler yā la‘īn
Bu seniñ etdiyñ nedir ey bī-dīn
- 2934 Seniñ ‘işyāniñ sebebine Ḥaḳ Te‘ālā
Bize de ḥıṣm eyledi ol Ğanī Mevlā
- 2935 Eytdiler ṭurma ṭaşra çık yā kefer
Yoḥsa cümleñizi kırarık size ḥaber
- 2936 Hemān āh eyledi ‘Ömer Naḥḥas ḳaltabān
İtdigi zūlm-i ‘azīme oldu pişmān
- 2937 Aṭına bindi ‘Ömer Naḥḥas bi‘ār
Çavm-i ḥavāric daḥi oldu sīvār
- 2938 Çün Ḥalep şehrine geldiler yaḳīn
Şehr ḥalkı ānı işitdi hemān
- 2939 Ḥalep kavm-i Müslimān idi ey cān
Yās-ı mātem ṭutup kıldılar fiğān
- 2940 Şehr vālisine geldi hep ḥāş (u) ‘ām
Cümle sarāya dērledi ḥāşıl-ı kelām
- 2941 Beg ḳatında ētdiler feryād-ı fiğān
Eytdiler ey mīr-i şeh-i sulṭān
- 2942 Terk ēderiz biz ḥānemān kıız oğlanı
Bu yolda vērirüz baş ile cānı
- 2943 Kaṭ‘a rızā vērmeyiz ol keferler
Ayak başa şeh-içine ebterler
- 2944 Beg anı işidince ol maḥāl
‘Ömer Naḥḥas bir ilçi eyledi irsāl

123-b

- 2945 Eytdi bu şehre gelmeyesin zinhār
Aşlā şehri halkı rızā vërmez deyyār
- 2946 Bu haberi işidince ‘Ömer Naḥḥas la’ne’t-Allāh
Ġuşşalanup ġāyet melūl oldu ġümrah
- 2947 Bu sözü unuṭma ey cān
‘Aliyi meth̄ etsin Nevrüz şā‘ irān

BAHR-I ĠAZĀL METH̄-İ ‘ALĪ ŞĀH

- 1 Ḥaḳ için ġüzel severseñ ġüzel ‘Alīdür
Muḥabbetiñ vër ol şāha saña dil ‘Alīdür
- 2 Muştafāya vër şalavāt rūḥına yüz biñ taḥiyyāt
Buldu ciḥānda sa‘ ādet bil nūr-ı ‘Alīdür
- 3 Muştafā Murtaẓā nūr-ı Muḥammed Ebu’l-Kāsım Mahmūd-ı Ahmed
Niyāz et şāhdan dile meded vërir ġanī marāẓa ‘Alīdür
- 4 Meded senden yā Muḥammed Muştafā ey velāyet ma‘ deni Murtaẓā
Ey kūh-ı kerāmet nūr-ı seḫā kimse iremez ‘Alīdür
- 5 Aḫmed-i Maḫmūd u şefī‘ -i kān-ı ümīddir şāh-ı merdān
Muḥammed cümle mürsele sulṭan reh-nümā İslāma ‘Alīdür
- 6 Ḥasan Ḥulḳı Rızā māḥım Ḥüseynidir secdegāġım
Zeyne’l-‘ Abā pādişāḥım Bāķır-ı İmām
- 7 Secde ederem Kāzım kıblem şāḥımdır Ḥorasānī heftüm
‘Alī Rızā-yı heştüm Taķī Naķī İmām ‘Askerī vü ‘Alīdür
- 8 Bulmuşuz taḳvā-yı zühdi eylediñ iķrār-ı ‘ahdi
Ḥādiye şāh Muḥammed Meḫdī āḫır zuhūr hengām-ı ‘Alīdür
- 9 Zuhūr eyler ey zāt-ı pāk Ḥavāricleri eder helāk
Çehārda on dört ma‘ şüm-ı pāk ismi ‘Alīdür
- 10 Ey ṭālib Sulṭān Nu‘ māna yalvar her halde tutduyuñ dāmāna yalvar
Cümleyi ḫalḳ eden Sübhāna yalvar vāḫid-i yektā ‘Alīdür
- 11 Dinlerseñ şaḫīḫ haberi Seyyīd Nevrüz gel beri
Ḳuvvet ile bāb-ı Ḥayberi ḍarb ile kıran ‘Alīdür
- 12 ‘Ārif iseñ ḫişşe al ḳardaş kīn kāseseñ eyle ḫaş u ḫaş
Biñ bir kasvetde kestürdü baş mü’miniñ ḳardaş

124-a

- 13 Ehl-i dilden al şabbağ aç gözün şıdık ile bak
Şânında aşlanım dēdi Hāk işit şāhib-i zülfiķār ‘ Alīdür
- 14 Şanki revnāk buldu ‘ ālem Muştafādur nebiy-yi hātem
Şefi’i rüz-ı ādem sāķi-i mīr-i kefsār ‘ Alīdür
- 15 Nevrūzam maḥlaşım Tekellūmci ođlu ‘ aşķ elinde çekerim ğulū
Lā muḥāl çözülmez muḥkem bağlu ķavidür bendimüz iķrār-ı ‘ Alīdür
- 16 Hüseynē gel ey Seyyīd Nevrūz at ķalbinden ķil ü ķālī
On iki imām atası seyyidü’l-ebrār ‘ Alīdür

BAHR-I ‘ALĪ MEŞNEVĪ

- 2948 Ğulūvvçün Halebli ķomadı ‘ Ömer Nahḥası
Şehre girdirmediler ehl-i vesvāsı
- 2949 Seniñ ‘ Ömer Nahḥas Şebre danışdı hemān
Taşra ķonalım dedi Şebr ķaltabān
- 2950 Halebden taşra ķondu ķavm-i ebter
Bāriĝāhın ķurdu ‘ Ömer Nahḥas kefer
- 2951 Haleb ķavmi burc üstüne çıķdı hemān
Ĥavārice la‘net oķudu ķamu yeksān
- 2952 Şehribān Ĥāṭun ḥāmīle idi ey ḥoca
Ba‘zılar rivāyet eyler ol gice
- 2953vaz‘ ētdi anda evķāt
Rahmetullāh o ma‘ sūm ētdi vefāt
- 2954 Güc ēdüp böle gördü ķavm-i ğümrah
Sūnniler meşhed yapup ētdi ziyāretĝāh
- 2955 Ĥavāric Muarra‘ şehrine geldi yaķīn
Muarra‘ ḥalkı ğümrah idi bil hemīn
- 2956 ‘ Ömer Nahḥasa karşı çıķdılar netice
Na‘ me çeküp ķonaķ ētdiler bir gice
- 2957 Güc ēdüp Mu‘ arradan ķalk dirlere hemān
Ĥamāya yaķīn geldiler ol zamān
- 2958 Ĥamā şehri dağı ķomadı ‘ Ömer Nahḥası
Rızā vērüp girdirmedi ķavm-i vesvāsı

2959 Rāviler rivāyet eyledi ey hoca
‘Ömer Nahḥas Şāma yakın geldi netice

124-b

2960 Dımaşka bir menzil kaldılar çok yakın
Yezīde gelüp muştuladı bir kaç la‘ in

2961 Ol gün Yezīd meclis-i şarāb
Kurup ‘ıyş u ‘ işret sürerdi teres-meseb

2962 Hemān emr eyledi Yezīd mel‘ ün
‘Ömer Nahḥas karşı çıkdı kamu mağbūn

2963 Bu tarafından geldi kāfir la‘ in ‘Ömer Nahḥas
Yatınca Şimir Zi’l-cevşen kalb-i pās

2964 Ve hem Şit benī Rābi‘ a la‘ ne’t-Allāh
Hüseyniñ başın getürdi kavm-i gümrāh

2965 Ve hem hāṭunları getürdiler hor haķır
Baş açık yalın ayak ey faķır

2966 O gün māh-ı muḥarremiñ āhiri idi ey cān
Emr eyledi kāfir Yezīd ebter ḳaltabān

2967 Yaşlar ile hāṭunları üç gün
Taşrada koñ dēdi ol bī-dīn

2968 Deveden hāṭunları indirdiler vēr fehm
Gelüp temāşā ētdi üç gün hāş u ‘ ām

2969 Üç günden sonra emr eyledi kāfir Yezīd
Şehre getürdi hāṭunları ol pelīd

2970 Havāric zāz oldu sünnüler yaş
Çeküp mātem oldu ey kalb-i hāş

2971 Meger Şamda bir yigit var idi
Anın adına Sa‘ id dērler idi

2972 Sa‘ id gördü bir mescīd içinde bir nice ‘ ādem
Oturmuş ağlar gördü ol dem

2973 Sa‘ id eytdi ‘ ālem-şāz siz nice ağlarsız
‘ Aşķ oduna böyle ciger dağlarsız

2974 Eytdiler nice ağlamıyaķ yā civān
Hüseyniñ başını getürdi ehl-i küfrān

2975 Hâṭunların ḥor ḥaḳîr getürdiler daḥî
Bize ağlamak düşdü ğayrı ey aḥî

125-a

2976 Sa' id bu sözü işidüp taşra çıkdı hemân
Gördü başlar süngüde ḥâṭunlar kılar fiġân

2977 Sa' id ḥâṭunların ḥâlin görüp ėtdi āḥ
Yaḳasın çāk ėdüp felek 'âyinesin siyāḥ

2978 Āḥ ėdüp gözünden aḳıtdı ḳanlı yaş
Ümmü Gülşüm anı görüp eytdi ey ḳardaş

2979 'Ālem şāzḍur sen niçün ağlarsın
Zār ėdüp 'aşḳ oduna ciġer daġlarsın

2980 Sa' id eytdi siziñ içün ağlam
Hüseyniñ başın görüp ciġer daġlaram

2981 Sa' id dülbendin parçaladı hemân
Ol ḥâṭunlara örtü vĕrdi o civân

2982 Hâṭunlar yüzlerin örtdüler hem
Sa' id ne deñlü ğayret çekdi vĕr fehm

2983 Aşlā acımadı Hāvāric la' inler
Gör ne ḳadar merḥametsiz ol bî-dinler

2984 Çün sarāya yaḳîn geldiler ol agāḥ
Gelüp Yezīde ḥaber vĕrdi bir gümrāḥ

2985 Eytdi yā şāḥ Şimiriñ şūreti
Tebdîl-i taġayyür toñuz olmuş key ḳatı

2986 Mîzār örtmüş başına bir kimse
Çeḥremi görmesiñ deyü her ne ise

2987 Çün bu sözü işitdi kāfir mervān
Dönüp Yezīde söyledi ḳaltabān

2988 Eytdi yā Yezīd bir kimse Şimiriñ yüzünü
Eger toñuz olduġun görürse gözünü

2989 Halkḳ birden yüz çevirir yā Yezīd
Bir bahāne it öldür anı ey pelīd

2990 Yezīd o gün ziyādece ser-ḥoş idi
Mervāniñ sözüñ ḳulaġına ḳomuş idi

2991 Hüseyniñ cemā' atin mescīde qodular hāş
Çün gelüp sarāya eytdi ' Ömer Nahḥas

125-b

2992 Rāviler çün şöyle rivāyet eyledi
Serā-yı perde-yi ' işmetden söyledi

2993 Kim Harem-i Şerīfe ėtdi ise nazār
Bir göz agrısı havāle ėtdi Settār

2994 Gözleri kör olurdu ėtdikce ' ilāc
Gözleriniñ nūrı taşra olurdu iḥrāc

2995 Hālā Şām tā' ifesinde qavm-i ' Arab
Gözü şulu olmasına budur sebep

2996 Ve'l-hāşılı kāfir ' Ömer Nahḥas
Yezidiñ serāyına doldu ehl-i vesvās

2997 Şit benī Rābi' a girdi sarāya
Şimir mel' ūn daḥi irdi ol araya

2998 İmāmiñ başını getürdi Şimir kefer
Yezidiñ uğruna qodu ol ebter

2999 Ya' ni Ḥorasan māliki ola la' in
Ḥikmet nice zuḥūr ėder gör hemīn

3000 Baş yere qoyup atıñ öpdü hemān
Yezide du' ā eyledi kāfir qaltabān

3001 Eytdi devletin ziyān olmasun şāh
Düşmaniñ başını ben kesdim ol agāh

3002 Sözüñü böyle söyledi becīd
Çün şarāb keyfi ile çoḥ ser-ḥoşdu Yezid

3003 İki dizi üstü gelüp eytdi yā la' in
Ciḥānda senden yegrek yoḥ mudur ey bī-dīn

3004 Tuḥuñ bu la' ini bağlan dēdi hemān
Ol sā' at Şimiri bağladı küfrān

3005 Hemān yerinden tuḥıgeldi kāfir Yezid
Şimiriñ boyunun el' iyle urdu ol pelid

3006 Küştesin ḥāline bıraḥdı aḥdı qanı
Ceḥennem-i ḥusrāna gitdi ḥabis cānı

3007 Tā ʔamunuñ ortasına ʔtdi sefer
Ya' ni ya' ni ʔorāsān mülkin aldı kefer

126-a

- 3008 Çün ʔavāric begleri gördü bu ʔālī
Biriniñ ʔalmadı hic zerre mecālī
- 3009 Yezīd emr eyledi İmāmīñ başın hemān
Bir altun legençe içine ʔodular o zaman
- 3010 Ol mezbūr şehīdleriñ sekiz başın daḡī
Taḡta üzerine düzdüler ey aḡī
- 3011 Yezīd hemān ānı görüp 'Ömer Naḡḡasa
Su'al eyledi ol ʔalb-i pāsa
- 3012 'Ömer Naḡḡas daḡī Kerbelāda olan
Aḡvālī bir bir söyledi ʔaltabān
- 3013 Hemān anı işitdi Yezīd-i la' net
'Ömer Naḡḡas mel' ūna girdi ḡil' at
- 3014 Bu söz tamām oldu başka yüzden diñle ḡikāyet
'Abdü'l-mü'mīn Şāmī eylemiş rivāyet
- 3015 'Ömer Naḡḡas Şāmda yaturken bir gice
Bir vāḡı' a gördü ey ḡoca
- 3016 Gördü ʔıyāmet ʔopmuş cem' -i insān
Nefsī nefsi çağırır enbiyā evliyā yeksān
- 3017 ʔaşr-ı maḡşer ʔurulmuş şırāḡ hem
Daḡī 'araşat cennet ü ceḡennem
- 3018 Biñ ayak bir ayak üzre ulu dīvān
ʔurulmuş ʔartulur terāzi-i mīzān
- 3019 'Ehl-i 'arāşatıñ bir gürūhu zümre-i nāc
Yeşil ḡulle giyip urunmuş tāc
- 3020 Gördü iki kimse ellerinde ʔadeḡ-i nūr
İçi dolu keşer şarāben ḡahūr
- 3021 Elllerinde dolaşdırırlar keşeri
Kimi içer kimi maḡrūm kimi serseri
- 3022 Bir içim şu istedi 'Ömer Naḡḡas kefer
Anlar eytdiler beri gel ey ebter

3023 Bizim ulumuz var gidelim aña
Rāzı olursa bu şudan verek saña

126-b

3024 ‘ Ömer Naḥḥası yanlarına aldılar
Bāb-ı cennet kapusına geldiler

3025 ‘ Ömer Naḥḥas gördü ki ehl-i ‘ araşāt
Ser-ā-ser nūra ğarḳ olmuş şāfiyāt

3026 Huzūr-ı Muştafāda Ḥasan Ḥüseyn şāh
Eytdiler yā cedd-i a‘ lā ol agāh

3027 Bizi Kerbelāda şuşuz şehīd
İşde bu tūran ḳavm-i Yezīd

3028 Bizi şuşuz şehīd ėtdi bu kefer
Şimdi gelmiş bizden keşer şarāb ister

3029 Böyle dēdikde anlar sultān-ı enbiyā
Ve maḥbūb-ı Hudā Muḥammedü’l-Muştafā

3030 Bir ḥadīş oḳudu o nūr-ı Muḥammed
Ebü’l-Ḳāsım Maḥmūd-ı Aḥmed

Ḳāle Ta‘ ālā
İnnallāhe ḥarremeḥumā ‘ ale’l-kāfirīn¹⁰
velā yezīdü’z-zālīmīne illā ḥasāran¹¹

3031 Eytdi yā la‘ īn bu şudan size naşīb
Yokdur illā başḳa şu var ki ‘ acīb

3032 Cehennem mālikine eyledi ḥiṭāb
Eytdi bu kimseye vēr sū’-i ‘ āzāb

3033 Zebānīniñ biri ileri geldi hemān
Yapuşdı ‘ Ömer Naḥḥasa ḳıldı feryād-ı fiğān

3034 Zaḳḳūm şuyundan bir maşraba şu
‘ Ömer Naḥḥasıñ boğazına ḳodu işit hū

3035 Şu cigerin yaḳup ḳıldı feryād
Pārelendi toğranıp yürek berbād

3036 Uyandı ki cigeri olmuş büryān
Gözü ḳararup ‘ avretine eytdi el-amān

¹⁰ Kur’an-ı Kerim, Araf Suresi, Ayet 50. Şüphesiz Allah bunları kâfirlere haram kılmıştır.

¹¹ Kur’an-ı Kerim, İsra Suresi, Ayet 82. Kur’an zalimlerin ancak hasarını arttırır.

127-a

- 3037 Baña bir şu vër dëdikde ‘avreti
Bir maşraba şu vërdi ki çatı
- 3038 Şuyı ağzına aldıqda bi-iznillāh
Aşlā lezzetin bulamadı ol gümrāh
- 3039 Şu gözüne kan göründü hemān
Bu şu degil deyüp kıldı fiğān
- 3040 ‘Avret eytdi ey mühmelāt ḥabiş la‘in
Şu gözüne kan görünür ey bedin
- 3041 İtdiyiñ zulmiñ cezāsını Ḥaḳ Te‘ālā
Saña dünyada gösterdi Mevlā
- 3042 Deyüp yüzüne tükürdü ‘Ömer Naḥḥasın
Ne kadar şu vërdi ise ehl-i vesvāsiñ
- 3043 Gözüne kan göründü ḥāşıl-ı kelām
Çağırdı bu ḥāl üzre on gün tamām
- 3044 Çağırı çağırı mürd oldu fuḫūl
Oldu cān-ı cismi ceḥenneme duḫūl
- 3045 La‘ne’tullāh murdar oldu o gümrāh
Ḥabis rūḥuna şad hezār teberrāh
- 3046 İmām Künzī Rahmetullāh etmiş rivāyet
Yazar Li-sālikin adlu kitābında ḥikāyet
- 3047 İmāmıñ başın getüren Şit benī Rābi‘a mel‘ün
Bir gice düş gördü kāfir mağbūn
- 3048 Bir düz ovada şuşuz cigeri
Yandı āb taleb ëdüp gezdi serseri
- 3049 Gezerken bir murğ-ı zāra yetdi hemān
Gördü bir kaç kimse oturmuş a‘yān
- 3050 Oturup ta‘ām ekl ëderler yār
Yanlarında aḳardı bir ḥoş bu kār
- 3051 İleri geldi Şit benī Rābi‘a la‘in
Anlardan şu istedi ol bī-din
- 3052 Baña bir şu vëriñ dëyince onlar daḫi
Bir maşraba başka şu vërdiler ey aḫi

127-b

- 3053 Şit benî Râbi' a hemân ol şuyı içdi
Ağzına aldıqda cigerin deldi geçdi
- 3054 Yandı tuşuşdu uyandı ol kefer
'Avreti bu halden olur haberder
- 3055 Āh etdi bir zaman bu hāl ile la' in
'Ākıbet mürd oldu la' ne't-Allāh ol bedin
- 3056 Yine biz sözüümüze gelelim ey cān
Dinlegil bu tarafından Yezid kâfir qaltabān
- 3057 Hüseyin mübârek başı legin içinde dururdu
Mel' un Yezid anı bakıp görürdü
- 3058 Başa hitâb etdi qanı benim aтам dādım
Siziñ eliñizde helāk oldu babam
- 3059 Ben de seni qatl edüp aldım dādımı
Mu' aviyye oğlu Yezidem bil adımı
- 3060 Böyle deyüp herze yedi o qaltabān
Yanında bir çomak tuturdu hemân
- 3061 Çomağı eline aldı ol la' in
Hüseyniñ başına bir kez urdu kâfir bedin
- 3062 Hüseyniñ mübârek ağzına dikdi çomak
Gör ne hikmet gösterdi ol Hâk
- 3063 Bi-iznillāh qolu qurudu mel' unuñ hemân
Mecāli qalmayup qolum deyü etdi figān
- 3064 Rūm ilinde bir yigit var idi Qayşeri
El-Ceysī adı 'Abdu'ş-şems Ahteri
- 3065 Anı görüp şabrı qalmadı derhāl
Eytdi ey şah saña şoram bir su'āl
- 3066 Kelām-ı ağāz edüp etdi hitâb
Dedi kim bu su'ālime vër cevāb
- 3067 Yezid eytdi söyle gil ey civān
Şor su'ālince cevāb vërem hemân
- 3068 Evvel su'ālīm sizi kim yaratdı dedi yigit
Ve hem dīn-i güzīn dīndür dedikde işit

128-a

- 3069 Kađdı hemān bu söze Yezīd mel' ūn
İki dizī üstüne geldi maġbūn
- 3070 Eytdi yeri gökü bizi yaradan Allah
Dinimiz iki ciġān serveri Muġammedü'r-Reşullāh
- 3071 Biz müslimānız baña bu mu su 'ālīñ
Al cevābıñ kes kıl ü kālīñ
- 3072 Dedikde ol yigit eytdi saña bir ħikāyet
Söylemem ammā incinesiñ belki şāyet
- 3073 İncinmezseñ söyleyem dēdi hemān
Söyle deyü izin vērdi Yezīd ħaltabān
- 3074 'Abdu's-şems eytdi Rūm ilinde bir er
Vardur adına Baġrī Ķadın dērler
- 3075 Rivāyet ēderler bir Cezīrede aġ
Mermerden bir ħal' a yapılmış muġaħħaħ
- 3076 Ol ħal' ada bir deyr vardur hemān
Deyr içinde bir altun şanduk bī-gümān
- 3077 Ol şanduk içinde bir pāy-ı ħımar
Vardur ħarīr ile şarılı ey yār
- 3078 Müşg-i 'amber ile eşek ayaġı
Ĥoş rāyihā-ālūd olmuř yayaġı
- 3079 Yılda bir kez o iħlīm ħalkı gelür
Hep cümle büyük küçük cem' olur
- 3080 Ol eşegiñ ayaġını ēderler ziyāret
Yüzleri sürüp tazarru' ēderler ġāyet
- 3081 Anıñ için direm bu sözü saña
Ĥazret-i 'İsā bir kez bindi deyü aña
- 3082 Ģayrı bindi mi binmedi mi şüphe ēderem
Diñle saña bir söz daġı ēderem
- 3083 Bir gün Yemene yük tuħup 'azm ētdim
Çün gelüp Medīne şehrine yetdim
- 3084 Muġammed Muřtafā sağ idi ol zamān
Yükümü bir ħāna çözdüm hemān

128-b

- 3085 Diledim Muḥammediñ yanına varam
Seyr ʔdüp mübârek cemâlin görem
- 3086 Bir nâfe müşg bir şemâme ʔ anber
Alıp maḳâma irişdim ol yâr
- 3087 Resûlüñ çün maḳâmına irişdim
Selâm vërüp bir yigitle görüşdüm
- 3088 Enes ibn-i Mâlik imiş yigidiñ adı
Muḥammed ʔatında varmiş hizmet-i evrâdı
- 3089 Dëdim ol yigide Resûlüñ cemâlin
Destür olursa görem hûb vişâlin
- 3090 Dëdim ol civân içeri girdi hemân
İçeri girüp destür aldı o zamân
- 3091 İçeri gel deyu baña oldu destür
Girdim içeri ʔopdolu pür-nür
- 3092 Temennâh ʔdüp edeble vërdim selâm
Oturmuş iki ciḥân güneşi mâhı tamâm
- 3093 Yüz yere koyup duʔ â eyledim Resûl
Tuḥfemi alup eyledi ʔabûl
- 3094 Adımı şordu ben eytdim yâ Resûlallâh
Adım ʔ Abduʔş-şems İncil oḳurken vallâh
- 3095 İsmiñ kırık yıl görüp ʔ âşıkım saña
Yâ Resûlallâh dîn telḳin ʔt baña
- 3096 Öñünde diz çöküp getürdim imân
Adımı ʔ Abbâs şodu oldum Müslimân
- 3097 Destür alup mescidden taşra yügrüdüm
Ḳapuda gül yüzlü iki tıfl gördüm
- 3098 ʔ Aliniñ oḑluymuř anlar meger
Ḥasan birinin adı Ḥüseyin aldım ḥaber
- 3099 Resûl Ḥazreti anları severdi gâyet
İşte böyle mâcerâ-yı ḥâl-i ḥikâyet

129-a

- 3100 Ben kırk yıldur müslimān oldum dērem saña
Eyā ey itden kötü ne için kāfir dēyeñ baña
- 3101 Bu urduyuñ baş kimiñ ey cehūd
Muhammed bunuñ dedesi degil mi ey merdūd
- 3102 Gözüm nūru deyü severdi Muştafā
Ciger köşesi sürür-ı sīne-i Murtaẓā
- 3103 Sen anı böyle ētdiñ nice Müslimānsıñ
Ey kāfir-i la‘ in la‘ net saña bī-īmānsın
- 3104 Ey Hāvāric kolunu Hāq Te‘ ālā
Gör nice kurutdu kudret ıssı Mevlā
- 3105 Eger ‘ aklıñ olaydı bu saña ‘ ibret
Ammā başıñda ‘ aql yok ey la‘ net
- 3106 ‘ Acep yarın kıyāmet gününde ey kefer
Resūle ne cevāb vērüñ sen meger
- 3107 Böyle dēyücek kaçdı mel‘ ün Yezīd
Diz üstüne geldi o kalb-i hadīd
- 3108 Tiz tuñun bunu bağlañ dēdi hemān
‘ Abbās eytdi ne için bağlayalar ey bī-īmān
- 3109 Hāta mı söyledim ey hayāsız gümrāh
Deyüp Hüseyniñ başın kocdı ‘ Abdullāh
- 3110 Eytdi ey veledē’ r-Resūl-i müjtebā
Allah bir Hāq Resūli Muhammed Muştafā
- 3111 Sen tanıq ol yoluñuza cānım
Fedā olsun bugün ey dīnim īmānım
- 3112 Böyle deyüp zār zār ağladı
Cellādlar tuñup ‘ Abdullāhı bağladı
- 3113 Cellādlara emr eyledi mel‘ ün Yezīd
Rahmetullāh ‘ Abdullāhı ētdiler şehīd
- 3114 Rāviler şöyle rivāyet eyledi
Yine Yezīd aḥvālinden söyledi

129-b

- 3115 Ȑolunuñ acısından Yezīd kıldı feryād
Hāreketē mecālī kalmadı oldu berbād

- 3116 Ol acı ile kāfir emir eyledi
Esirleri getürün deyi söyledi
- 3117 Getürdiler hāṭunları hemān
Bir şuffada oturup kıldılar fiğān
- 3118 Hüseyniñ oğlu Zeyne'l-Ābidīn
Qorqusundan aqlardı dīn-i mübīn
- 3119 Sā'ir hāṭunlar daḡı kılardı āh u zār
Kāfir görse bu hālde anları ey yār
- 3120 İnşāf ědüp olurdu müslimān
Qaṭ' a inşāf etmedi Hāvāric qaltabān
- 3121 Anda meger mel' ūn Yezīdiñ
Bir Şirīṭ adlu maskarası vardı pelīdiñ
- 3122 İleri geldi ol maskara bed-liqā
Yer öpüp Yezīde eyledi çok du' ā
- 3123 Eytdi ey şāh ricā eylerem saña
Bu esīr hāṭunuñ birin vēr baña
- 3124 Yezīd bu sözü işitdi ol muḡāl
Dēdi var qankısın alırsañ al
- 3125 Yapışdı Ümmü Gölşüme ol ḡumār-ı gir
Meger aşḡāb-ı Resūlden var idi bir pīr
- 3126 Şabr ědemedi ṭur geldi zāt-ı pāk
Eytdi yā mel' ūn hāṭundan eliñ çek
- 3127 Ne için edepsizlik ědeñ ey gümrah
Saña ve hem Yezīde şad-hezār la' netullāh
- 3128 Böyle dēyicek anı işitdi kāfir Yezīd
Emr ědüp pīri pāreletdi ol pelīd
- 3129 Reḡmetullah mübārek cānın ol Hūdāya
Fedā-nişār teslim ětdi Muşafāya Murtażāya

130-a

- 3130 Yine ol maskara la' in yüzü qara
El atdı Ümmü Gölşüm niğāra
- 3131 Qulağına bir nidā irdi çek eliñ kefer
Yohsa şimdi olursun bir ḡacer

- 3132 Masķara bu nidayı işitdi hemān
Yüzün yere sürüp kıldı figān
- 3133 İstiġfār ėtdi cümle günāhına
Şükr ėtdi gelüp imām rāhına
- 3134 Yezīde şad hezār la‘ net oķudu
Ĥavāric baġrına ĥaciz toķudu
- 3135 Taşra çıķıp ġā’ib oldu hemān
Bir kimesne bilmedi eşerin ol zamān
- 3136 Meger Yezīdiñ ĥuzūrunda bir Yahūdī var idi
Anıñ adına Ġazān dērler idi
- 3137 Müslimān idi Yahūdī içinde ol
Sırrını řaķlar idi ol maķbūl
- 3138 Tāķati tāk olup şabra mecāli
Ķalması ařlā ki key muĥāli
- 3139 Yezīde eytdi bu legen içinde tūran
Baş kimiñ başıdır dī hemān
- 3140 Bu ĥāṭunları ne için esir etdiñ sen
Degil bu ĥāle vuķūf olam ben
- 3141 Yezīd-i la‘ in eytdi ey ĥoca bu baş
Düşmanım başıdır ėtdim ĥurd u ĥāř
- 3142 Bu ĥāṭunlar anıñ kabilesidür hem
Anıñ için esir ėtdim vēr fehm
- 3143 Bular Ebū Tūrāb babası babamı
‘Oşman cenginde öldürdü aṭamı
- 3144 Bunlarıñ aṭasıdır ‘Alī Ĥaydar
Anası daĥi Fāṭımadur naşih ĥaber

130-b

- 3145 Ĥoca eytdi Fāṭıma kimiñ kıızı ey gümrāh
Degil mi aṭası Ĥaķ Resūlullāh
- 3146 Bunuñ dedesi Muĥammed babası Murtażadır
İşte bularıñ yoluna cān fedādır
- 3147 Eytdi yā Yezīd Dāvūd nebīden beri zamān
Seksen iki aṭadur bu Yahūdīler hemān

- 3148 Ki baña ol kadar  derler hizmet
Baña degil D v da bu c mle h rmet
- 3149 Tazarru   d p elim ayağım  perler
Elim ayağım Őuyun dağı i erler
- 3150 Seksen iki   ağadan ber  bu   izzet
Baña D v d i  n olur bu hizmet
- 3151 Ey la   n bunuň dedesi iki ciĥ n
G neŐi Muĥammed Mustafa Şefi  -i k n
- 3152 Dađı d n kendi araňızdan Muĥammed MuŐtafa
Ne t z unuttuňuz h rmetin ey bed-liĥ 
- 3153 Anıň evl dına  td n  aŐd-ı sefer
Yine d n p M slim nım d rsiň ey kefer
- 3154 Yah di b yle d yecek mel   n Yezid
 ağdı k fir ibn-i k fir pelid
- 3155 Eytdi ey Yah di Şimdi seni ben
 ld r rd m vel kin diňle sen
- 3156 Amm  Res l ĥazreti buyurmuş ki iĥtiy c
Bir Yah diniň  zerine iltiz m ĥar c
- 3157 Olsa aňa  l m yođdur hem n
B yle buyurmuŐdur ol faĥr-ı ciĥ n
- 3158 Anı işidip ĥoca eytdi y  mel   n
Bu ĥadiŐi ne ĥoŐca bellemiŐsin ey mağb n
- 3159 Ya evl dını ni in  atlı  tdiň ey kefer
M slim n mı Őanıň y  kendiňi sen meger
- 3160 B yle dey p ĥazret-i im miň baŐın hem n
Eline alup  ıldı z r-ı fiĥ n

131-a

- 3161 Parmağın  aldırup d di l  il he illall h
Ĥaĥ a Muĥammedd r ĥabibi Ĥaĥ Res lull h
- 3162 Ĥoca Yezid  arŐusunda get rdi im n
C n-ı g nl nden oldu m slim n
- 3163 Yezide la  net oĥuyup  tdi teberr h
Anı g r p  ağdı Yezid g mr h

- 3164 Emîr kıldı ol ‘azîzi pâre pâre
İdüp leşin gice çekdiler dâre
- 3165 Raḥmetullāh cānını Muştafāniñ
Yoluna kıldı nūr-ı şafāniñ
- 3166 Seyr eyle bu kavmi ne kadar kāfirden alçaq
Mel‘ ündan eşit tã’ifedür muṭlaq
- 3167 Bu zulme inşāf ethodi Yahūdî Naşārā
İnşāf etmedi bu cemā‘ at yüzü qara
- 3168 Çün rāviler şöyle rivāyet eyledi
Hüseyniñ ehl-i beytinden söyledi
- 3169 Ümmü Gülşüm baş kaldurup eytdi yā la‘ in
İtten alçaq kāfir dinsiz bi-dîn
- 3170 Senin anañdur Hindî bāzār ‘avreti
Zinādan ḥaşıl nā-be-kā key qatı
- 3171 Süfyān tuğā neslisiñ ey gümrāh
Mu‘ āviye evlādı qanda olur pādişāh
- 3172 Qande salṭanat şāhibisiñ ey kefer
Haseb neseb da‘ vāsı ẽdeñ mel‘ ün ebter
- 3173 Resülün ehl-i beytin esîr-i cezā ẽdersiñ
Dönüp Müslimānım deyü da‘ vā ẽdersiñ
- 3174 Sende dîn imān yoqdur ey kāfir şaķî
‘Aqlıñ yoqdur inkār ẽdersiñ Ḥaķķı
- 3175 Resül seniñ ḥaķķında dẽdi ehl-i nār
Kāfirden işitsiñ bi-‘ār ibn-i bi-‘ār
- 3176 Bu zulmü bize ethodiñ ammā Ḥaķ Te‘ ālā
‘An qarîb saña bir er musallaṭ ẽder Mevlā

131-b

- 3177 Böyle deyüp zār zār aqladı
Ḥasret oduna ciger daqladı
- 3178 Hüseyniñ başını eline aldı hemān
Yüzün yüzüne sürüp kıldı fiğān
- 3179 Aşlā merḥamet etmedi kāfir Yezîd
Dört yaña nazar ẽderken ol pelîd

- 3180 Gözüne tuş oldu imām Zeyne'l-‘Ābidīn
Bu ma‘ şüm kimiñ deyü şordu ol bī-dīn
- 3181 Eytdiler Hāzret-i Hüseyniñdür bu oğlan
Anı işitdi hemān Yezīd kıaltabān
- 3182 Eytdi yā mahtūm gördün mü bizimdür devlet
Size işte irdi çok belā-yı miñnet
- 3183 Anı işitdi mahtūm Zeyne'l-‘ Abā
İlerü geldü Hüseyn ibn-i Müjtebā
- 3184 Eytdi kendiñe gel ey la‘ in gümrāh
Benim cedd-i a‘ lām Muḥammed Hāḫ Resūlullāh
- 3185 Anıñ dostluğuna var oldu dü ciḫān
Ol oldu fetḫ-i bāb-ı dīn-i imān
- 3186 İslām atası ceddim Muḥammed Muṣṭafā
Hüseyn oğluyam dedem ‘ Alīyy’ül-Murtaẓā
- 3187 Cümle anlarıñ dostluğuna oldu var
Sen Süfyān-ı tuğā neslisin ey bī-‘ār
- 3188 Ey Yahūdiden alçaḫ kāfir düşmān-ı dīn
Sen ḫānde ḫilāfet şāḫibi olasıñ la‘ in
- 3189 Saña saltanat nirden ey şakī münāfiḫ
Mü ’min dēmesiñler saña la‘ net lāyık
- 3190 Yarın kıyāmet gününde Hāḫ Te‘ālā
Nār-ı cehenneme ḫoyar seni Mevlā
- 3191 İşlediñ bu zūlmü bize Hāḫ ěder su’āl
‘ Aceb ḫāliñ neye varır ol muḫāl
- 3192 Zeyne'l-‘ Abā bu sözü deyince hemān
Nuṭḫu tuṭuldu söylemedi Yezīd kıaltabān

132-a

- 3193 Ḳolu acısından yoḫ idi mecāli
Nuṭḫu tuṭulup za‘ if olmuşdu ḫāli
- 3194 O vakte ḫadar imām Zeyne'l-‘Ābidīn
Yedi yaşında idi ol dīn-i emīn
- 3195 Diledi Zeyneli ḫatlı ěde kāfir Yezīd
Hātifden bir nidā geldi gör nedür işid

- 3196 Eliñi çek o ma^ç şūmdan yā mel^ç ūn
Şimdi tahtıñ ile yere geçeñ ey mağbūn
- 3197 İşidince bu şadāyı Yezīd kıtabān
Ziyāde havf eyledi ol bī-īmān
- 3198 Başını kıaldurup o mel^ç ūn söyledi
Esirleri getürüñ deyi emr eyledi
- 3199 Hüseyiñ cemā^ç atin bir mescide götürdüler hemān
Ol gül yüzlü hāṭunlar anda kıldı mekān
- 3200 Bu söz bunda kıalsın yine ey hoca
Yaṭırқан Yezīd vākı^ç asında ol gice
- 3201 Gördü ki hāzret-i şāh-ı merdān
Zūlfigār çeküp boğazına yapışdı hemān
- 3202 Başını kesmek ešnāsında uyandı Yezīd
‘Azīm korkuya düşdü ol kāfir pelīd
- 3203 Birbiri üstüne şāh-ı merdān üç gice
Yezīdiñ boğazına yapuşdu ey hoca
- 3204 Eytdi evlādımdan ne isteñ ey mel^ç ūn
Yarın anlara ‘azīm ikrām ēt yā mağbūn
- 3205 Vallā ‘inād ēderseñ yarın gece
Gelür başını keserem netīce
- 3206 Çün şabāh oldu uyandı ol Yezīd
Bu vākı^ç a kırkısından titredi pelīd
- 3207 Çün bu işe vukūf oldu kāfir Mervān
Yezīdiñ kıatına geldi ol düşmān
- 3208 Eytdi yā Yezīd Hüseyiñ cemā^ç atine ikrām
İdüp hoş tuṭalım hāşıl-ı kelām
- 132-b
- 3209 Yoḥsa halk bize ‘āşī olur dēdi ol
Yezīde naşihāt vērdi ol fuzūl
- 3210 Bu sözü işidince kāfir Yezīd
Dağı beter kırkdu kıatabān pelīd
- 3211 Hüseyiñ cemā^ç atine yüz biñ zer libās
Gönderdü kırkusundan ehl-i vesvās

- 3212 Zer libāsı qabūl etmedi ehl-i müjtebā
Zārılıq kılardı cümlesi ey ehibbā
- 3213 Dēdiler yarın qopunca kıyāmet
Huzūr-ı ma' nevīde biz cümle elbet
- 3214 Haqqımızı isteriz böyle bilsün
Dēdiler söyleñ Yezīde agāh olsun
- 3215 Altunı getüren hādım eytdi bir ricā
İdem sizden hacīl etmeñ sertecā
- 3216 Ricām bu ki Yezīde bir du' ā kıluñ hemān
Qulunuñ aqrısı geqsıñ bu zamān
- 3217 Size çoq ikrām ēder diyeñde gūlām
Ol aqrret hāqunları eytdi kelām
- 3218 Dēdiler du' ā ēdin de āqır degilüz biz
Bizim de bir hacetimiz var diñleñ siz
- 3219 Var söylegil ol Yezīd fuzūl
Eger bu sözüñ ēderse qabūl
- 3220 Evvel hacet bu ki bize vēre destūr
İkincisi Hüseyniñ başın vēre ki o mūr
- 3221 Üçünci yarın cum' a günü hemīn
Hutbeyi oqusun Zeyne'l- 'Ābidīn
- 3222 Yezīde söyle qabūl ēderse eger
Gel anı sen bize vēr haber
- 3223 Gelüp hādım bir bir söyledi Yezīde
Mācerāyı bildürdi ol pelīde
- 133-a
- 3224 Ol gün hamīs günü idi hāşıl-ı kelām
Destūr vērip va' de irdi tamām
- 3225 Dēdi cum' a hutbesin oqusun 'Ābidīn
Münādiler nidā etdi ol kāfir bī-dīn
- 3226 Bu nidāyı işitdi Havāric eger gümrāh
Ve ger ' ibāde'l-müslimīn oldu agāh
- 3227 Çün rāvīler söyle eyledi rivāyet
' Abdü'l-mü 'mīn Şāmīdendür hikāyet

- 3228 Şabāh olup irişdi āfitāb-ı duḥā
Ezandan muḳaddem oḳundu vaḳt-ı şalā
- 3229 Dımışḳī maḥlūḳı cem^ç olup mā ḥalaḳallāh
Cāmi^ç -i Ümeyyeye birikdi ^ç ibādallāh
- 3230 Ba^ç de Yezīd ile Mervān-ı Hımār
La^ç nutallāh yanlarınca biraz ḳavm-i bī-^ç ar
- 3231 Gelüp oturdu Yezīd ile Mervān
Va^ç z-ı naşīḥat ḥāfızlar oḳudu Ḳur^ç ān
- 3232 Ol mevzū^ç cāmi^ç in iḥi daḥi
Ṭoldu secde yeri ḳalmadı ey aḥī
- 3233 Şoḳaḳlarda deryā gibi ḳalkandı insān
Öle vaḳti irdi oḳundu ezān
- 3234 Tamam sünneti gör ḳıldılar ey mezīd
İnsanın çoḳluḡun gördü Yezīd
- 3235 Çün dünki sözüne oldu pişmān
Gör ne ḥille düşündü ol ḳaltabān
- 3236 Çaḡırıp eytdi bu maḥtūm minbere şimdi
Çıḳup kim bile ne dēr ne söyler imdi
- 3237 Eytdi minbere çıkmasın Zeyne'l-^ç Ābidīn
Deyü söyledi ol kāfir-i bī-dīn
- 3238 Ḥalḳ anı işidüp ^ç umūman ḡulūvv eylediler
Büyük küçük bu naşıl iş deyü söylediler
- 133-b
- 3239 Dēdiler dünkü sözden döndün mü bī-dīn
İllā bugün ḥuṭbeyi oḳuya Zeyne'l-^ç Ābidīn
- 3240 Gayrı imām istemek dēdi cümle nās
Ḳorḳusundan aḡzını açmadı ḳalbi pās
- 3241 Destūr vērdi imām Zeyne'l-^ç Ābidīn
Henüz yedi yaşında idi dīn-i emīn
- 3242 Zeyn'el-^ç Ābidīn ^ç Ālī ^ç Abā imām
Bismillāh minbere başdı ḳadem
- 3243 Yuḳaru çıḳdı mü 'ezzīn oḳudu ezān
Zeyne'l-^ç Abā ḥalḳa yüzün döndürdü hemān

- 3244 Selām vĕrdi selām aldı nās
Büyük küçük ‘ām u cümle hās
- 3245 Feşāhatle tevḥīd okuyup gözünden yāş
Sil gibi revān oldu ey qardaş
- 3246 Oqudu na‘ t-ı Resūl meth-i Muştafāyı
Qaçan ki zıkr etdi imām ‘ Alīyyü’l-Murtaẓāyı
- 3247 ‘ Aliniñ ismin añdı Zeyne’l-‘ Ābidīn
Cāmi‘ iñ her küşesinden biñ āh geldi
- 3248 Fiğān-ı ħurūş āvenü ‘ ayyūka çıkdı
Cümlesi gözün açup Zeynele baqdı
- 3249 Diñle imdi ne dĕdi Zeyne’l-‘ abā
‘ Alī evlādı Ħüseyn İbn-i Müjtebā

BAHR-I ĠAZĀL BEYT BEYT İMĀM ZEYNE’L-‘ ĀBİDİN

- 3250 Bellü biliñ ey cemā‘ at bī-riyā
Dedem adıdur nūr-ı Muḥammed Muştafā
- 3251 Ol ‘ Alī kim aña Muştafā dĕdi
Ana Medīnet-i ‘ Alīdür bābühā
- 3252 Benim ol ibn-i Ħüseyn bilüñüz
Babam olmuşdur şehīd-i Kerbelā
- 134-a
- 3253 Fātımadur atam anam bilüñ
Aşam aşasıdur şāh-ı ‘ Alīyyü’l-Murtaẓā
- 3254 Dedeme qardaş degil midür Muḥammed
Ol ḫalilullāh server-i enbiyā
- 3255 Çün benim aşlım oldur bī-gümān
Bize niçün kıldı bunlar cefā
- 3256 Dedemi şehīd ĕtdi bunlar meger öyle
Aĕu vĕrdiler ‘ emmüme nā-sezā
- 3257 Gördüñüz mü Kerbelāda ne ĕtdiler
Bize cevır ile cefā çok belā
- 3258 Babamı ve ‘ emmülerim hep nerdeler
Qanı kız qardaşlarım oldu hebā
- 3259 Baş açık yalın ayaq cümlemizi
Deveye bindürdiler fāş-ı rüsfa

- 3260 Deve yarılıp bizi hep şakladı
Şaklamadı bu kavm-i bî-ḥayā
- 3261 Dedem dēdi aṣl-ı
Bilūñ çün aşıldan gelmeye ḥaṭā
- 3262 Bunlarıñ aṣlın bilūñ yaḳīn
Dedeleri Ebū Süfyā-ı tuḡā
- 3263 Anası Hindū bāzār ‘avretidür
Benim anam Fāṭımadur Fāṭıma
- 3264 Din imān bizde salṭanat bizim
Agāh oluñ cemā‘ at benim Zeyne’l-‘ Abā

BAḤR-I MEŞNEVĪ

- 3265 Çün Zeyne’l-‘ Ābidīn böyle dēdi hemān
Aḡlaşıp cemā‘ at kıldı āh-ı fiḡān
- 3266 Kıyāmet ḳopdu şandılar anı gördü Yezīd
Tiz ezān oḳu deyü mü‘ ezzine çağırdı pelīd
- 3267 Çün mü‘ ezzin ḳalkıp oḳudu ḳāmet
Anı diñlerdi cümle cemā‘ at
- 134-b
- 3268 Mü‘ ezzin Allāhuekber deyince Zeyne’l-‘ Ābidīn
Celle celālühü celle şānühü dēdi ol dīn-i emīn
- 3269 Böyle deyüp ‘ Ābidīn bir na‘ ra urdu hemān
Cāmi‘ in saḳfı titredi ol zamān
- 3270 ‘ İmāmın maḡzından yana etdi ‘ Abā
Eytdi yā mü‘ ezzin ve bi-ḥaḳḳ-ı nūr-ı Muḥammed Muştafā
- 3271 Böyle deyince sakīn oldu mü‘ ezzin
Bilin ve agāh olun cemā‘ at dēdi ‘ Ābidīn
- 3272 Dēdi eşhedü enlā ilāhe illallāh
Dēyü añdıñuz kimdir yā ‘ ibādallāh
- 3273 Benin atam dedesi degil midür Muḥammed Muştafā
Yā Emīñ torunu degil midür Ḥüseyn-i Müjtebā
- 3274 Eyā mel‘ ün şaḳī Yezīd la‘ in kefer
Anıñ evlādına niçin ḳaşd ēdiñ ey ebter
- 3275 Müslimānım deyü Resūle şalavāt
Getürürsin ey muḥannet la‘ net

- 3276 Vay siziñ hâliñize yarın tursa vehm
Ey şakî idi yeriñizdür nâr-ı cehennem
- 3277 Bu sözü halk işidince ol zamân
Yezîdin üstüne gulû ëtdiler hemân
- 3278 Yaprak gibi ditredi korqusundan cehüd
Kâmet getir deyü mü 'ezzine çağırdı merdüd
- 3279 Çün kalkıp kâmet getürdi mağbün
Minberden aşığı indi İmâm Zeyne'l-Ābidîn
- 3280 Namazı kıldı taşra çıkdı cümle nās
Gördüler ki gâ'ib olmuş Yezîd vervās
- 3281 Cümle halk şilâhın kapup geldiler
Yezîdiñ hınzır-hânesin çevre aldılar
- 3282 Çünkü anları gördü mel'ün Yezîd
Cümle şilaflanup karşı vardı leşker-i pelîd

135-a

- 3283 Diñle bu sözüm şahîhdür ey zât-ı pāk
Sünnüden görindi dört yüz kişi oldu helāk
- 3284 ' Abdü'l-Mü'mîn Şāmî eyledi rivāyet
Anlar bu gavğadayiken bi-emr-i hikmet
- 3285 Semādan bir bulut oldu tahir
Şāmiñ üstüne karañu çökdü o aḫir
- 3286 Göz gözü görmez bir katı yıl çokdu
Karc-ı tūfan duman bārān şan kıyāmet kopdu
- 3287 Tolular yağdı Havāric kaçar gürūḫ gürūḫ
Zelzele oldu şu coşup tūfān-ı Nūḫ
- 3288 Can baş kaygısına düşdü cümle nās
Çok sünnü helāk oldu nice vesvās
- 3289 Dımışkî şehrinde kopdu feryād-ı figān
Baş açup cāmi'e girdi cümle insān
- 3290 Bir gün bir gice tolu yağmur yağdı 'ākıbet
Hüseyniñ ehl-i beytine geldi cümle cemā'at
- 3291 Zeyneliñ ayağına düşüp eytdiler yā veled'er-Resū'l-ullāh
Du'ā eyle hışm etmesiñ bizi Allāh

- 3292 Anı işitdi mürüvvet kânı vü ihsân-ı kerem
Mevlânâ ya' nî Zeyne'l- ' Abâ mîr-i muhterem
- 3293 Halk zârını görüp eyledi du' â
Harâm-serây bürde-i ' işmet hakezâ
- 3294 Du' âlar kabûl oldu bi-emrillâhi Te' âlâ
Tolu yağmur sâkin oldu ' inâyet-i Mevlâ
- 3295 Anı gördü Yezîd-i mel' ün kâfir Mervân
Korçusundan yaprak gibi ditredi hemân
- 3296 İtdikleri zulme pişmân oldular netice
Mervân ile Yezîd meşveret etdi o gece
- 3297 Mervân eytdi gel bunlara vârelüm izin
Yoğsa sonra iş fesâda varur bil hemîn

135-b

- 3298 Yezîd emr eyledi hemân ol zamân
Hüseyniñ cemâ' atin getürdiler el 'ân
- 3299 Yezîd eytdi söyleyin yâ ehl-i Resûl
Vereyim benden ne istersiñiz me 'mûl
- 3300 Sizi memleketiñize göndürem hemen
Deyüp böyle cevâb eyledi la' in
- 3301 Hüseyniñ cemâ' ati anı işiydi hemân
Cümlesi ağlayıp kıldı âh-ı figân
- 3302 Eytdiler da' vâmız kıyâmete kıalsun bâkî
Seniñle anda murâka olağ ey şakî
- 3303 Hüseyniñ başın vër götürek ber-â-ber
Anı işitdi râzı oldu Yezîd bî- 'âr
- 3304 Meger anda bir sünnü pehlevân var idi
Adına ' Amr bin Hilâl derler idi
- 3305 Yezîd anı kıatına çağırdı hemân
Emîr eyledi Hilâle kâfir kıaltabân
- 3306 Eytdi Hüseyniñ cemâ' atin ' ulüvvi ileyhim
İlet Medîne-i münevvereye eyle teslîm
- 3307 Hilâl baş üstüne dëdi o dem
Taşra çıkıp bir oğ gördü vër fehm

- 3308 Çün şabāh oldu toğdu afitāb-ı ān
Şehribān ile Ümmü Gülşüm hasta idi ʔtdi vefāt
- 3309 Defn eylediler anları Rahmetullāh
Yarıntası gün oldu şahīh vallāh
- 3310 Hüseyniñ başın alup Kerbelāya geldiler
Başı anda defn ʔdüp eglendiler
- 3311 Andan kılķup yola oldular revān
Bu taraıdan Medīne halkı işitdi hemān
- 3312 Karşu çıķdı halk-ı Medīne cümlesi
Ger büyük küçük ʔ am ü ger hāsı
- 136-a
- 3313 Ağlayıp göz yaşları oldu revān
Medīneye getürdiler cümlesin el ʔān
- 3314 Bu söz bunda kalsın ey hoca
Gör bu taraıdan Yezīdiñ hāli nice
- 3315 Kolumuñ acısından kalmadı mecāli
Tā ölünceye degin buyıdı hāli
- 3316 Havāric gümrāh tuıdu hep cihānı
Sivār kalmadı āşikāre handānı
- 3317 ʔ Alī adın añamazdı hiç kimesne
Sünniler gizli din tuıdu her neyse
- 3318 ʔ Alī adın añanıñ hānemānın harāb
Esir ʔdüp ehl-i ʔ iyāline ʔ azāb
- 3319 ʔ Alī adın yād ʔdemezdir ādem
Sünni er sende gizli añıldı imām
- 3320 Rāviler şöyle eyledi rivāyet
Baba-yı ʔ Amirden diñle hikāyet
- 3321 Ol vaķt Baba-yı ʔ Amir ʔ abbār
Muhammed Hanīfiyi gizlemişdi ey yār
- 3322 Kerbelā da ʔ vāsında getürüp Şām
Dağlarından bir mağāraya hāşıl-ı kelām
- 3323 İmāmı anda gizlemişdi ey hoca
Kerbelā da ʔ vāsından soñra netice

- 3324 ‘ Amîr geldi mağarayı aradı hemân
Muhammed Hanefîyi bulamadı ol zamân
- 3325 Aramadan ‘ âciz oldu âhîr zâr
Hâtifden kulağına irdi avâz
- 3326 Yâ Amîr hiç zaḥmet çekme bi-emr-i Ḥaḳ
Âhîrde ol Meḥdî-yi âli-resûl olıcaḳ
- 3327 Anıñ çıkmasına vaḳt vardur hemîn
Medîne-i münevverede İmâm Zeyne’l-‘ Âbidîn

136-b

- 3328 Ḥazret ile buluş deyü geldi çün nidâ
Böyle irişdi ‘ Amîriñ kulağına ibtidâ
- 3329 Baba ‘ Amîr Medineye irişdi hemân
Medîne ḥalkı ‘ Amîri gördü ol zamân
- 3330 Yas-ı mâtem tutmuş cümle ḥalk
Baba-yı ‘ Amîr zâra düşdü bil muḥaḳḳaḳ
- 3331 Zeyne’l-‘ Âbidîn Ḥazretine êtdi ḥizmet
Bunuñ mâbeyninden çekdi bir niçe müddet
- 3332 Müddet geçüp bir zaman mürûr etdi ayâr
Çünki bentden ḥalâş oldu muḥtâr
- 3333 Yezîd tâ’ifesine kılıç urdu hemân
İmamlar intikâmın aldı o peḥlevân
- 3334 Baba’yı ‘ Amîr nuşret bulup bir gice
Yezîdi uğurlayıp götürdü ey ḥoca
- 3335 Yezîd mel’ûnu dürlü cefâyile muḥtâr
Pâre pâre eyledi dil-âver ol ciger-dâr
- 3336 La‘netullâh mürd-i murdâr oldu fuḫûl
Oldu cân-ı ḥabîs cehenneme duḫûl
- 3337 Şoñra Yezîdiñ yerine geçdi Mervân
Şâm tahtını zabṭ eyledi ḳaltabân
- 3338 Mervânı Ḥımâr şehîd etdi şoñra Muḥtârı
Evvel şâḥib-zuhûr bil ciger-dârı
- 3339 Şoñra zuhûr êtdi Ḥıyat ‘ Aliyy’ül-‘ Âbât
Anı daḫi şehîd êtdi ehl-i murtât

3340 Ba' de zühür  tdi S leyman H oras n 
 onra ' Abd lmelik  ehid etdi anı

3341  onra Sa'id-i H arezm  eyledi züh r
Anı dağı  ehid  tdi ehl-i tez v r

3342 H aşılı bunların elinde b ' at
N me yoğudu ki tuğa kuvvet

137-a

3343 Ol vağte degin İmam Zeyne'l-  Abidin
Zind nda B kır evl dı  almışdı hem n

3344 Yetmiş bir ş hib-i hur c geldi meger  yle  ehid
Eyledi anları  avm-i Yezid

3345 H k met degdi Merv n-ı H m ra
Cih nı  abladı hep y z   ara

3346 Yetmiş ikinci ş hib hur c ş h-ı teberd r
Eb  M slim Mervid r ey y r

3347 İmam Zeyne'l-  Abidinden b ' at
N meyi get r p tuğdu kuvvet

3348 Muğammed H arezm  Ağmed-i Remci nice pehlev nlar
Arđa olup bel bağladı  ahram nlar

3349 H av ric  avmine  ılıç şaldı ol ş h
İmamların d dını aldı ol r y-ı m h

3350 K fe şehrini eyledi   n har b
Yezide eyledi  ok d rl  gaz b

3351 Yine cih nı İsl m tutdu netice
Sen Baba-yı ' Amirden diňle ey hoca

3352 ' Amir-i Meyy  bir ' ayy  idi ey c n
Segirtse ayağı altında durulurdu cih n

3353 Segirtse řanirdiň řanki as n bil
Ardından bir kimesne irişmezdi b yle bil

3354 ' Amire ecel irişdi ol zam n
Mik 'il ile ' Azr 'ile emr  tdi Rağm n

3355 ' Amir yoluna  ıkdı o iki ferş h
 abr  azmağa başladılar ol ağ h

3356 Çün öteden ‘ Amîr eyledi zuhûr
Bular dögüşmege başladı pür-nûr

3357 ‘ Amîr eytdi niçin dögüşürsüz qardaş
‘ Aybdur qabr üstünde etmeñ şavaş

137-b

3358 ‘ Amîr buları şulh etmege durdu ey cān
Diñle bu ğazeli nazmı ne demiş şā‘ irān

ĠAZĀL-I NAZM HAŞŞA

- 1 Ey beşer ‘ ākil iseñ hişşe al qanı hebā
‘ Ārife ta‘ rif ne hācet fenādur bu dünyā
- 2 Qanı Ādem şafiyullāh aţamız
Qanı yā anamız Hāzret-i Havvā
- 3 Qanı Hāzret-i Şit qanı yā Yūşā‘
Qanı İlyās Yesā‘ qanı Zülküfl anbiyā
- 4 Qanı İbrāhīm Hālil qanı Nūh-ı necāt
Qanı Mūsa-yı ‘ İmrān qanı rüh-ı ‘ İsä
- 5 Qanı Dāvūd qanı sultān Süleymān
Qanı Eyyüb qanı Ya‘ küb qanı Yūsuf-ı Zibā
- 6 Qanı Hızır qanı İshāk qanı İsmā‘ il
Qanı Lūt qanı Hārūn qanı Hāzret-i Yahyā
- 7 Qanı Loqmān qanı Danyāl qanı Cerciş nebī
Qanı Hālife qanı sultān qanı Hāzret-i Zekerıyyā
- 8 Qanı ‘ Abd’ul-Muttalib qanı ‘ Abd-i Mükellif
Qanı nesl-i Hālil qanı Muḥammed Muştafā
- 9 Qanı iki cihān serverinin vahy-i emīni
Qanı Hāydar-ı Kerrār şāh-ı ‘ Alıyyü’l-Murtażā
- 10 Qanı evlād-ı Hülkī Rızā şāh Hāsan
Qanı şāh-ı şehīd qanı Hüseyn-i Kerbelā
- 11 Qanı Zeyne’l-‘ Abā Qanı İmām Bākır
Qanı Ca‘ fer qanı Kāzım qanı Hōrasānī Rızā
- 12 Qanı Tākī qanı Nākī ‘ Askerī ‘ İmām
Qanı ol Mehdī-i Hādī şāhib-livā
- 13 Qanı Ma‘ şüm-ı pāk Rahmetullāh rühına
Qanı Sultān Nu‘ mān qanı Dede Ġarqın evliyā

- 14 Ḳanı Ḥacı Bekdāş ḳanı Monlā Hünkār
 Ḳanı Ḥamza ḳanı Cüneyd ḳanı ‘ Amr-i Meyyā
- 15 Ḳanı Ebu Zerī Ğıfār ḳanı Esed ḳanı ‘ Abbās
 Ḳanı Ḳāsım Dilāver ḳanı ḳanı Ḳadı ḳanı Muḥtār dilā
- 16 Ḳanı teberdār Ebā Müslim ḳanı Baṭṭal Ğāzī
 Ḳanı Hāru-ı Reşīd ḳanı İskender-i Dārā
- 17- Ḳanı ‘ ümmet ḳanı
 Ḳanı Ḥasan Ḥaverānī ḳanı mülk-i Ṭāhir-i şahba

138-a

- 18 Ḳanı İdrīs-i Ferdūs eyledi raḥmet
 Ḳanı Şāliḥ ḳanı Ḥavrān ḳanı Ṭāhir-i hem-tā
- 19 Ḳanı yüz yegirmi dōrt biñ mürsel nebī
 Ḳanı bunca evliyā cümlesi cānın kıldı fedā
- 20 Gele gel ey Seyyīd Nevrüz ikrāra dur ḳavī
 Bil piriñi hem rehberiñ rāzı ola Ḥudā

BAḤR-I MEŞNEVĪ

- 3359 Ol iki kişi ‘ Amīre eytdiler ey aḥī
 Bir meyyit vardur boyu saña beñzer daḥi
- 3360 Ben kışa dirim bu uzun deyü eyler ‘ ināt
 Kerem eyle gel bu ḳabriñ içine yat
- 3361 İşte bu ḳabr büyükçe olursa eger
 Anıñ daḥi boyuna gelir kısa degil meger
- 3362 Deyince ‘ Amīr ḳabre girdi hemān
 ‘ Azrāil gögsü üstüne çökdü el’ān
- 3363 Rūḥunu ḳabz eyledi ḳālu innā lillāh
 Cānını teslim eyledi Raḥmetullāh
- 3364 Yuyup kefene sarup namāzın kıldılar
 Defn ědüp semāvāta geldiler
- 3365 ‘ Amiriñ aḥvāli daḥi oldı tamām
 Resülün rūḥına yüz biñ selām
- 3366 Ger dilerseñ bulasıñ oddan necāt
 Muḥammed Muştafāya vēr şalavāt

- 3367 Fā' ilāt fā' ilāt fā' ilāt
Muḥammed Muṣṭafāniñ rūḥına şalavāt
- 3368 Tamām oldu kitābıñ intihāsı
Gerekdür kātibe şerbet bahāsı
- 3369 Zilḥiccenin sekiz gününde bu kitabı
Getürüp nazma bindirdim ey nābī
- 3370 İlähī yazdıran yazan iče zülāl
Okuyan ve diñleyen görmeye zevāl

SONUÇ

Hız. Hüseyin'in, Hız. Peygamber'in ehl-i beyti olması ve Kerbelâ'da tüm İslâm âleminin kalbinde derin yaralar bırakacak şekilde şehit edilmesinden dolayı Türk edebiyatında Kıssa-i Kerbelâ yazmak bir gelenek olmuştur. Bu gelenek özellikle Bektâşî-Câferî çevrelerdeki şâirler tarafından daha fazla yaşatılmıştır. İlki 15. yüzyılda olmak üzere yüzyıllar boyunca bu gelenek devam etmiş ve Müslümanların kalbindeki bu acının tazeliğini korumasına fayda sağlamıştır.

Çalışmamızda incelediğimiz ve 19. yüzyılın başında yazılan Manzûme-i Kıssa-i Kerbelâ da bu geleneğin devamı olarak nitelendirilebilecek bir eserdir. Aynı zamanda sanatçının Câferî olması ve 12 İmam sevgisini sıklıkla dile getirmesi Bektâşî-Câferî çevrelerindeki şâirler arasında bu konunun ne denli önemli olduğunu gözler önüne sermektedir.

Eserin incelediğimiz kısmında, Hız. Hüseyin'in gelen mektup üzerine Kûfe'ye yola çıkması ve şehit edilmesi hâdisesi olayları mesnevî nazım biçimiyle anlatılmıştır. Şâir bu bölümleri Bahr-ı Mesnevî başlığını kullanarak yazmıştır. 12 İmama olan bağlılık ve hürmetini dile getirdiği aralardaki bölümlerde ise genellikle kasîde ve az da olsa gazel nazım biçimini kullanmıştır. Bu bölümlerde ise genellikle Bahr-ı Tavîl başlığını kullanmıştır.

Eserde olaylar biraz da destansı bir üslup içerisinde anlatılmıştır. Hız. Hüseyin'e bağlı olan savaşçılar pehlivan olarak nitelendirilmiştir. Bu pehlivanlar gözüpek savaşçılardır. Yezid'in ordusundan onlarca kişinin arasına dalmışlar, bir kılıç darbesiyle sayısız düşman askeri öldürmüşlerdir. Ayrıca rüyâ hadiseleri, Yezid'in onulmaz derde düşmesi, Şimîr'in sûretinin domuza dönmesi, âmânın gözlerinin Hız. Hüseyin'in kanının değmesi sonucunda açılması gibi olağanüstülükler bu destansı anlatımı güçlendiren öğelerdir.

İncelediğimiz Manzûme-i Kıssa-i Kerbelâ adlı eser dil, üslup ve anlatım bakımından çok güçlü olmamasına; sanatçısı Nevrûz B. İsâ'nın da usta bir şâir olmamasına rağmen sanatçının tek eseri olması ve onun hakkında bize bilgi veren tek kaynak olması bakımından büyük bir öneme sahiptir. Bu bakımdan edebiyat araştırmacıları ve tarihçileri açısından kaynaklık yapacak bir eserdir.

Eseri incelerken karşılaştığımız en büyük zorluk şüphesiz vezin konusunda olmuştur. Gerek mesnevî ve gerekse kasîdeyle gazelerde bir vezin birliği yoktu. Ayrıca yazım yanlışları yapılan birçok kelime vardı. Bununla birlikte bu yanlış yazımları eserde yer alan dört âyet-i kerîme ve bir hadîs-i şerifte de görmekteyiz. Biz bunların doğru yazılmış şekillerini vermeye

çalıştık. Ayrıca eserde sayfalardaki silinmelerden dolayı okunamayan yerler de mevcuttur. Bu yerler sıra nokta işaretiyle gösterilerek boş bırakılmıştır.

Transkripsiyonlu metni elimizden geldiğince en doğru şekilde vermeye çalıştık: ancak bu çalışmamızın tamamen kusursuz olduğu anlamına gelmez.

Araştırmamız sonucunda incelemeye çalıştığımız bu eserin Kıssa-i Kerbelâlar içerisinde önemli bir yere sahip olmasını temenni ediyoruz.

KAYNAKÇA

- ALGÜL, Hüseyin, **Kerbelâ- Kanayan Bir yara Gönül Sızlatan Bir facia**, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2009.
- AND, Metin, **Ritüelden Drama Kerbelâ-Muharrem-Ta'ziye**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2002.
- AYDEMİR, Abdullah, **Tefsirde İsrâiliyyât**, Diyânet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1979.
- BANARLI, Nihat Sami, **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I-II**, MEB Yayınları, Ankara, 2001.
- ÇAĞLAYAN, Bünyamin, **Kerbelâ Mersiyeleri**, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1997.
- ÇELEBİOĞLU, Amil, **Türk Edebiyatında Mesnevi**, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 1999.
- DEMİREL, Özlem, **Âşıkî'nin Maktel-i Hüseyin'i Üzerine Dil İncelemesi**, İÜ SBE (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul, 2007.
- DEVELLİOĞLU, Ferit, **OSMANLICA – TÜRKÇE ANSİKLOPEDİK LUGAT**, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2000.
- DİLÇİN, Cem, **Yeni Tarama Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1983.
- Ebû Mihnef, **Maktelü'l-Hüseyin**, Bağdad, 1977.
- EFLAKİ, Ahmet, **Ariflerin Menkıbeleri I-II**, (çev. Tahsin Yazıcı), MEB Yayınları, İstanbul, 1964.
- ELÇİN, Şükrü, **Halk Edebiyatına Giriş**, (2. Baskı) , Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1986.
- Elvan Çelebi, **Menâkıbu'l- Kudsiyye Fî Menâsibi'l- Ünsiyye Baba İlyas-ı Horasânî ve Sülâlesinin Menkabevi Tarihi**, (Hazırlayanlar İsmail E. ERÜNSAL - Ahmet Yaşar OCAK), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1995.
- ERGÖREN, Nuray Orak, **İslâm Tarih ve Geleneğinde Kerbelâ**, HÜ SBE (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi),
- ERTEKİN, Ertuğrul, **“Arapça, Farsça ve Türkçe Maktel-i Hüseyin'ler”**, Âşinâ, VIII/ 23-24 (Kış-İlkbahar 2006), s.79-107.
- Fuzûlî, **Hadîkatu's-Su'adâ**, (Hazırlayan Servet BAYOĞLU), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1996.

- GÖLPINARLI, Abdülbaki, **Yeni Güzlâr-ı Haseneyn-Vak'a-ı Kerbelâ**, Ataç Yayınları, İstanbul, 2005.
- GÜDER, Nurcan Öznal, **Kastamonulu Şâzî Maktel-i Hüseyin (İnceleme, Metin, Sözlük, Adlar Dizini)**, İÜ SBE (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul, 1997.
- GÜNGÖR, Şeyma, **"Maktel-i Hüseyin"**, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Cilt 27, Sayfa 456-457, Ankara 2003.
- GÜZEL, Abdurrahman, **Dîni-Tasavvufî Türk Edebiyatı**, Akçağ Yayınları, Ankara, 1999.
- HAMİDULLAH, Muhammed, **İslam Peygamberi (Hayatı ve Faaliyeti) I-II**, (Çev. Salih Tuğ), (5. Baskı), İrfan Yayıncılık, İstanbul, 1993.
- İPEKTEN, Haluk, **Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz**, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2003.
- KARAHAN, Abdulkadir, **Eski Türk Edebiyatı İncelemeleri**, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1980.
- Komisyon, **Dîni Terimler Sözlüğü**, MEB Yay., Ankara, 2009.
- KÖKSAL, M. Asım, **İslâm Tarihi Hazret-i Hüseyin ve Kerbelâ Fâciası**, Akçağ Yayınları, Ankara, 1984.
- LEVEND, Agâh Sırrı, **Türk Edebiyatı Tarihi**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1988.
- "Maktel", **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler, İsimler, Eserler, Terimler**, Dergâh Yayınları, 126, İstanbul, 1986.
- Mehmed Tahir (Bursalı), **Osmanlı Müellifleri**, Meral Yayınları, İstanbul, 1971.
- NOYAN, Bedri, **Bütün Yönleriyle Bektâşilik ve Alevîlik**, Cilt 3, Ardıç Yayıncılık, Ankara, 2000.
- OCAK, Ahmet Yaşar, **Ortaçağ Anadolu'sunda İki Büyük Yerleşimci (Klonizatör) Derviş Yahut Vefâiyye ve Yeseviyye Gerçeği : Dede Garkın & Emirci Sultan (13. YÜZYIL)**, Hazar Reklam Matbaacılık, Ankara, 2011.
- ONAY, Ahmet Talat, **Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar**, Türkiye Diyânet Vakfı Yayınları, Ankara, 1992.
- PALA, İskender, **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, Kapı Yayınları, İstanbul, 2004.
- Semseddin Sami, **Kâmûs- Türkî**, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1989.

